



МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Хрещатик, 30, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: http://mpe.kmu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

**Державна регуляторна служба
України**

На № _____ від _____

Про перепогодження наказу

Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 26 вересня 2018 року № 491 затверджено «Правила пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України», які розроблені відповідно до пункту 16 частини першої статті 18 Кодексу цивільного захисту України та пункту 3 розділу I Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

На сьогодні зазначений наказ Міненерговугілля перебуває на державній реєстрації у Міністерстві юстиції України.

На вимогу Міністерства юстиції України було додатково проведено процедуру погодження із Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, внаслідок якої до регуляторного акту внесено зміни в частині вилучення вимог до проектування та будівництва об'єктів та посилянь на будівельні норми.

З огляду на зазначене та на вимогу Міністерства юстиції України Міненерговугілля просить перепогодити у дводенний термін наказ Міненерговугілля від 26 вересня 2018 року № 491 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України» (копія Рішення Державної регуляторної служби України № 334 від 07.08.2018 року про погодження проекту регуляторного акту додається).

- Додатки: 1. Наказ Міненерговугілля від 26 вересня 2018 року № 491 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України» на 4 арк.;
2. Копія Рішення Державної регуляторної служби України № 334 від 07.08.2018 року про погодження проекту регуляторного на 3 арк.

243474

Заступник Міністра

Олена Жук 5946638

08. Міністерство енергетики та
промисловості України
04.14-2676 від 19.03.2019

арк.1



0.31

Державна регуляторна служба України
№ 2624/0/19-19 від 20.03.2019
сп





ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: <http://www.drs.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____

на № _____ від _____

Рішення № 334 від 07.08. 2018 р.
про погодження проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України» (далі – проект наказу), а також документи, що додаються до проекту наказу, подані листами Міненерговугілля України від 14.06.2018 № 04/14-4753 та від 23.07.2018 № 07/14-5939.

Під час знаходження на погодженні проект Правил пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України, який пропонується затвердити проектом наказу, за результатами проведеної наради був доопрацьований головним розробником у робочому порядку.

За результатами проведеного доопрацьованого аналізу проекту наказу та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», та керуючись частиною четвертою статті 21 цього Закону, Державною регуляторною службою України

вирішено:

погодити проект наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України».

В.о. Голови

В. ЗАГОРОДНІЙ

Державна регуляторна служба України
ВІХ №7927/0/20-18 від 07.08.2018



АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

проекту наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України»

ПОГОДЖЕНО:

В.о. Голови Державної
регуляторної служби України



В. ЗАГОРОДНІЙ

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

Від 06 серпня 2018 року № 35

ДОВІДКА

Відповідно до наказу Державної регуляторної служби України від 11.07.2018 № 299-к «Про відпустку Голови ДРС Ляпіної К. М.» на період відпустки Голови Державної регуляторної служби України ЛЯПІНОЇ Ксенії Михайлівни, з 06 по 08 серпня 2018 року виконання її обов'язків покладено на **ЗАГОРОДНЬОГО Володимира Петровича**, першого заступника Голови Державної регуляторної служби України.

Довідка видана за місцем вимоги.

Начальник Відділу
управління персоналом



С. В. Козюк



**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

Н А К А З

«26» 09.2018

м.Київ

№ 491

Про затвердження Правил
пожежної безпеки в компаніях, на
підприємствах та в організаціях
енергетичної галузі України

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 18 Кодексу цивільного захисту України, пункту 3 розділу 1 Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України від 05 березня 2015 року за № 252/26697, з метою урахування специфіки умов та особливостей щодо забезпечення пожежної безпеки на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України, що додаються.

044532

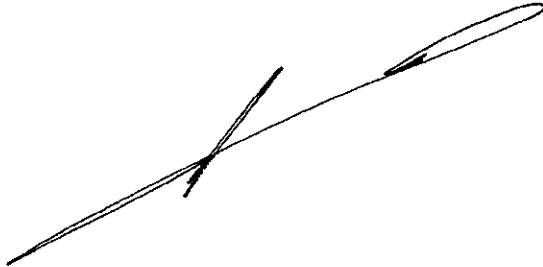
2. Управлінню охорони праці, промислової безпеки фізичного та цивільного захисту (Усачов О.М.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства палива та енергетики України від 26 липня 2005 року № 343 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19 жовтня 2005 року за № 1230/11510.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and strokes, positioned between the words 'Міністр' and 'І. Насалик'.

І. Насалик

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства енергетики та
вугільної промисловості України
від 26 вересня 2018 року № 491

ПРАВИЛА
пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та
в організаціях енергетичної галузі України

I. Галузь застосування

1. Правила є обов'язковими для суб'єктів господарювання енергетичної галузі, що належать до сфери управління Міненерговугілля (далі – енергетичні підприємства).

2. Правила встановлюють загальні вимоги з пожежної безпеки до будівель, споруд та прилеглих до них територій, іншого нерухомого майна, обладнання, устаткування енергетичних підприємств, що експлуатують, будівельних майданчиків, а також до проведення будівельних робіт.

3. Під час забезпечення пожежної безпеки на енергетичних підприємствах слід керуватися нормативно-правовими актами та нормативними документами, які регламентують вимоги пожежної безпеки та не знижують вимоги цих Правил.

II. Скорочення

АЗС – автозаправні станції

АСК – автоматична система керування

АСУ – автоматична система управління

АСПГ – автоматична система пожежогасіння

АРЗ – автоматичний регулятор збудження

БЩК – блоковий щит керування

ВРП – відкритий розподільчий пристрій
 ГР – горючі рідини
 ГРУ – газорегуляторна установка
 ГРП – газорегуляторний пункт
 ГЩК – груповий щит керування
 ДГ – дизель-генератор
 ДПО – добровільна пожежна охорона
 ДСНС – Державна служба України з надзвичайних ситуацій
 ЗРП – закритий розподільчий пристрій
 КГП – керівник гасіння пожежі
 КЗ – коротке замикання
 КТЗ – колісний транспортний засіб
 ЛЗР – легкозаймисті рідини
 Міненерговугілля – Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
 ОВБ – оперативно-виїзна бригада
 ОРСЦЗ – оперативно-рятувальна служба цивільного захисту
 ПД – пожежна дружина
 ПК – пожежна команда
 ПАЗС – пересувні автозаправні станції
 ПВ – пожежна водойма
 ПЛ – повітряні лінії
 ПТЕ – правила технічної експлуатації
 ПТК – пожежно-технічна комісія
 ППКП – прилад приймально-контрольний пожежний
 ПУЕ – правила улаштування електроустановок
 ПЩ – пожежний щит
 РПП – регенеративний повітропідігрівач
 СДОР – сильнодіючі отруйні речовини
 СПБ – служба пожежної безпеки
 СПЗ – системи протипожежного захисту
 ЦЩК – центральний щит керування

ІІІ. Загальні положення

1. Пожежна безпека енергетичних підприємств забезпечується за допомогою проведення організаційно-технічних заходів, спрямованих на попередження пожеж, забезпечення безпеки людей, зниження можливих матеріальних збитків, зменшення негативних екологічних наслідків, створення умов для швидкого виклику підрозділів ОРСЦЗ, успішного гасіння пожеж та евакуації людей із зони виникнення й можливого поширення пожежі, а також документів і матеріальних цінностей.

2. Керівники енергетичних підприємств зобов'язані забезпечити виконання вимог законодавства у сфері пожежної безпеки шляхом проведення організаційних заходів, спрямованих на запобігання пожежам,

забезпечення безпеки людей, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для успішного гасіння пожеж тощо.

3. Завдання та обов'язки суб'єктів господарювання в частині забезпечення пожежної безпеки визначені частиною першою статті 20 Кодексу цивільного захисту України.

4. Відповідно до Положення про службу пожежної безпеки системи Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, затвердженого наказом Міненерговугілля від 26 листопада 2012 року № 923, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 14 грудня 2012 року за № 2077/22389, на енергетичних підприємствах з метою координації і вдосконалення роботи, пов'язаної із забезпеченням пожежної безпеки та контролем за її станом створюються СПБ, які підпорядковуються безпосередньо керівнику підприємства.

Контроль за діяльністю СПБ здійснює керівник підприємства, а також органи державного нагляду (контролю) у сфері пожежної і техногенної безпеки в межах своєї компетенції.

У своїй діяльності СПБ взаємодіє з органами ДСНС України та його територіальними підрозділами, Міненерговугілля та підрозділами відомчої, місцевої, добровільної пожежної охорони, іншими службами, діяльність яких пов'язана із забезпеченням пожежної безпеки, і керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Міненерговугілля, нормативно-правовими актами і нормативними документами з питань пожежної безпеки.

5. Відповідно до Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2002 року № 1788, проводиться обов'язкове страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути завдана пожежами та аваріями.

IV. Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки

1. Забезпечення пожежної безпеки є складовою виробничої та іншої діяльності посадових осіб і персоналу енергетичних підприємств.

2. Керівник підприємства повинен визначити обов'язки посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки, призначити відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, дільниць,

технологічного та інженерного устаткування, а також за утримання й експлуатацію засобів протипожежного захисту.

3.3 метою залучення працівників до проведення заходів щодо запобігання пожежам, організації гасіння їх на енергетичних підприємствах можуть створюватися ПД або ПК, діяльність яких має здійснюватися відповідно до Порядку функціонування добровільної пожежної охорони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2013 року № 564.

4. На кожному енергетичному підприємстві мають бути розроблені загальнооб'єктові інструкції про заходи пожежної безпеки та інструкції для кожного приміщення (цеху, складу, майстерні, лабораторії, дільниці тощо) згідно з основними вимогами до документації з пожежної безпеки відповідно до додатка 1 до цих Правил.

Ці інструкції мають вивчатися під час проведення протипожежних інструктажів, проходження спеціального навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму, а також в системі виробничого навчання і вивішуватися на видних місцях.

Інструкції, положення (нормативні документи у сфері пожежної безпеки), що діють на енергетичних підприємствах, підлягають перевірці керівником підприємства або визначеною керівником посадовою особою на основі аналізу протипожежного стану об'єкта, а також на відповідність їх чинному законодавству України, рівню розвитку науки і техніки, досягнутому на дату перевірки, вітчизняному та зарубіжному досвіду в цій галузі тощо.

Перевірка має проводитися за потреби, у разі розробки нових, пов'язаних з діючим документом нормативно-правових актів та нормативних документів, але не рідше ніж раз на три роки.

5. На кожному об'єкті енергетичних підприємств наказом (інструкцією) має бути встановлений відповідний протипожежний режим, яким визначено:

- порядок утримання шляхів евакуації;
- визначення спеціальних місць для куріння;
- застосування побутових нагрівальних приладів;
- порядок проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт (у тому числі зварювальних);
- правила проїзду та стоянки транспортних засобів;
- місця зберігання та допустима норма ЛЗР та ГР у складських, виробничих приміщеннях і на території;
- порядок прибирання горючого пилу й відходів, зберігання промасленого ганчір'я та спецодягу, очищення повітропроводів вентиляційних систем від горючих відходів;
- порядок відключення від мережі електрообладнання та вентиляційних систем в разі пожежі;

порядок огляду й зачинення приміщень після закінчення роботи;

порядок проходження посадовими особами навчання і перевірки знань з питань пожежної безпеки, а також проведення з працівниками протипожежних інструктажів, занять та перевірки знань з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних осіб за їх проведення;

порядок організації експлуатації і обслуговування наявних технічних засобів протипожежного захисту (протипожежного водогону, насосних станцій, систем протипожежного захисту, вогнегасників тощо);

порядок проведення планово-запобіжних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання;

дії працівників у разі виявлення пожежі;

порядок збирання членів ПД або ПК та відповідальних посадових осіб у разі виникнення пожежі.

6. У приміщеннях на видних місцях біля телефонів слід вивішувати таблички із зазначенням номера телефону для виклику підрозділів ОРСЦЗ.

7. Територія об'єкта, а також будинки, споруди, приміщення мають бути забезпечені відповідними знаками безпеки. Знаки безпеки, їх кількість, а також місця їх встановлення мають відповідати ДСТУ ISO 6309:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір» (ISO 6309:1987, IDT).

8. Застосування на виробництві матеріалів та речовин, на яких відсутні показники щодо пожежної небезпеки, забороняється.

9. Для працівників охорони (сторожів, вахтерів, вартових) має бути розроблено інструкцію, в якій треба визначити їхні обов'язки щодо контролю за додержанням протипожежного режиму, спрацювання СПЗ, огляду території і приміщень, порядок дій в разі виявлення пожежі, а також зазначити, хто з посадових осіб об'єкта має бути викликаний у нічний час у разі пожежі.

Працівники охорони повинні мати список посадових осіб об'єкта із зазначенням їх місць проживання, службових, домашніх (мобільних) телефонів.

10. Працівники об'єкта зобов'язані дотримуватися встановленого протипожежного режиму, виконувати вимоги цих Правил та інших нормативно-правових актів й нормативних документів з питань пожежної безпеки.

V. Основні вимоги щодо організації підготовки персоналу енергетичних підприємств і організацій

1. Порядок організації спеціального навчання, перевірки знань та проведення інструктажів з питань пожежної безпеки на енергетичних підприємствах здійснюється відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України та Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444.

2. Працівники під час прийняття на роботу та за місцем роботи повинні проходити інструктажі з питань пожежної безпеки (далі – протипожежні інструктажі) відповідно до порядку, встановленого пунктом 5 цього розділу.

Особи, які приймаються на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, повинні проходити спеціальне навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму до початку самостійного виконання робіт, а потім щороку – перевірку знань відповідно до порядку, встановленого пунктом 6 цього розділу.

Керівники підприємств, їх заступники та інші посадові особи структурних підрозділів, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки, а також виконання цих заходів, повинні проходити навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки до початку виконання своїх обов'язків та періодично (один раз на три роки) відповідно до порядку, встановленого пунктом 7 цього розділу.

Працівники з числа оперативного, виробничого, ремонтного, адміністративно-технічного персоналу, а також працівники невиробничих підрозділів повинні брати участь у проведенні протипожежних тренувань.

3. Організація проходження працівниками спеціального навчання, перевірки знань та інструктажів з питань пожежної безпеки, а також протипожежних тренувань проводиться у порядку, встановленому енергетичним підприємством на основі нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері пожежної безпеки.

4. Допуск до роботи осіб, які не пройшли інструктажі, спеціальне навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, забороняється.

5. Інструктажі з питань пожежної безпеки розподіляються та проводяться:

1) за призначенням та часом проведення інструктажі з питань пожежної безпеки поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

2) вступний протипожежний інструктаж проводиться з усіма працівниками, які щойно прийняті на роботу (постійну або тимчасову), а також з особами, які прибули на енергетичне підприємство у відрядження, на виробничу практику (навчання) і мають брати безпосередню участь у виробничому процесі.

Вступний протипожежний інструктаж проводиться на підставі чинних на енергетичному підприємстві правил, інструкцій та інших нормативних актів з питань пожежної безпеки у спеціально обладнаному для цього приміщенні фахівцем, на якого наказом покладені ці обов'язки.

Програму для проведення вступного протипожежного інструктажу затверджує керівник енергетичного підприємства.

3) первинний протипожежний інструктаж проводиться безпосередньо на робочому місці до початку виробничої діяльності працівника.

Його повинні проходити:

усі новоприйняті на роботу (постійну чи тимчасову);

працівники, переведені з інших структурних підрозділів чи виробничих дільниць;

особи, які прибули на енергетичне підприємство у відрядження і мають брати безпосередню участь у виробничому процесі;

працівники сторонніх організацій, які будуть виконувати на енергетичному підприємстві будівельно-монтажні, ремонтні або інші роботи;

студенти під час виробничої практики (навчання).

Програму проведення первинного протипожежного інструктажу затверджує керівник відповідного структурного підрозділу і погоджують з начальником служби пожежної безпеки (начальником служби охорони праці та пожежної безпеки).

4) повторний протипожежний інструктаж проводиться на робочому місці з усіма працівниками не менше ніж один раз на рік за примірним переліком питань, з якими треба ознайомити працівників під час проведення вступного та первинного протипожежних інструктажів.

5) позаплановий протипожежний інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або у спеціально відведеному для цього приміщенні:

у разі введення в дію нових нормативних актів з питань пожежної безпеки (норм, правил, інструкцій, положень тощо) або внесення змін та доповнень до них;

у разі зміни технологічного процесу, застосування нового або заміни чи модернізації наявного пожежонебезпечного обладнання;

на вимогу посадових осіб, які мають відповідні повноваження щодо здійснення контролю за діяльністю енергетичного підприємства у сфері пожежної безпеки, якщо виявлено незадовільне знання працівниками правил пожежної безпеки на робочому місці, невміння діяти у разі пожежі та користуватися первинними засобами пожежогашіння;

в інших випадках за відповідними розпорядчими документами.

6) позаплановий протипожежний інструктаж проводиться індивідуально або з групою працівників споріднених спеціальностей (видів робіт). Обсяг та зміст інструктажу визначаються в кожному випадку окремо залежно від причин, що зумовили потребу його проведення.

7) цільовий протипожежний інструктаж проводиться з працівниками перед виконанням ними разових (тимчасових) пожежонебезпечних робіт (зварювальних, розігрівальних та інших), у разі ліквідації аварії, стихійного лиха.

8) первинний, повторний, позаплановий та цільовий протипожежні інструктажі проводяться безпосередньо посадовими особами або фахівцями, які пройшли навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки, а також за потреби начальником служби пожежної безпеки (начальником служби охорони праці та пожежної безпеки).

9) первинний, повторний та позаплановий протипожежні інструктажі завершуються перевіркою знань. Перевірку знань здійснює особа, яка проводила інструктаж.

10) проведення протипожежних інструктажів може здійснюватись разом із відповідними інструктажами з охорони праці.

Про проведення усіх видів протипожежних інструктажів, окрім цільового, у спеціальних журналах робляться записи (окремо від інструктажів з питань охорони праці) за підписами осіб, з якими проводився інструктаж, і тих, хто його проводив. Форму журналу реєстрації інструктажів з питань пожежної безпеки наведено у додатку 2 до цих Правил.

У разі організації вогневих робіт запис про проведення цільового протипожежного інструктажу робиться в документі, що дозволяє виконання робіт (в наряді-допуску на вогневі роботи тощо).

6. Спеціальне навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму та перевірка знань працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою проводиться:

1) попереднє спеціальне навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму проходять особи, яких приймають на роботу з підвищеною пожежною небезпекою, зокрема:

електрогазозварювальники;

особи, які мають брати безпосередню участь у виробничому процесі в приміщеннях категорій за вибухопожежною та пожежною небезпекою А, Б;

працівники складського господарства, де зберігаються пожежонебезпечні матеріали і речовини;

особи, які мають виконувати роботи на обладнанні, де використовуються легкозаймисті та горючі гази і рідини, речовини та матеріали, здатні вибухати або горіти в результаті взаємодії з водою, повітрям та одне з одним;

електрики, які працюють з електроустановками у пожежонебезпечних зонах;

інші категорії працівників, діяльність яких потребує більш глибоких знань з питань пожежної безпеки та відповідних навичок на випадок пожежі.

2) порядок, форма, місце проведення спеціального навчання, а також перелік робіт та спеціальностей, за якими проводиться таке навчання, встановлюються наказом енергетичного підприємства з урахуванням специфіки виробництва, характеру та виду робіт, вимог відповідних міжгалузевих і галузевих нормативних актів.

3) спеціальне навчання проводиться за програмою та тематичним планом, які розробляються службою пожежної безпеки енергетичного підприємства, затверджуються керівником (заступником керівника або головним інженером).

4) щороку працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, повинні проходити перевірку знань з питань пожежної безпеки.

Для проведення перевірки знань працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, наказом за підприємством створюється комісія під головуванням визначеної керівником посадової особи.

Після закінчення спеціального навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму у тих, хто навчався, приймаються заліки. Результати заліків оформлюються протоколом. Форму протоколу засідання комісії з перевірки знань з питань пожежної безпеки за результатами спеціального навчання відповідно до програми пожежно-технічного мінімуму наведено у додатку 3 до цих Правил.

5) особам, які успішно склали заліки, видається посвідчення відповідної форми. Форму посвідчення про проходження навчання з питань пожежної безпеки наведено у додатку 4 до цих Правил. Відмітки про перевірку знань вносяться до посвідчення про проходження навчання з питань пожежної безпеки.

6) працівники, які показали незадовільні знання, повинні протягом одного місяця пройти повторну перевірку знань з питань пожежної безпеки. За умови незадовільних результатів повторної перевірки знань працівник до роботи не допускається. Рішення про відсторонення від роботи даної особи приймається згідно з чинним законодавством.

7. Процедура навчання та перевірки знань посадових осіб з питань пожежної безпеки встановлює:

1) посадові особи енергетичних підприємств, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки, а також безпосереднє виконання цих заходів, повинні проходити навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки до початку виконання своїх обов'язків та періодично (один раз на три роки).

Посадовими особами, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки, є керівники підприємств, заступники керівників та головні інженери.

Посадовими особами, до обов'язків яких належить виконання заходів пожежної безпеки, є члени постійно діючих комісій з перевірки знань посадових осіб з питань пожежної безпеки, керівники структурних підрозділів та їх заступники, старші диспетчери, диспетчери оперативно-диспетчерських служб, начальники підстанцій та їх заступники, працівники служб пожежної безпеки (служб охорони праці та пожежної безпеки) та інші категорії посадових осіб, визначених керівниками підприємств.

2) на енергетичних підприємствах відповідними наказами створюються постійно діючі комісії з перевірки знань з питань пожежної безпеки посадових осіб, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки, а також безпосереднє виконання цих заходів. Крім цього, складаються і затверджуються конкретні переліки посад, у разі призначення на які працівники зобов'язані проходити навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки.

3) особи, посади яких зазначені в підпункті 1) пункту 6 цього розділу, проходять навчання з питань пожежної безпеки на територіальних курсах, у навчально-методичних центрах цивільного захисту і безпеки життєдіяльності або на інших підприємствах, в установах та організаціях, що мають погоджені з ДСНС України програми навчання з питань пожежної безпеки.

Навчання з питань пожежної безпеки посадових осіб проводяться за такими програмами:

програма навчання з питань пожежної безпеки посадових осіб, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки (тривалістю 16 годин);

програма навчання з питань пожежної безпеки посадових осіб, до обов'язків яких належить безпосереднє виконання заходів пожежної безпеки (тривалістю 24 години).

Погодження з ДСНС України відповідних програм здійснюється відповідно до чинного законодавства.

4) після закінчення навчання з питань пожежної безпеки особам, які успішно пройшли перевірку знань і склали заліки, видається посвідчення, яке має наскрізну нумерацію та дійсне в межах України, що встановлюється

ДСНС України. Результати заліків оформлюються протоколом. Форму посвідчення про проходження навчання з питань пожежної безпеки наведено у додатку 4 до цих Правил. Форму протоколу засідання постійно діючої комісії з питань пожежної безпеки з перевірки знань посадових осіб, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки, а також виконання цих заходів, наведено у додатку 5 до цих Правил.

5) посадові особи, які показали незадовільні знання, повинні протягом одного місяця пройти повторну перевірку знань з питань пожежної безпеки. За умови незадовільних результатів повторної перевірки знань працівник до роботи не допускається. Рішення про відсторонення від роботи даної особи приймається відповідно до чинного законодавства.

6) позачергова перевірка знань посадових осіб з питань пожежної безпеки за рішенням керівника енергетичного підприємства проводиться:

у разі технічного переоснащення обладнання, пов'язаного з підвищенням пожежної небезпеки;

у разі переміщення посадової особи на іншу посаду, яка потребує додаткових знань з пожежної безпеки;

у разі встановлення посадовими особами, які мають відповідні повноваження для здійснення контролю за діяльністю енергетичного підприємства у сфері пожежної безпеки, фактів необізнаності працівника з нормативними актами щодо питань пожежної безпеки;

у разі допущення випадку пожежі в будівлях, спорудах, приміщеннях та на території енергетичного підприємства.

8. Протипожежні тренування є однією з основних форм виробничого навчання і підвищення кваліфікації працівників, які проводяться згідно з інструкцією з організації протипожежних тренувань на енергетичних підприємствах.

Головними завданнями проведення з працівниками протипожежних тренувань є:

набуття навиків самостійно та швидко приймати правильне рішення щодо гасіння і ліквідації пожежі, аварії;

відпрацювання взаємодії з підрозділами ОРСЦЗ та іншими підрозділами взаємодії відповідно до оперативного плану або картки гасіння пожежі;

відпрацювання дій щодо запобігання можливим аваріям, пошкодженню обладнання та травмам персоналу під час пожежі;

організація рятування та евакуації людей і матеріальних цінностей;

набуття навиків чітких та швидких дій з перемикання (знеструмлення) технологічного обладнання;

визначення безпечних та ефективних методів гасіння пожежі на обладнанні, особливо в електроустановках, що перебувають під напругою, та набуття навиків застосування первинних засобів пожежогасіння;

набуття навиків надання першої домедичної допомоги потерпілим від пожежі та від отруєння продуктами горіння.

Річний графік та тематика спільних протипожежних тренувань погоджується зі структурними підрозділами територіального органу ДСНС України.

Протипожежні тренування проводяться за програмою, яка розробляється керівником тренування та затверджується керівником енергетичного підприємства або об'єкта на підставі річної тематики цехових, об'єктових та спільних протипожежних тренувань.

Допускається проведення спільних спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, протиаварійних та протипожежних тренувань.

VI. Основна документація з пожежної безпеки

1. На кожному енергетичному підприємстві має бути розроблена документація з пожежної безпеки відповідно до додатка 1 до цих Правил.

2. Відповідно до вимог ГКД 34.20.507-2003 «Технічна експлуатація електричних станцій і мереж. Правила», затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 13 червня 2003 року № 296 для кожного підрозділу (цеху) головний інженер повинен затверджувати перелік необхідних інструкцій та іншої технічної документації.

3. Загальнооб'єктова інструкція розробляється СПБ, затверджується керівником енергетичного підприємства (уповноваженою особою).

4. Інструкції з пожежної безпеки в цехах, лабораторіях, майстернях, на складах та в інших приміщеннях розробляються керівниками відповідних підрозділів, погоджуються із СПБ і затверджуються керівником енергетичного підприємства (заступником керівника).

5. Інструкції з експлуатації систем водопостачання, систем протипожежного захисту мають розроблятися на підставі паспортних даних на встановлене обладнання. Дані інструкції затверджуються керівником енергетичного підприємства (уповноваженою особою) і переглядаються в строки, встановлені ПТЕ.

6. План пожежогасіння є основним документом, який визначає дії персоналу енергетичного підприємства у разі виникнення пожежі, порядок взаємодії з підрозділами ОРСЦЗ, напрямки введення сил і засобів на гасіння пожежі з урахуванням заходів безпеки і раціонального розміщення пожежної техніки та інше.

Він має розроблятися спільно працівниками ДСНС України і фахівцями енергетичного підприємства, затверджуватися керівником

підприємства та структурним підрозділом територіального органу ДСНС України.

План пожежогасіння має переглядатися або коригуватися в таких випадках:

- у разі розширення чи реконструкції енергетичного підприємства;
- у разі виявлення недоліків у передбачених діях персоналу і пожежних підрозділів під час гасіння пожежі або протипожежних тренувань;
- якщо виявлено недоліки під час проведення перевірок енергетичного підприємства.

7. Картки пожежогасіння розробляються на кожний відсік (приміщення) кабельних споруд, генератор, трансформатор (блоковий, зв'язку, власних потреб), тракти паливоподачі, вузли пересипання, повітропідігрівачі котлів, підстанції з напругою від 35 кВ до 500 кВ та інші об'єкти, затверджуються технічним керівником енергетичного підприємства й зберігаються у начальника зміни електростанції (начальника зміни, цеху, блока), чергового диспетчера підстанції з напругою 35 - 110 кВ і вище, енергетичного підприємства електромереж згідно з пунктом 9.3 розділу IX НАПБ В.05.027-2011/111 «Інструкції з гасіння пожеж на енергетичних об'єктах України».

Основні положення плану та карток пожежогасіння мають доводитися до відома працівників енергетичного підприємства під час проведення протипожежних та протиаварійних тренувань.

VII. Загальні вимоги пожежної безпеки до території, будівель, приміщень, споруд

1. Вимоги до утримання території енергетичних підприємств:

1) на території енергетичного підприємства має постійно підтримуватися чистота горючі відходи прибиратися.

Забороняється захаращувати матеріалами й обладнанням проїзди навколо будівель і дороги.

2) територія енергетичного підприємства повинна мати капітальну огорожу заввишки не менше ніж 2 м й обладнані контрольно-перепускні пункти, а також зовнішнє освітлення.

3) до всіх будівель і споруд енергетичного підприємства має бути забезпечений вільний доступ. Протипожежні розриви між будівлями, спорудами, майданчиками для зберігання матеріалів, складів вугілля забороняється захаращувати горючими матеріалами, обладнанням та сміттям.

4) суб'єкт господарювання, що здійснює монтаж, підтримання експлуатаційної придатності (технічне обслуговування) систем

пожежогасіння (водяних, пінних, газових, порошкових, аерозольних), систем пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей, устаткування для передачі тривожних сповіщень, а також систем протидимного захисту, повинен мати ліцензію відповідно до вимог підпункту 13 частини першої статті 7 Закону України від 02 березня 2015 року № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності».

5) на території мають бути встановлені відповідні дорожні знаки і пояснювальні написи про заборону зупинки автотранспорту, інших машин у місцях звуження проїзних доріг, під арками і в місцях розміщення пожежної техніки за оперативним планом пожежогасіння.

Усі проїзні дороги мають підтримуватися в належному стані. Підїзди до пожежних гідрантів, водоймищ та інших джерел водопостачання (ставки, градирні, канали та інше), обладнані спеціальними майданчиками (пірсами), мають бути завжди вільними, взимку чиститися від снігу.

6) закриття окремих проїздів і діляниць дороги на ремонт або з інших причин можливе лише після погодження із СПБ, негайного повідомлення підрозділів ОРСЦЗ і обладнання тимчасових обїздів або переїздів через діляниці, які ремонтуються. На весь період ремонту потрібно встановити дорожні знаки і покажчики маршруту прямування транспорту, а також додаткове освітлення.

7) переїзди внутрішніх об'єктних залізниць мають бути вільними для проїзду пожежних автомобілів і мати суцільний настил на рівні головок рейок. Забороняється стоянка залізничних вагонів без локомотива на переїздах.

8) на території електростанцій і підстанцій треба регулярно скошувати і вивозити траву. Забороняється зберігання висушеної трави на території енергетичного підприємства і навколо нього на відстані ближче ніж 100 м, а також в охоронних зонах ліній електропередач.

9) спалювання сміття і відходів на території енергетичного підприємства категорично заборонено. Усі горючі відходи і сміття протягом робочого дня слід вивозити за територію енергетичного підприємства.

10) на території об'єкта має бути забезпечено належне освітлення зовнішніх пожежних драбин, протипожежного обладнання, входів та виходів до будинків, споруд, проходів до технологічного обладнання.

11) для запобігання проникненню на територію об'єктів сторонніх осіб, у тому числі проникненню на територію з метою підпалів чи інших неправомірних дій, мають встановлюватися камери відео спостереження за периметром енергетичного підприємства.

12) ворота в'їзду на територію об'єкта, які відчиняються за допомогою електропривода, також повинні мати пристосування (пристрої), які дозволяють відчиняти їх вручну.

13) на території об'єкта площею понад 3 га на в'їздах (виїздах) мають бути встановлені схеми території, в яких слід вказувати розміщення будівель, водойм, гідрантів, пірсів та градирень, під'їздів пожежних автомобілів до них.

14) енергетичні об'єкти мають бути забезпечені адресними вказівниками (назва вулиці, номер будинку, споруди, номер телефону тощо), встановленими на фасадах будівель або інших видних місцях і освітлюваними у темний час доби.

2. Вимоги до утримання будівель, приміщень і споруд енергетичних підприємств:

1) будівлі, приміщення і споруди енергетичних підприємств мають очищатися від горючого сміття, відходів виробництва наприкінці робочого дня (зміни) і постійно підтримуватися в чистоті.

На вхідних дверях виробничих та складських приміщень, майстерень, лабораторій тощо потрібно встановлювати інформаційні написи про призначення приміщень, категорії щодо вибухопожежної та пожежної небезпеки за ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою», класу зони за НПАОП 40.1-1.32-01 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок», осіб, відповідальних за протипожежний стан приміщення, місце зберігання ключів та відкриття приміщень.

2) на шляхах евакуації має підтримуватись в справному стані робоче й аварійне освітлення, а також мають бути встановлені покажчики виходів відповідно до нормативно-правових актів та нормативних документів з питань пожежної безпеки.

3) будівлі, споруди та приміщення мають бути забезпечені відповідними знаками безпеки. Знаки безпеки, їх кількість, а також місця їх встановлення мають відповідати ДСТУ ISO 6309:2007.

4) у виробничих, допоміжних і адміністративних приміщеннях забороняється:

захащувати шляхи евакуації і сходові майданчики обладнанням, матеріалами та іншими предметами;

прибирати приміщення із застосуванням ЛЗР і ГР;

залишати без постійного нагляду електронагрівальні прилади, а після закінчення роботи залишати ввімкненими в електромережу апарати й

установки, якщо цього не потребує технологія виробництва, а також користування електроплитами;

використовувати для облицювання стін приміщень горючі оздоблювальні матеріали або тканини;

відігрівати заморожені водяні труби паяльними лампами та іншими засобами із застосуванням відкритого вогню;

використовувати горища, технічні поверхи, вентиляційні камери, електрощитові як виробничі приміщення, а також для зберігання матеріалів і обладнання;

виконувати в приміщеннях і на обладнанні роботи, які не передбачені технологією виробництва.

5) горища, технічні поверхи, вентиляційні камери, електрощитові, підвали мають бути постійно зачинені на замок, а ключі зберігатись у визначеному місці, де їх можна одержати в будь-який час. На дверях має бути напис про місцезнаходження ключів і телефон особи, у якої вони зберігаються.

6) дерев'яні конструкції горищ мають бути оброблені вогнезахисними речовинами. Це оброблення має періодично повторюватися після перевірки його стану, яку слід проводити щороку, складаючи відповідний акт.

Упродовж строку експлуатації вогнезахисного покриття (просочення) мають здійснюватися заходи щодо підтримання його у відповідному технічному стані. Для цього наказом керівника енергетичного підприємства, що експлуатує об'єкт, на якому виконано вогнезахисне оброблення, призначається посадова особа, відповідальна за утримання вогнезахисного покриття.

Ця особа здійснює нагляд за технічним станом вогнезахисного покриття (просочення) у порядку, визначеному регламентом робіт з вогнезахисту.

Не менше ніж один раз на рік комісією енергетичного підприємства здійснюється перевірка стану вогнезахисного покриття (просочення), за результатами якої складається акт перевірки технічного стану вогнезахисного покриття (просочення).

У разі виявлення пошкоджень вогнезахисного покриття (просочення) відповідальна особа повинна вжити заходів щодо його відновлення (ремонту або заміни).

Якщо пошкоджений вогнезахисний покрив (просочення) не підлягає ремонту або закінчився строк його експлуатації, відповідальна особа повинна забезпечити заміну вогнезахисного засобу або проведення повторного вогнезахисного оброблення. Заміна та повторне вогнезахисне оброблення здійснюються в порядку, визначеному для виконання робіт з вогнезахисного оброблення.

7) виконання робіт протипожежного призначення, зокрема вогнезахист (вогнезахисне просочування глибоке чи поверхневе,

вогнезахисне оброблення (фарбування, штукатурення, обмотування, облицювання), вогнезахисне заповнення), виконуються суб'єктами господарювання, які мають ліцензію відповідно до вимог підпункту 13 частини першої статті 7 Закону України від 02 березня 2015 року № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності».

8) отвори в протипожежних стінах, перегородках та перекриттях мають бути обладнані захисними протипожежними пристроями (протипожежні двері, вогнезахисні клапани, водяні завіси тощо). Не можна встановлювати будь-які пристрої, що перешкоджають нормальному зачиненню протипожежних дверей та дверей до незадимлюваних сходових майданчиків, а також знімати пристрої для їх самозачинення.

9) клас вогнестійкості проходок електричних кабелів та інженерного обладнання будинків через огорожувальні конструкції з нормованою межею вогнестійкості або через протипожежні перешкоди має бути не меншим, ніж нормована межа вогнестійкості цієї огорожувальної конструкції або протипожежної перешкоди за ознаками Е (показник втрати цілісності) та І (показник втрати теплоізолювальної спроможності).

У місцях проходок трубопроводів через протипожежні перешкоди трубопроводи та їхню ізоляцію слід виконувати з негорючих матеріалів.

10) системи вентиляції і протидимного захисту мають підтримуватися в справному стані.

11) у цехових коморах має бути встановлена максимально допустима для одночасного зберігання кількість ЛЗР і ГР.

Таблиця з нормами зберігання таких матеріалів має бути вивішена на внутрішньому боці дверей комор або спеціальних шаф.

12) у цехах або на робочих місцях дозволяється зберігати тільки змінну норму ЛЗР, ГР у щільно закритій металевій тарі.

Після закінчення зміни горючі відходи і обтиральні матеріали слід прибирати з робочого місця. Невикористані ЛЗР, ГР здати для зберігання в спеціально відведені та обладнані комори або зберігати в спеціальних металевих шафах (ящиках).

13) використані промащені обтиральні матеріали мають складуватися в спеціальні металеві ящики ємністю не більш як 0,5 м³ з кришками і після роботи забиратися з приміщень для утилізації.

14) у побутових приміщеннях (гардеробах, душових, санітарно-перепускних та ін.) мають використовуватись металеві шафи для зберігання спецодягу.

15) забороняється зберігати в шафах спецодяг, забруднений вогненебезпечними речовинами.

16) керівник енергетичного підприємства наказом (інструкцією) визначає спеціальні місця для куріння, які потрібно позначити відповідними знаками або написами і обладнати урнами або попільницями з негорючих матеріалів.

Куріння за межами спеціально відведених місць забороняється.

17) на об'єктах з постійним або тимчасовим перебуванням 100 і більше осіб або таких, що мають хоча б одне окреме приміщення з одночасним перебуванням 50 і більше осіб (далі – об'єкти з масовим перебуванням людей), у будинках та спорудах, які мають два поверхи і більше, у разі одночасного перебування на поверсі більше ніж 25 осіб, а для одноповерхових – більше ніж 50 осіб, мають бути розроблені і вивішені на видних місцях плани (схеми) евакуації людей у разі пожежі. План (схеми) евакуації затверджуються керівником енергетичного підприємства (уповноваженою особою) та погоджується з керівником СПБ і структурним підрозділом територіального органу ДСНС України.

На об'єктах з масовим перебуванням людей на додаток до схематичного плану евакуації має бути розроблена та затверджена керівником інструкція, що визначає дії персоналу щодо забезпечення безпечної та швидкої евакуації людей, за якою не рідше ніж одним раз на півроку мають проводитися практичні тренування всіх задіяних працівників. Для об'єктів де передбачається перебування людей уночі, інструкції мають визначати також дії у нічний час.

18) за потреби необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґрат вони мають розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відчинені (зняті), за винятком кімнат для зберігання зброї і боєприпасів, в інших випадках, передбачених нормами і правилами, затвердженими в установленому порядку.

19) на випадок вимкнення електроенергії обслуговуючий персонал будинків (крім житлових), де у вечірній та нічний час можливе перебування людей, повинен мати електричні ліхтарі. Кількість ліхтарів визначається адміністрацією, виходячи з особливостей об'єкта, наявності чергового персоналу, кількості людей у будинку (але не менше одного ліхтаря на кожного працівника, який чергує на об'єкті у вечірній або нічний час).

20) під час організації і проведення масових заходів слід дотримуватись таких вимог:

за кількості людей понад 50 осіб використовувати приміщення, забезпечені не менше ніж двома евакуаційними виходами, що не мають на

вікнах глухих ґрат. Для будівель із перекриттями з горючих матеріалів такі заходи можуть проводитись у приміщеннях не вище за другий поверх;

особи, яким доручено проведення таких заходів, перед їх початком зобов'язані оглянути приміщення, переконатися у наявності нормованої кількості первинних засобів пожежогасіння, їх справності, справності засобів зв'язку, систем протипожежного захисту;

має бути організовано чергування на сцені та у приміщеннях залів членів добровільної пожежної охорони або відповідальних за пожежну безпеку.

Під час проведення таких заходів забороняються заповнення приміщень людьми понад установлену норму, зменшення ширини проходів між рядами, установка в проходах додаткових посадкових місць, повне вимкнення під час спектаклів або вистав світла, проведення вогневих, фарбувальних та інших пожежо- і вибухонебезпечних робіт, використання свічок, бенгальських вогнів, відкритого вогню, феєрверків, а також внесення в програму (сценарій) номерів (вистав) з використанням вогневих ефектів і куріння.

21) після закінчення робочого дня, перед закриттям будівлі (споруди), відповідальна особа повинна обійти усі приміщення, вимкнути електромережу і замкнути приміщення. Результати огляду записати в журнал відповідно до додатка 6 до цих Правил.

3. Вимоги до утримання евакуаційних шляхів і виходів енергетичних підприємств:

1) евакуаційні шляхи й виходи мають бути вільними, не зашарашуватися і в разі виникнення пожежі забезпечувати безпеку під час евакуації усіх людей, які перебувають у приміщеннях будівель та споруд.

2) у приміщенні, яке має один евакуаційний вихід, дозволяється одночасне перебування не більше ніж 50 осіб.

3) двері на шляхах евакуації мають відчинятися в напрямку виходу з будівель (приміщень). За винятком випадків, передбачених НАПБ А.1.001 «Правила пожежної безпеки в Україні».

4) на сходових майданчиках (за винятком незадимлюваних) дозволяється встановлювати прилади опалення на висоті 2,2 м та вище від поверхні проступів та сходових майданчиків, сміттепроводи, поверхові сумісні електроштити, поштові скриньки та пожежні кран-комплекти за умови, що це обладнання не зменшує нормативної ширини проходу сходовими майданчиками та маршами.

5) сходові майданчики, внутрішні відкриті та зовнішні сходи, коридори, проходи та інші шляхи евакуації мають бути забезпечені

евакуаційним освітленням відповідно до вимог ПУЕ, світильники мають вмикатися з настанням сутінків у разі перебування в будівлі людей.

Шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, мають постійно освітлюватися електричним світлом.

6) світлові покажчики «ВИХІД» треба постійно підтримувати справними та увімкненими на весь час перебування людей.

7) не допускається:

влаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, розсувні та підйомні двері, такі двері, що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;

захаращувати шляхи евакуації меблями, обладнанням, різними матеріалами та готовою продукцією, навіть якщо вони не зменшують нормативну ширину;

забивати, заварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються, зовнішні евакуаційні двері будівель;

застосовувати на шляхах евакуації (крім будівель з V-м ступенем вогнестійкості) горючі матеріали для облицювання стін і стелі, а також сходів та сходових майданчиків;

розташовувати в тамбурах виходів гардероби, вішалки для одягу, сушарні, торговельні кіоски, а також зберігати будь-який інвентар та матеріали;

влаштовувати у межах сходових майданчиків приміщення будь-якого призначення;

влаштовувати в загальних коридорах комори й шафи, за винятком шаф для інженерних комунікацій, зберігати в шафах (нішах) для інженерних комунікацій горючі матеріали, а також інші сторонні предмети;

знімати двері вестибюлів, холів, тамбурів і сходових майданчиків;

заміняти (знімати) скло, що не дає скалок у разі руйнування (армоване, загартоване та інше), на звичайне у дверях та фрамугах;

знімати пристрої для самозачинення дверей сходових майданчиків, коридорів, холів, тамбурів тощо, а також фіксувати двері, що самозачиняються, у відчиненому положенні;

зменшувати нормативну площу фрамуг у зовнішніх стінах сходових майданчиків або закладати їх;

розвішувати на стінах сходових майданчиків дзеркала, стенди, панно тощо.

VIII. Загальні вимоги пожежної безпеки до технологічного устаткування

1. Вимоги до електроустановок та електрообладнання:

1) експлуатація, монтаж та наладка електроустановок має відповідати вимогам ПУЕ, Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Мінпаливенерго України від 25 липня 2006 року

№ 258, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за № 1143/13017 (у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 13 лютого 2012 року № 91), Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 січня 1998 року за № 93/2533, та «Правила будови електроустановок. Пожежна безпека електроустановок. Інструкція» (далі - НАПБ В.01.056-2013/111).

2) відстані від проводів, що перетинають пожежні проїзди і шляхи для перевезення вантажів, до поверхні землі (дороги) у проїзній частині мають бути не менше ніж 6 м, у непроїзній частини - не менше ніж 3,5 м.

3) відстані між проводами мають бути: у разі прольот до 6 м – не менше ніж 0,1 м, у разі прольоту більше ніж 6 м – не менше ніж 0,15 м. Відстані від проводів до стін і опорних конструкцій мають бути не менше ніж 50 мм.

4) прокладка проводів і кабелів зовнішньої електропроводки в трубах, коробах і гнучких металевих рукавах має виконуватися в усіх випадках з ущільненням. Прокладка проводів у сталевих трубах і коробах у землі поза будівлями не допускається.

5) вводи в будівлі рекомендовано виконувати через стіни в ізоляційних трубах у такий спосіб, щоб вода не могла скупчуватись у вводі і проникати всередину будівлі.

6) відстань від проводів перед вводом і вводу до поверхні землі має бути не менше ніж 2,75 м. Відстань між проводами біля ізолятора вводу, а також від проводів до виступальних частин будівлі (звиси даху тощо) має бути не менше ніж 0,2 м. Ввід дозволено виконувати через дахи в сталевих трубах. У такому разі відстань за вертикаллю від проводів відгалуження до вводів і від проводів вводу до даху має бути не менше ніж 2,5 м.

7) для будівель невеликої висоти (торгові павільйони, кіоски, будівлі контейнерного типу, пересувні будки, фургони тощо), на дахах яких унеможливлене перебування людей, відстань від проводів відгалужень до вводів і проводів вводу до даху допускається не менше ніж 0,5 м. Водночас відстань від проводів до поверхні землі має бути не менше ніж 2,75 м.

8) у районах з одноповерховою забудовою відгалуження від ПЛ до вводів має виконуватись проводами з атмосферостійкою ізоляцією. Довжина відгалуження від ПЛ до вводу має бути не більше ніж 25 м.

9) електричні машини, апарати, обладнання (апарати управління, пускорегулювання, контрольно-вимірювальні прилади, електродвигуни,

світильники тощо), електропроводи та кабелі за виконанням та ступенем захисту мають відповідати класу зони (за розділами 4 і 5 НПАОП 40.1-1.32-01), мати апаратуру захисту від струмів короткого замикання та інших аварійних режимів.

10) телефонні апарати, сигнальні пристрої до них, електричні годинники, радіоприймачі та інші споживачі електроенергії можуть застосовуватись у вибухонебезпечних і пожежонебезпечних зонах лише за умови відповідності їх рівня вибухозахисту (ступеня захисту) класу зони.

11) плавкі вставки запобіжників мають бути калібровані із зазначенням на клеймі номінального струму вставки (клеймо ставиться заводом-виробником або електротехнічною лабораторією). Застосування саморобних некаліброваних плавких вставок забороняється.

12) на електродвигуни, світильники, інші електричні машини, апарати та обладнання, встановлені у вибухонебезпечних або пожежонебезпечних зонах, мають бути нанесені знаки, що вказують їх ступінь захисту згідно з чинними стандартами.

13) з'єднання, відгалуження та окінцювання жил проводів і кабелів є здійснюватися за допомогою опресування, зварювання, паяння або затискачів (гвинтових, болтових тощо).

Місця з'єднання жил проводів і кабелів, а також з'єднувальні та відгалужувальні затискачі повинні мати мінімальний перехідний опір, щоб уникнути їх перегрівання і пошкодження ізоляції стиків. Струм втрат ізоляції стиків має бути не більше за струм втрат ізоляції цілих жил цих проводів і кабелів.

14) в електропроводках слід застосовувати відгалужувальні та з'єднувальні коробки з негорючих або важкогорючих матеріалів. Ці коробки мають бути постійно закриті кришками із зазначених матеріалів.

15) улаштування та експлуатація тимчасових електромереж забороняються. Винятком можуть бути тимчасові електромережі, які живлять ілюмінаційні установки, а також електропроводки в місцях проведення будівельних, тимчасових ремонтно-монтажних та аварійних робіт (за умови їх справного стану та заводського виготовлення).

Не дозволяється прокладання проводів і кабелів (за винятком тих, що прокладаються у сталевих трубах) безпосередньо по металевих панелях та плитах із полімерними утеплювачами, а також установлення електричних апаратів, щитів тощо ближче ніж за 1 м від зазначених конструкцій. У місцях перетинання огорожувальних конструкцій електричними комунікаціями повинні передбачатися металеві гільзи з ущільненням незаймистих матеріалами.

16) переносні світильники повинні бути обладнані захисними скляними ковпаками й сітками. Для цих світильників та іншої переносної електроапаратури слід застосовувати гнучкі кабелі та проводи (шнури) з мідними жилами, спеціально призначеними для цієї мети з урахуванням їх захисту від можливих пошкоджень.

17) електричні машини з частинами, які іскрять за нормальних умов роботи, мають розміщуватися на відстані не менше 1 м від горючих матеріалів або відділятися від них екранами з негорючих матеріалів.

18) електричне обладнання, машини, апарати, прилади, електрощити зі ступенем захисту оболонок менше ніж IP44 мають розміщуватися на відстані не менше ніж 1 м від горючих матеріалів, за винятком матеріалів груп Г1, Г2, або можуть бути оснащені автономними системами пожежогасіння.

19) відстань між світильниками з лампами розжарювання та предметами (конструкціями та конструктивними елементами будинків) із горючих матеріалів, за винятком груп Г1, Г2, має бути не менша за такі значення наведені у таблиці 1 додатку 7 до цих Правил.

Інші види світильників мають розміщуватися від горючих матеріалів та предметів на відстані не менше ніж 0,5 м, а від горючих будівельних конструкцій, що містять горючі матеріали груп горючості Г3, Г4, – не менше ніж 0,2 м, а від конструкцій із горючих матеріалів груп горючості Г1, Г2 – не менше ніж 0,1 м.

У разі неможливості дотримання зазначеної відстані до відповідних об'єктів та будівельних конструкцій вони мають бути захищені негорючими теплоізоляційними матеріалами.

20) у разі встановлення світильників на (у) підвісній стелі чи їх облицювання матеріалами груп горючості Г3, Г4 місця прилягання цих світильників треба захищати негорючим теплоізоляційним матеріалом або матеріалом групи горючості Г1 (крім випадків, коли технічними умовами передбачається можливість монтажу світильників на таких поверхнях чи конструкціях).

21) відстань від кабелів та ізольованих проводів, прокладених відкрито конструкціями на ізоляторах, тросах, у лотках тощо, до місць відкритого зберігання (розміщення) горючих матеріалів має бути не менше ніж 1 м.

22) прокладання проводів (кабелів) горючими основами (конструкціями, деталями), влаштування введів у будівлі має здійснюватися відповідно до вимог ПУЕ.

У разі відкритого прокладання незахищених проводів та захищених проводів (кабелів) з оболонками з горючих матеріалів відстань від них до

горючих основ (конструкцій, деталей) має становити не менше ніж 0,01 м. У разі неможливості забезпечити вказану відстань провід (кабель) слід відокремлювати від горючої поверхні шаром негорючого матеріалу, який виступає з кожного боку проводу (кабелю) не менше ніж на 0,01 м.

У разі схованого прокладання таких проводів (кабелів) їх треба ізолювати від горючих основ (конструкцій) суцільним шаром негорючого матеріалу. Після закінчення прокладання складається акт проведення прихованих робіт.

23) електронагрівальні прилади, телевізори, радіоприймачі та інші побутові електроприлади та апаратура мають вмикатися в електромережу тільки за допомогою справних штепсельних з'єднань та електророзеток заводського виготовлення.

24) застосування електричних опалювальних приладів у приміщеннях категорій за вибухопожежонебезпекою А та Б забороняється.

У разі застосування згідно з умовами виробництва в пожежонебезпечних зонах будь-якого класу електронагрівальних приладів їхні нагрівальні робочі частини мають бути захищені від контакту з горючими матеріалами, а самі прилади встановлені на поверхні з негорючого теплоізоляційного матеріалу.

Забороняється застосування електронагрівальних приладів у пожежонебезпечних зонах складських приміщень, а також у будівлях (приміщеннях) іншого призначення, в яких можливість використання таких приладів обмежується нормативними актами.

25) температура зовнішньої поверхні електроопалювальних приладів у найбільш нагрітому місці в нормальному режимі роботи не має перевищувати 85 °С.

Відстань від приладів електроопалення до горючих матеріалів і будівельних конструкцій має становити не менше ніж 0,25 м, за винятком випадків, передбачених вимогами ПУЕ.

26) для опалення будинків та приміщень площею до 50 м², пересувних побутових приміщень для будівельників, будинків-вагончиків тощо можуть застосовуватись масляні радіатори та електричні конвектори із закритими нагрівальними елементами. Такі радіатори та електричні конвектори повинні мати справний індивідуальний електрозахист і терморегулятор та бути заводського виготовлення.

27) нове підключення різних струмоприймачів (електродвигунів, нагрівальних приладів та інше) треба проводити з урахуванням допустимого струмового навантаження електромережі.

28) для загального вимкнення силових та освітлювальних мереж складських приміщень із вибухонебезпечними і пожежонебезпечними

зонами будь-якого класу, архівів, книгосховищ та інших приміщень треба передбачати встановлення апаратів вимкнення (вимикачів) поза межами (ззовні) вказаних приміщень на негорючих стінах (перегородках) або на окремих опорах. Спільні апарати вимкнення (вимикачі) слід розташовувати в ящиках з негорючих матеріалів або в нішах, які мають пристосування для пломбування та замикання на замок.

29) електрошафи, розміщені в коридорах, у вестибюлях, холах, фойє, на інших шляхах евакуації, мають бути замкненими.

Електрощити, групові електрощитки треба оснащувати схемою підключення споживачів з пояснювальними написами і значенням номінального струму апарата захисту (плавкої вставки).

30) електродвигуни, світильники, проводи та розподільні пристрої треба регулярно, не рідше ніж один раз на місяць, а в запиленних приміщеннях – щотижня, очищати від пилу.

31) кабельні споруди і конструкції, на яких укладають кабелі, мають виготовлятися з негорючих матеріалів. Забороняється розміщення в кабельних спорудах будь-яких тимчасових пристроїв, зберігання в них матеріалів та устаткування.

32) улаштування, живлення, прокладання мереж аварійного та евакуаційного освітлення мають виконуватися відповідно до вимог ПУЕ.

33) у світильниках аварійного та евакуаційного освітлення треба використовувати лампи розжарювання. Дозволяється в окремих випадках застосування люмінесцентних світильників для аварійного (евакуаційного) освітлення за умов, що температура приміщення становить не менше ніж $+5^{\circ}\text{C}$, а живлення здійснюється на змінному струмі й забезпечує напругу мережі не нижче ніж 90% номінальної.

Світильники аварійного (евакуаційного) освітлення вирізняються з числа світильників робочого освітлення своїм типом чи спеціально нанесеним знаком. Світильники евакуаційного освітлення слід позначати літерою Е.

Установлення будь-яких місцевих вимикачів або штепсельних роз'єднувачів у мережах аварійного (евакуаційного) освітлення не дозволяється.

34) електророзетки, вимикачі, перемикачі та інші апарати можуть встановлюватися на горючі основи (конструкції) лише з підкладанням під них суцільного негорючого матеріалу, що виступає за габарити апарата не менше ніж на 0,01 м.

35) Забороняється:

проходження повітряних ліній електропередачі та зовнішніх електропроводок над горючими покрівлями, навісами, штабелями лісу, складами паливно-мастильних матеріалів, торфу, дров та інших горючих матеріалів на відстані, меншій за нормативну;

відкрите прокладання електричних проводів і кабелів транзитом через складські приміщення, пожежонебезпечні та вибухонебезпечні зони будь-якого класу і ближче ніж 1 м і 5 м від них відповідно;

відкрите прокладання на сходових майданчиках електропроводів і кабелів незалежно від їх напруги;

експлуатація кабелів і проводів з пошкодженою або такою, що в процесі експлуатації втратила захисні властивості, ізоляцією;

залишення під напругою кабелів та проводів з неізовольованими струмопровідними жилами;

застосування саморобних подовжувачів, які не відповідають вимогам ПУЕ, що пред'являються до переносних (пересувних) електропроводок;

застосування для опалення приміщення нестандартного (саморобного) електронагрівального обладнання або ламп розжарювання;

користування пошкодженими розетками, відгалужувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими електровиробами, а також лампами, скло яких має сліди затемнення або випинання;

експлуатація відгалужувальних та з'єднувальних коробок без наявності негорючих кришок;

підвішування світильників безпосередньо на струмопровідні проводи, обгортання електроламп і світильників папером, тканиною та іншими горючими матеріалами, експлуатація їх зі знятими ковпаками (розсіювачами);

використання електрообладнання та приладів в умовах, що не відповідають вказівкам (рекомендаціям) підприємств-виготовлювачів;

застосування в пожежонебезпечних зонах складських приміщень люмінесцентних світильників з відбивачами і розсіювачами, виготовленими з горючих матеріалів;

використання в пожежонебезпечних зонах світильників без захисного суцільного скла (ковпаків), а також із саморобними відбивачами і розсіювачами;

залишення без нагляду при виході з приміщення увімкнених в електромережу нагрівальних приладів, телевізорів, радіоприймачів тощо;

складування горючих матеріалів на відстані менше ніж 1 м від електроустаткування та під електрощитами;

заклеювання ділянок електропроводки папером, горючими тканинами;

застосування для електромереж радіо- та телефонних проводів;

використання побутових електронагрівальних приладів без негорючих теплоізоляційних підставок та в місцях (приміщеннях), де їх застосування заборонено.

36) у всіх незалежно від призначення, приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, у всіх електроустановках та електроприладах, а також мережах їх живлення має бути вимкнена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

37) на кожному об'єкті має бути встановлений порядок вимкнення напруги в електрообладнанні, силових та контрольних кабелях на випадок пожежі. Водночас електроживлення СПЗ, протипожежного водопостачання та евакуаційного (аварійного) освітлення має бути в робочому стані.

38) усе електрообладнання (корпуси електричних машин, трансформаторів, апаратів, світильників, розподільних щитів, щитів управління, металеві корпуси пересувних та переносних електроприймачів тощо) підлягає зануленню або заземленню відповідно до вимог ПУЕ.

39) несправності в електромережах та електроапаратурі, які можуть викликати іскріння, коротке замикання, понаднормовий нагрів горючої ізоляції кабелів і проводів, мають негайно ліквідуватися черговим персоналом. Пошкоджену електромережу потрібно знеструмити до приведення її в пожежобезпечний стан.

40) заміри опору ізоляції і перевірка спрацювання приладів захисту електричних мереж та електроустановок від короткого замикання мають проводитися 1 раз на 2 роки, якщо інші терміни не обумовлені ПУЕ.

41) захист будівель, споруд та зовнішніх установок від прямого потрапляння блискавки і вторинних її проявів, а також їх перевірку потрібно виконувати відповідно до вимог ДСТУ Б В.2.5-38:2008 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд».

Усі виявлені у пристроях захисту від блискавок пошкодження та дефекти підлягають усуненню.

42) у приміщеннях категорій А, Б, В за вибухопожежною та пожежною небезпекою має бути забезпечено дотримання вимог електричної іскробезпеки згідно з ГОСТ 12.4.124-83 «ССБТ. Средства защиты от статического электричества. Общие технические требования».

43) власник енергетичного підприємства забезпечує обслуговування та технічну експлуатацію електроустановок, у тому числі електроустановок слабого струму згідно з експлуатаційною документацією.

Особа, призначена відповідальною за їх протипожежний стан (головний енергетик, енергетик, інженерно-технічний працівник відповідної кваліфікації), зобов'язана:

організовувати і проводити профілактичні огляди та планово запобіжні ремонти електрообладнання і електромереж, а також своєчасне усунення порушень, які можуть призвести до пожежі;

забезпечувати правильність застосування електрообладнання, кабелів, електропроводок залежно від класу пожежо- та вибухонебезпечності зон і умов навколишнього середовища, а також справний стан апаратів захисту від коротких замикань (далі - КЗ), перевантажень та інших небезпечних режимів робіт.

2. Вимоги до ліфтів і підйомників під час експлуатації:

1) ліфти та підйомники мають відповідати вимогам Технічного регламенту ліфтів і компонентів безпеки для ліфтів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2017 року № 438.

2) ліфти і підйомачі не дозволяється використовувати з метою евакуації.

У разі виникнення пожежі ліфти мають опускатися на перший поверх, відчинятися і вимикатися.

3) порядок використання спеціальних ліфтів, призначених для транспортування пожежних підрозділів, має відповідати вимогам ДСТУ-Н Б В.2.2-38:2013 «Настанова з улаштування пожежних ліфтів в будинках та спорудах».

4) приміщення шахт ліфтів і ліфти мають своєчасно очищатися від горючого сміття і постійно підтримуватись в чистоті.

3. Вимоги до вентиляції і кондиціювання:

1) залежно від умов виробництва на об'єктах, мають бути встановлені терміни проведення профілактичних оглядів та очищення повітроводів, фільтрів, вогнезатримувальних клапанів, іншого обладнання вентиляційних систем, а також визначений порядок вимкнення вентиляційних систем і дій обслуговувального персоналу в разі виникнення пожежі або аварії.

Особа, призначена відповідальною за технічний стан та справність вентиляційних систем, зобов'язана забезпечити додержання вимог пожежної безпеки під час їх експлуатації.

2) не допускається використання технологічного обладнання у вибухо-пожежонебезпечних та пожежонебезпечних приміщеннях у разі несправних або вимкнутих гідрофільтрів, сухих фільтрів, пиловідсмоктувальних, пилоуловлювальних та інших пристроїв систем вентиляції.

3) повітря, яке містить горючий пил або горючі відходи, має очищуватися до надходження у вентилятор. Для цього перед ним слід встановлювати каменеуловлювачі, а для вилучення металевих предметів – магнітні вловлювачі.

4) усі металеві повітроводи, трубопроводи, фільтри та інше обладнання витяжних установок, що транспортують горючі та вибухонебезпечні речовини, мають бути заземлені та захищені від статичної електрики.

5) вентиляційні камери, циклони, фільтри, повітроводи мають регулярно очищатися від горючого пилу, відходів виробництва, жирових відкладень пожежобезпечними засобами. Перевірка й очищення вентиляційного обладнання мають проводитися за графіком, затвердженим керівником об'єкта. Результати огляду обов'язково заносяться до спеціального журналу.

6) вогнезатримні пристрої, магнітні вловлювачі у вентиляційних повітроводах, пристрої блокування вентиляційних систем із пожежною сигналізацією та системами пожежогасіння, а також автоматичні пристрої вимкнення вентиляції в разі пожежі мають перевірятися у встановлені керівником енергетичного підприємства терміни, але не рідше ніж один раз на півроку та підтримуватися у справному робочому стані.

7) під час експлуатації вентиляційних систем забороняється:
 вимикати або знімати вогнезатримні пристрої;
 випалювати накопичені в повітроводах, зонтах жирові відкладення та інші горючі речовини;
 закривати витяжні канали, отвори й решітки;
 залишати двері вентиляційних камер відчиненими, зберігати в камерах різні матеріали, устаткування тощо;
 використовувати припливно-витяжні повітроводи й канали для відведення газів від приладів опалення, газових колонок, кип'ятильників та інших нагрівальних приладів;
 складувати впритул (на відстані менше ніж 0,5 м) до повітроводів і устаткування горючі матеріали або негорючі матеріали в горючій упаковці;
 видаляти за допомогою тієї самої системи відсосів різні гази, пари, пил та інші речовини, котрі в разі змішуванні можуть викликати спалахи, горіння або вибух;
 експлуатувати переповнені циклони.

8) під час експлуатації калориферів треба дотримуватися таких вимог:
 відстань між калориферами і конструкціями з горючих та важкогорючих матеріалів має бути не менше ніж 1,5 м за наявності вогневого або електричного підігріву і не менше ніж 0,1 м, якщо теплоносієм є вода або пара;

тримати постійно справними контрольно-вимірвальні прилади;
не допускати виникнення зазорів між калориферами, а також між калориферними і будівельними конструкціями камер, а виявлені зазори зашпаровувати негорючими матеріалами;

систематично проводити пневматичним або гідравлічним способом очищення калориферів від забруднень;

стежити за тим, щоб транзитні канали, якими подається нагріте в калорифери повітря, не мали отворів, крім каналів, призначених для подавання повітря у приміщення.

9) монтаж, підключення, прокладання мереж, улаштування електричного захисту на лініях, які живлять побутові кондиціонери, мають проводитися відповідно до вимог інструкції виробника та ПУЕ.

10) лінії живлення до кожного побутового кондиціонера, групи кондиціонерів треба забезпечувати автономним пристроєм електричного захисту незалежно від наявності захисту на загальній лінії, яка живить групу кондиціонерів.

Переріз електропроводів, які живлять поодинокі встановлені побутові кондиціонери, має відповідати допустимому струмовому навантаженню, яке визначається паспортом на виріб.

11) зовнішній простір та стіни будинків навколо кондиціонерів мають бути розчищені від гілок дерев, витких рослин та інших предметів і конструкцій із горючих матеріалів у радіусі не менше ніж 1,5 метра.

12) у разі масового встановлення кондиціонерів у багатоповерхових будинках апарати мають бути зверху захищені негорючими козирками, водночас краї козирків мають виступати за зовнішні габарити кондиціонера не менше ніж на 0,15 м.

13) під час експлуатації побутових кондиціонерів забороняється:
використовувати як опорні конструкції горючі елементи конструкцій рам замість монтажних кріплень заводського виготовлення або інших металевих конструкцій у разі встановлення кондиціонера у віконному отворі;
вносити в конструкцію кондиціонерів зміни, не передбачені заводом – виробником;

замінювати наявні триполюсні штепсельні роз'єднувачі на двополюсні;

установлювати кондиціонери у внутрішніх протипожежних перегородках та стінах;

установлювати їх у приміщеннях категорії виробництва А і Б.

4. Вимоги до опалення:

1) до початку опалювального сезону теплові мережі, які розташовані у приміщеннях, котельні, теплогенераторні й калориферні установки, печі та інші опалювальні прилади мають бути перевірені й відремонтовані. Несправні опалювальні пристрої застосовувати заборонено. Результати перевірок фіксуються у спеціальному журналі із зазначенням дати, особи, яка здійснювала перевірку, та її підписом.

2) особи, призначені на енергетичних підприємствах відповідальними за технічний стан опалювальних установок, зобов'язані організовувати постійний контроль за правильністю їх утримання та експлуатації, своєчасний і якісний ремонт.

3) опалення печей на енергетичних підприємствах має проводитися відповідною особою, яка пройшла спеціальне навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму.

Режим, час та тривалість топлення печей встановлюються розпорядженням керівника енергетичного підприємства з урахуванням місцевих умов.

4) топлення печей у будівлях та спорудах має припинятися не менше як за дві години до закінчення роботи.

5) повітронагрівальні й опалювальні прилади мають розміщуватися так, щоб до них був забезпечений вільний доступ для огляду й очищення.

Очищення димоходів та печей від сажі потрібно проводити до початку, а також протягом усього опалювального сезону, а саме:

опалювальних печей періодичної дії на твердому та рідкому паливі – не рідше ніж один раз на три місяці;

печей та осередків вогню безперервної дії – не рідше ніж один раз на два місяці;

кухонних плит та кип'ятильників – один раз на місяць.

На енергетичних підприємствах результати очищення димоходів та печей мають фіксуватися в журналі.

6) печі та інші опалювальні прилади повинні мати протипожежні переділки (відступки) від горючих конструкцій. Біля кожної печі перед топковим отвором до горючої підлоги має бути прибитий металевий лист розміром не менше ніж 0,5 м x 0,7 м.

7) відстань від печей до товарів, стелажів, шаф та іншого обладнання має бути не менше ніж 0,7 м, а від топкових отворів – не менше ніж 1,25 м.

8) на горищах усі димові труби і стіни, якими проходять димові канали, мають бути відштукатурені та побілені.

9) димові труби будівель із покрівлями з горючих матеріалів мають бути обладнані надійними іскрогасниками.

10) золу і шлак, які вигрібають із топки, треба заливати водою та виносити в спеціально для цього відведені місця. Не дозволяється висипати їх поблизу будівель.

11) улаштування тимчасових печей у приміщеннях, як правило, не дозволяється.

Як виняток, коли є потреба в установці тимчасових металевих та інших нетепломістких печей у приміщеннях гуртожитків, адміністративних, громадських та допоміжних будинків підприємств, на будівельних майданчиках, мають виконуватися вказівки підприємств-виготовлювачів цих приладів, а також вимоги норм до відповідних систем постійного опалення. Крім того, слід дотримуватися таких вимог пожежної безпеки:

висота ніжок металевих печей без футерування має бути не менше ніж 0,2 м. Підлогу з горючих матеріалів під печами треба ізолювати одним рядом цеглин, покладених пліском на глиняному розчині, або негорючим теплоізолювальним матеріалом завтовшки не менше ніж 0,12 м з обшивкою зверху покрівельною сталлю;

металеві печі треба встановлювати на відстані не менше ніж 1 м від конструкцій із матеріалів груп горючості Г3, Г4 та не менше ніж 0,7 м – від конструкцій із матеріалів груп горючості Г1, Г2;

у разі встановлення металевих печей без ніжок, а також тимчасових цегельних печей на дерев'яній підлозі основа під піччю має бути зроблена з чотирьох рядів цегли, покладеної пліском на глиняному розчині, у такому разі два нижніх ряди кладки дозволяється робити з шанцями (порожнинами);

металеві труби, що прокладаються під стелею або паралельно до стін та перегородок із матеріалів груп горючості Г3, Г4, мають бути від них на відстані не менше ніж 0,7 м – без ізоляції на трубі; не менше ніж на 0,25 м – з ізоляцією, яка не допускає підвищення температури на її зовнішній поверхні на більше 90 °С;

металеві димові труби дозволяється прокладати через перекриття з горючих або важкогорючих матеріалів за умови влаштування переділки з негорючих матеріалів розміром не менше ніж 0,51 м. У разі виведення металевої димової труби через вікно (якщо відсутнє риштування) у нього треба вставляти лист покрівельного заліза, який замінює переділку розміром не менше ніж три діаметри димової труби. Кінець труби слід виводити за стіну будинку не менше ніж на 0,7 м та закінчувати спрямованим вгору патрубком заввишки не менше ніж 0,5 м. Патрубок, який виводиться з вікна верхнього поверху, має підійматися вище від карниза на 1 м. На патрубок треба встановлювати зонг для відведення атмосферних осадів.

12) під час експлуатації пічного опалення не дозволяється: залишати печі, які топляться, без нагляду;

- користуватися печами і осередками вогню, які мають тріщини;
- розміщувати паливо й інші горючі речовини і матеріали безпосередньо перед топковим отвором;
- зберігати незагашені вуглини та золу в металевому посуді, встановленому на дерев'яній підлозі або горючій підставці;
- сушити й складати на печах одяг, дрова, інші горючі предмети та матеріали;
- застосовувати для розпалювання печей ЛЗР та ГР; топити вугіллям, коксом і газом печі, не пристосовані для цього;
- використовувати для топлення дрова, довжина яких перевищує розміри топильника, здійснювати топлення печей із відкритими дверцятами топильника;
- використовувати вентиляційні та газові канали як димоходи;
- прокладати димоходи (борови) опалювальних печей на горючих основах;
- здійснювати топлення печей під час проведення в приміщеннях масових заходів;
- закріплювати на димових трубах антени телевізорів, радіоприймачів тощо;
- зберігати у приміщенні запас палива, який перевищує добову потребу;
- використовувати для димових труб азбестоцементні і металеві труби, встановлювати глиноплітні та дерев'яні димоходи.

13) застосування пічного опалення у приміщеннях категорій за вибухонебезпекою та пожежною небезпекою А, Б, В не дозволяється.

14) у приміщеннях складів категорій А, Б і В за вибухопожежною та пожежною небезпекою, у коморах та в місцях, відведених для складування горючих матеріалів, у приміщеннях для наповнення і зберігання балонів зі стисненими та зрідженими газами опалювальні прилади потрібно огорожувати екранами з негорючих матеріалів, які встановлюються на відстані не менше ніж 0,1 м від приладів опалення.

15) опалювальні прилади систем водяного та парового опалення у приміщеннях категорій А, Б, В та із сильним виділенням пилу для забезпечення їх очищення повинні мати гладкі поверхні.

16) біля кожної форсунки котельної або теплогенерувальної установки, яка працює на рідкому паливі, має бути встановлений піддон із піском, а на паливопроводі - не менше ніж два вентиля (по одному біля топки та біля резервуара з паливом).

17) паливо має зберігатися у спеціально пристосованих для цього приміщеннях або на спеціально виділених майданчиках (у резервуарах).

18) у котельних приміщеннях допускається встановлення витратних баків закритого типу для рідкого палива:

у вбудованих котельнях – об'ємом не більше ніж 1 м^3 (для мазуту);
в окремо розміщених котельнях – об'ємом не більше ніж 5 м^3 (для мазуту) або 1 м^3 (для легкого нафтового палива).

19) у приміщенні котелень та інших тепловиробляючих установок підприємств і населених пунктів забороняється:

допускати до роботи осіб, які не пройшли спеціальне навчання та протипожежний інструктаж, не отримали відповідних кваліфікаційних посвідчень, а також залишати без нагляду котли і нагрівники, що працюють;

експлуатувати установки в разі підтікання рідкого палива або витікання газу із системи паливоподачі;

розпалювати установки без їх попереднього продувку, подавати паливо, якщо форсунки або газові пальники загасли;

працювати в разі зіпсованих або вимкнених приладах контролю і регулювання, а також за їх відсутності;

сушити спецодяг, взуття, інші матеріали на котлах та паропроводах;

користуватися витратними баками, які не мають пристроїв для відведення палива в аварійний резервуар у безпечне місце, в разі пожежі.

5. Вимоги до теплових мереж:

1) у разі прокладання теплових мереж над землею застосування горючих теплоізоляційних матеріалів не допускається, за винятком трубопроводів, прокладених поза енергетичними підприємствами та населеними пунктами. У такому разі мають влаштовуватися вставки завдовжки 5 м із негорючих матеріалів на кожні 100 м довжини трубопроводу.

2) трубопроводи теплових мереж у місцях перетинання перекриттів, внутрішніх стін та перегородок треба прокладати в гільзах із негорючих матеріалів.

3) у місцях перетинання трубопроводами з теплоносієм металевих огорожувальних конструкцій із горючими полімерними утеплювачами в радіусі $0,1 \text{ м}$ має передбачатися теплова ізоляція з негорючих матеріалів.

4) гарячі поверхні мереж, розташованих у приміщеннях, в яких вони можуть створити небезпеку спалахування газів, парів, аерозолів або пилу, треба ізолювати в такий спосіб, щоб температура на поверхні теплоізованої конструкції була не менше ніж на 20% нижча від температури самоспалахування зазначених речовин.

5) теплоізоляція має виконуватися з матеріалів, що унеможливають виділення вибухопожежонебезпечних речовин у кількостях, що перевищують гранично допустимі концентрації.

6) не допускається:

прокладання трубопроводів теплових мереж у каналах та тунелях разом із газопроводами зрідженого газу, киснепроводами, трубопроводами з легкозаймистими речовинами;

застосування теплоізоляції з горючих та важкогорючих матеріалів для захисту теплових мереж, розміщених у приміщеннях категорій А, Б, В, технічних підвальних поверхх та підвалах із виходами через загальні сходові майданчики;

експлуатація з пошкодженою і просоченою нафтопродуктами теплоізоляцією.

6. Вимоги до каналізації:

1) скидання (зливання) стоків, які містять ЛЗР та ГР, речовин, що у взаємодії з водою виділяють вибухопожежонебезпечні гази, у каналізаційну мережу забороняється.

2) каналізація для відведення промислових стоків за всією своєю довжиною має бути закрита і виконана з негорючого матеріалу.

3) для запобігання розповсюдженню вогню під час пожежі промислові системи централізованого водовідведення (каналізації) мають бути обладнані гідравлічними затворами. Гідравлічні затвори треба встановлювати на випусках стоків з виробничих приміщень, від майданчиків з технологічними установками, апаратами, резервуарами, зливоналивними естакадами тощо, в яких застосовуються легкозаймисті, горючі та вибухонебезпечні речовини. Шар води, який утворює гідрозатвор, має бути не менше ніж 0,25 м.

4) для відведення парів і газів, густина яких менша за густину повітря, систему централізованого водовідведення (каналізацію), підземну трасу треба обладнати вентиляційними стояками. Витяжні вентиляційні стояки встановлюються одразу за гідрозатворами на випуску забруднених стоків, виводяться вище від покрівлі виробничої будівлі не менш ніж на 0,7 м і закінчуються обрізом труби.

5) каналізацію мережі та гідрозатвори треба періодично оглядати й очищати. Кришки оглядових колодязів каналізації мають бути постійно закритими, а на складах ЛЗР та ГР мати забарвлення, яке вирізняється, та покажчики їх місцезнаходження.

Кришки каналізаційних колодязів на системах і спорудах стічних вод із наявністю ЛЗР, ГР і вибухонебезпечних речовин мають виготовлятися з негорючих матеріалів, що не утворюють іскор під час ударів.

б) забороняється:

експлуатувати виробничу каналізацію з несправними або неправильно виконаними гідрозатворами;

об'єднувати потоки різних стічних вод, які спроможні в разі змішування утворювати й виділяти вибухонебезпечні суміші;

з'єднувати витяжну частину каналізаційних стояків із вентиляційними системами та димоходами;

використовувати для освітлення гідрозатворів і колодязів ліхтарі, факели та інші види відкритого вогню.

IX. Споруди для зберігання і транспортування палива

1. Вимоги до складів рідкого палива, мастил та інших нафтопродуктів:

1) територія складу нафтопродуктів має бути огорожена провітрюваною огорожею з негорючих матеріалів заввишки не нижче ніж 2 м, якщо склад розміщений поза територією енергетичного підприємства.

У разі розміщення складу на території енергетичного підприємства, що має огорожу, спеціальна огорожа не потрібна.

2) проїзні дороги на резервуарних складах повинні мати освітлення, з'єднуватися з дорогами загального користування, бути в справному стані, зимою очищатися від снігу.

3) у виробничих приміщеннях і на території складів мають бути встановлені знаки безпеки.

4) тунелі, камери засувки і канали трубопроводів слід підтримувати в чистоті, регулярно очищати від розлитих нафтопродуктів, води та інших матеріалів.

На кожний резервуар треба складати технологічну карту, в якій вказуються номер резервуара, його тип, призначення, максимальний рівень наливання, мінімальний залишок, швидкість наповнення і випорожнення.

5) блискавкозахист, електричне освітлення складів нафтопродуктів, а також охоронне освітлення за периметром мають бути в справному стані.

6) на території складів із нафтопродуктами забороняється:

встановлювати тимчасові інвентарні будівлі і побутові вагончики, а також зберігати різні матеріали і обладнання, які не стосуються до технології переробки та зберігання нафтопродуктів;

використовувати відкритий вогонь під час оглядів та підігрівання труб, а також палити поруч із резервуарами, в насосних, в камерах засувок і допоміжних приміщеннях.

7) для резервуарів, де зберігаються сірчисті нафтопродукти, має бути розроблений графік планових робіт з очищення від відкладень пірофорного сірчистого заліза.

8) обвалування підземних резервуарів слід передбачати тільки в разі зберігання в цих резервуарах нафти і мазутів. Об'єм, що утворюється між внутрішніми схилами обвалування, слід визначати з умови утримання рідини в кількості, що дорівнює 10% об'єму найбільшого підземного резервуару в групі.

9) для переходу через обвалування або огорожувальному стіну, а також для входу на обсіпку резервуарів треба передбачати сходи-переходи в кількості чотирьох для групи резервуарів і не менше ніж двох для резервуарів, що стоять окремо, і одного входу на обсіпку.

10) вузли засувок слід розташовувати із зовнішнього боку обвалування (огорожувальної стіни) груп або резервуарів, що стоять окремо. Корінний запірний пристрій слід розташовувати безпосередньо біля резервуарів.

11) у разі прокладання трубопроводів крізь обвалування в місці проходу труб має забезпечуватись герметичність.

12) обвалування (стінки), їх перехідні містки, сходи, огорожі мають постійно підтримуватись в справному стані. Майданчики всередині обвалувань мають бути рівні, утрамбовані та посипані піском. Випадково розлиті ЛЗР та ГР слід негайно прибирати, а місця розлиття посипати піском.

13) наземні резервуари мають бути пофарбовані білою (сріблястою) фарбою для запобігання дії сонячного проміння.

14) у разі прокладки або заміни трубопроводів, які проходять через обвалування наземних резервуарів, прориті траншеї після закінчення робіт мають бути негайно засипані і обвалування відновлено.

15) у процесі експлуатації резервуарів треба здійснювати постійний контроль за справністю дихальних клапанів та вогнеперепинувачів.

За температури повітря вище нуля перевірка має проводитись не рідше ніж один раз на місяць, а нижче нуля - не рідше ніж два рази на місяць. Взимку дихальні клапани та сітки мають очищуватись від льоду.

Під час огляду резервуарів, відбирання проб або замірів рівня рідини слід застосовувати пристосування, які унеможливають іскроутворення в разі ударів.

16) люки, що служать для вимірювання рівня та відбору проб із резервуарів, повинні мати герметичні кришки, а отвори для вимірів – кільце з металу, яке унеможливорює іскроутворення.

17) підігрівати в'язкі та схильні до застигання нафтопродукти в резервуарах (у встановлених межах) дозволяється за умови рівня рідини над підігрівниками не менше ніж 0,5 м.

18) для резервуарів, де зберігаються сірчисті нафтопродукти, має бути розроблений графік планових робіт з очищення від відкладень пірофорного сірчистого заліза.

19) у разі виникнення тріщин у швах стінок або дна діючий резервуар має бути негайно випорожнений.

20) ремонт резервуарів дозволяється проводити лише після повного звільнення резервуара від рідини, від'єднання від нього трубопроводів, відкриття усіх люків, ретельного очищення (пропарювання та промивання), відбирання з резервуарів проб повітря та аналізу на відсутність вибухонебезпечної концентрації.

21) перед ремонтом резервуарів треба їх, а також усі засувки на сусідніх резервуарах та трубопроводах накрити повстю, просоченою антипіренами (влітку повсть змочити водою). Електро- та газозварювальну апаратуру дозволяється розміщати на відстані не ближче ніж 50 м від діючих резервуарів.

Електро- та газозварювальні роботи мають проводитись з оформленням наряду-допуску, а місця їх виконання забезпечуються первинними засобами пожежогасіння.

2. Вимоги до зливних естакад і причалів:

1) майданчик, зайнятий зливно-наливною естакадою, повинен мати тверде водонепроникне покриття, огорожене за периметром бортиком заввишки 200 мм і мати ухил не менше ніж 2% в бік лотків, які зі свого боку мають передбачатися з ухилом 0,5% до збірних колодязів (прямків), що розташовані на відстані не більше ніж 50 м.

2) зливно-наливні естакади слід розміщувати на прямій горизонтальній ділянці горизонтальної колії.

3) протяжність залізничних зливно-наливних естакад визначається залежно від кількості одночасно оброблюваних цистерн, але має бути не більше ніж максимальна довжина одного маршрутного состава залізничних цистерн.

4) довжину тупикової залізничної колії із зливно-наливними пристроями або естакадою слід збільшувати на 30 м (для можливості розчеплення состава в разі пожежі), рахуючи від крайньої цистерни розрахункового маршрутного состава до упорного бруса.

5) відстань від осі залізничних колій (складу або енергетичного підприємства), на якій передбачається рух локомотивів, до осі найближчої колії із зливно-наливною естакадою має бути не менше ніж 20 м, якщо температура спалаху рідин, що зливаються, 120 °C і нижче, і не менше ніж 10 м, якщо температура спалаху вище 120 °C.

Не допускається використовувати залізничну колію із зливно-наливною естакадою для наскрізного проїзду локомотивів.

6) зливно-наливні пристрої для рідин мають бути закритими, як правило, безшланговими у вигляді систем шарнірно-зчленованих труб і телескопічних пристроїв.

Для нафтопродуктів із температурою спалаху вище ніж 120 °C і мазутів допускаються відкриті зливні пристрої з використанням міжрейкових або бокових жолобів, закритих знімними плитами.

Проміжні резервуари для мазуту і мастил мають розміщуватись, як правило, із зовнішнього боку залізничних колій зі зливно-наливною естакадою або під залізничними коліями.

7) зливно-наливні естакади повинні мати драбини з негорючих матеріалів, що розміщуються в торцях та мають ширину 0,7 м і ухил не більше ніж 45 градусів.

8) у відкритих зливних пристроях на зливних естакадах треба встановлювати гідравлічні затвори.

9) для місцевого освітлення під час зливно-наливних операцій можуть застосовуватися акумуляторні ліхтарі у вибухобезпечному виконанні.

10) зливні шланги мають бути споряджені наконечниками з матеріалів, які унеможливають іскроутворення від удару.

11) залізничні шляхи, естакади, трубопроводи, телескопічні труби, наконечники шлангів та зливних пістолетів мають бути заземлені. Опір заземлювальних пристроїв слід перевіряти не рідше ніж один раз на рік згідно з графіком, затвердженим керівником енергетичного підприємства.

12) на зливних естакадах рідкого палива (нафтопродуктів) лотки мають бути постійно закритими негорючими плитами, а в місцях зливу залізничних цистерн - відкидними кришками.

13) бетоновані майданчики естакад і їх бортові огороження (від розтікання нафтопродуктів) слід періодично ремонтувати для запобігання появи вибоїн і тріщин.

14) до початку зливних операцій треба перевіряти правильність відкриття усіх зливних пристроїв і засувок, щільність з'єднань усіх зливних шлангів або труб на причалах, а також берегових пристроїв заземлення нафтоналивних суден.

Після зливних операцій треба прибрати розлиті нафтопродукти.

15) під час зливу рідких нафтопродуктів повинні використовуватись переносні лотки або кожухи для недопущення розбризкування.

16) для з'єднання або роз'єднання трубопроводів, а також відкриття зливних пристроїв у залізничних цистернах мають використовуватись інструменти, фланцеві і муфтові з'єднання, які не утворюють іскор.

17) забороняється рух тепловозів залізничними коліями зливних естакад. Залізничні цистерни під злив мають подаватись і виводитись плавно, без поштовхів і ривків.

18) застигли нафтопродукти мають підігріватись тільки парою або в спеціальних тепляках.

Під час розігріву мазуту в залізничних цистернах відкритим паровим пристосуванням його слід вмикати в роботу тільки після повного занурення шланга в мазут.

Підігрів у цистернах і в інших ємностях (лотках) має бути на 15 °С нижче ніж температура спалаху цих нафтопродуктів, але не вище ніж +90 °С.

19) під час зливу нафтопродуктів та інших горючих рідин, які мають температуру спалаху нижче ніж 120 °С (за винятком мазуту), зливні пристрої мають бути закритого виконання (гнучкий шланг із наконечником або фланцеве з'єднання). Довжина шлангу має бути такою, щоб можна було опускати його до дна залізничної цистерни. Наконечники (фланці) шлангів мають виготовлятися з іскробезпечних матеріалів.

Нижній злив ЛЗР (нафтопродуктів) допускається тільки через герметизовані зливні пристрої. Забороняється злив зазначеного палива у відкриті лотки.

20) у випадку надходження на склад рідкого палива з температурою спалаху нижче ніж 45 °С зливати його забороняється.

21) забороняється злив мазуту, дизельного палива та інших нафтопродуктів на залізничних зливних естакадах під час грози.

22) під час зливних операцій забороняється:
виконувати електрогазозварювальні роботи та користуватися відкритим вогнем ближче ніж за 30 м;
застосовувати для освітлення переносні електролампи відкритого виконання, крім акумуляторних у вибухобезпечному виконанні.

23) технічний нагляд за системами протипожежного захисту і водопостачання та їх експлуатація мають проводитися згідно з вимогами відповідних нормативних актів у сфері пожежної безпеки.

3. Вимоги до приміщень для підготовки і перекачки нафтопродуктів:

1) у місцях розташування вузлів засувок треба передбачати в підлозі лоток для відводу стоків у закритий збірник або колодязь.

2) у місцях проходу труб через внутрішні стіни насосних треба передбачати ущільнювальні пристрої з негорючих матеріалів.

3) на всмоктувальних і напірних мазутопроводах не ближче ніж за 10 м від стін мазутонасосних (поза мазутонасосними) має передбачатися встановлення ручних засувок.

4) на мазутопроводах має застосовуватися сталева арматура I класу герметичності за ГОСТ 9544-93.

5) на мазутопроводах мають застосовуватися фланцеві з'єднання типу шип-паз, які повинні закриватися кожухами з негорючих матеріалів.

6) підлога кабельних споруд розподільних пристроїв, зблокованих з будівлею мазутонасосної, має бути над рівнем заглибленої частини підлоги мазутонасосної не менше ніж на 0,1 м.

7) вихідні люки з кабельних споруд та інші прорізи в підлозі приміщення мазутних насосів треба обгороджувати бортиками заввишки не менше ніж 0,1 м.

8) прокладати кабелі через перекриття в мазутонасосній треба в трубах, до того ж кінці труб мають підніматися над рівнем підлоги не менше ніж на 0,1 м і мати ущільнення з негорючих матеріалів.

9) у будівлях головних корпусів на вводах мазутопроводів мають встановлюватись електрозасувки, керування якими має здійснюватись з блочного щита та з місця встановлення цих засувок.

10) прокладати мазутопроводи до котлів треба всередині котельного відділення, за винятком підвальних приміщень.

11) мазутопроводи у котельному відділенні мають бути покриті негорючою теплоізоляцією, а в разі прокладання з обігрівальним супутником виконується в спільній ізоляції з ним із запобіганням підвищенню температури під ізоляцією нижче ніж на 15 °С температури спалаху мазуту.

12) усі мазутопроводи в разі встановлення на них електрифікованої апаратури мають бути заземлені, а фланцеві з'єднання мають обладнуватися струмопровідною перемичкою.

13) у приміщеннях мазутонасосних має передбачатися встановлення автоматичних газоаналізаторів, зблокованих з аварійною вентиляцією і системою технологічної сигналізації з виводом сигналів на щит керування з постійним перебуванням персоналу.

14) усередині котельних відділень на вхідних засувках, напірних і зворотних лініях мазутопроводів мають бути вивішені таблички «Закрити в разі пожежі».

Забороняється захащувати підходи до зазначених засувок деталями обладнання і матеріалами.

На мазутопроводах має застосовуватися тільки сталеві арматури з ущільнювальними кільцями з матеріалу, котрий у разі тертя та ударів не дає іскроутворення.

15) мазут, розлитий або який протік через порушення щільності сальників арматури, форсунок або трубопроводів, має бути присипаний піском і негайно прибраний. Місця, де був пролитий мазут, треба добре протерти.

16) на мазутопроводах має застосовуватися та експлуатуватися тільки негорюча теплоізоляція.

17) треба запобігати потраплянню мазуту на теплоізоляцію гарячих трубопроводів, а також на гарячі поверхні обладнання. У разі потрапляння в аварійних випадках мазуту на теплоізоляцію гарячих трубопроводів негайно мають бути вжиті заходи для видалення його з теплоізоляції.

У цих випадках ділянки теплоізоляції треба очистити гарячою водою або парою, а якщо це не допомагає (у разі глибокого проникнення в ізоляцію), ця ділянка теплоізоляції має бути повністю замінена.

18) періодично, але не менше ніж 1 раз в півроку має проводитися візуальний огляд стану теплової ізоляції трубопроводів та обладнання. Виявлені порушення мають бути відмічені в журналі дефектів і неполадок з обладнанням та усунуті.

19) забороняється проводити зварювальні та інші вогненебезпечні роботи на діючому вибухо- і пожежонебезпечному обладнанні установок.

20) під час виконання вогневих робіт у приміщенні насосного відділення спалимі конструкції та обладнання в радіусі 5 м мають бути надійно захищені (металевим екраном, азбестом або змочені водою), а також ужиті заходи проти розлітання іскор і потрапляння їх на інші спалимі конструкції, розміщені нижче площадки і поверхи.

Якщо можливе потрапляння іскор на розміщені нижче площадки і поверхи на цих відмітках мають бути поставлені спостерігачі.

21) забороняється прокладка і експлуатація мазутопроводів нижче від нульової відмітки обслуговування головного корпусу електростанції.

22) усі трубопроводи повинні мати розпізнавальне фарбування і кольорові кільця залежно від властивостей речовини, яка транспортується, відповідно до чинних державних стандартів, а в приміщеннях і на обладнанні мають бути знаки безпеки. Мазутопроводи мають фарбуватися в коричневий розпізнавальний колір.

23) приміщення для підготовки і перекачки нафтопродуктів (мазутонасосні, мастилонасосні, регенерації мастила та ін.) мають завжди підтримуватись у чистоті.

Забороняється для очищення підлоги й обладнання користуватись легкозаймистими рідинами.

24) перед пуском устаткування треба перевіряти стан обладнання, герметичність засувки і трубопроводів, увімкнення автоматичних систем захисту і блокування.

25) протікання нафтопродуктів на засувках, фільтрах, фланцевих з'єднаннях або ущільненнях обладнання має негайно усуватись.

У разі виявлення значного витoku нафтопродуктів, що порушує нормальний режим роботи обладнання, треба вимкнути резервне обладнання або аварійно зупинити установку.

26) технічний стан стаціонарних автоматичних газоаналізаторів, пристроїв звукової і світлової сигналізації щодо наявності у виробничих приміщеннях небезпечної концентрації парів у повітрі належить регулярно перевіряти.

27) мастилоочисні установки (сепаратори), які встановлені стаціонарно, повинні мати справну дренажну систему, а приймальний бак брудного масла - мірне скло із захисним кожухом.

28) під час очищення мастила потрібно вести контроль за його тиском, температурою, вакуумом, безперервністю подавання мастила в мастилопідігрівачі.

29) обладнання мастилоочисних установок має встановлюватись на негорючих фундаментах (основах).

30) пости первинних засобів пожежогасіння потрібно розміщувати раціонально для можливості швидкого і безпечного використання.

31) у приміщеннях для підготовки і перекачки нафтопродуктів забороняється:

- зберігати різні матеріали і обладнання;
- залишати забруднені мастилом (замазучені) обтиральні матеріали;
- сушити на нагрітих поверхнях обладнання і трубопроводах спецодяг;
- улаштовувати тимчасові зварювальні пости в приміщеннях насосних та проводити вогневі роботи без попереднього контролю за станом повітряного середовища засобами експрес-аналізів із застосуванням газоаналізаторів;

захарашувати евакуаційні проходи і виходи з приміщення матеріалами та обладнанням.

4. Вимоги до зберігання ЛЗР та ГР у тарі:

1) зберігання ЛЗР та ГР у тарі слід здійснювати в будинках або на майданчиках під навісами (залежно від кліматичних умов). Навіси слід влаштовувати з негорючих матеріалів. Забороняється зберігання в тарі на відкритих майданчиках нафтопродуктів з температурою спалахування 45 °C і нижче. Види тари для зберігання та відпуску нафтопродуктів слід приймати за ДСТУ 4454:2005 «Нафта і нафтопродукти. Маркування, пакування, транспортування та зберігання».

2) зберігання рідин із температурою спалаху парів вище ніж 120 °C у кількості до 60 м³ дозволяється в підземних сховищах для горючих матеріалів за умов улаштування підлоги з негорючих матеріалів та засипання її шаром утрамбованої землі завтовшки не менше ніж 0,2 м.

3) будівлі та споруди складів для зберігання ЛЗР та ГР (за винятком металевих резервуарів) мають бути не нижче ніж II ступеня вогнестійкості.

4) будівлі для зберігання ГР у тарі можуть бути заввишки не більше ніж три поверхи, а ЛЗР - одноповерховими.

5) загальна місткість однієї будівлі для зберігання нафтопродуктів у тарі не має перевищувати 1,2 тис. м³ ЛЗР або 6 тис. м³ ГР. Водночас в одному приміщенні (секції) дозволяється зберігати не більше 0,2 тис. м³ ЛЗР

або 1 тис. м³ ГР. Припливно-витяжна вентиляція приміщень для зберігання ЛЗР та ГР має бути у справному стані.

6) дверні отвори у приміщеннях для зберігання ЛЗР та ГР у тарі повинні мати пороги з пандусами заввишки не менше ніж 0,15 м для запобігання розливанню рідини в разі аварії. Підлога в цих приміщеннях має бути з негорючих матеріалів і мати похил для стікання рідини до лотків та трапів.

7) у разі зберігання бочок із ЛЗР та ГР у будинках слід дотримуватися таких вимог:

- вручну укладати бочки на підлогу не вище ніж у два яруси;
- укладати бочки механізовано не вище ніж у п'ять ярусів - для ГР і три яруси – для ЛЗР;
- укладати не більше ніж дві бочки за шириною штабеля або стелажа;
- укладати бочки на кожному ярусі стелажа в один ряд зависотою незалежно від виду нафтопродуктів;
- проходи для транспортування бочок мають бути не менше ніж 1,8 м завширшки, а проходи між стелажми або штабелями - не менше ніж 1 м.

8) у разі зберігання бочок на відкритих майданчиках треба:
у межах однієї обгородженої (обвалованої) території розміщувати не більше ніж шість штабелів;

дотримуватися таких розмірів одного штабеля: його довжина не має перевищувати 25 м, а ширина - 15 м;

передбачати відстань між штабелями на одному майданчику не менше ніж 5 м, між штабелями сусідніх майданчиків - не менше ніж 20 м, між штабелями та валом (стіною) - не менше ніж 5 м;

укладати бочки на майданчиках не більше ніж у два яруси у висоту і з проходами завширшки не менше ніж 1 м через кожні два ряди.

9) для розливання ЛЗР та ГР має бути передбачений ізольований майданчик (приміщення), обладнаний (обладнане) відповідними пристосуваннями для виконання цих робіт.

Відпускати ЛЗР і ГР споживачам дозволяється за допомогою сифона або насоса лише у спеціальну тару з кришками (пробками), які щільно закриваються. Відпуск ЛЗР та ГР у скляні та полімерні ємності забороняється.

10) порожні металеві бочки, забруднені нафтопродуктами, треба зберігати окремо на спеціально відведених майданчиках, із щільно закритими пробками (люками), укладеними не більше ніж у чотири яруси, і відповідно до вимог, установлених для зберігання нафтопродуктів у тарі на відкритих майданчиках.

11) бочки мають укладатися пробками догори.

12) телефонний зв'язок нафтобази з найближчим підрозділом ОРСЦЗ має постійно підтримуватися справним, із щоденним контролем справності до початку роботи бази.

13) не дозволяється:

зменшення висоти обвалування;
укладання бочок без прокладок між ярусами;
приймання на зберігання пошкоджених бочок, бочок без пробок або закритих пробками, що не відповідають тарі;
застосування інструменту для відгвинчування пробок з металу, що дає іскри.

5. Вимоги до автозаправних станцій:

1) АЗС мають відповідати вимогам чинного законодавства.

2) відповідальність за пожежну безпеку АЗС несуть їхні керівники та керівники енергетичного підприємства у разі підпорядкування їм АЗС. До роботи на АЗС допускаються лише особи, які пройшли навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму і мають про це відповідне посвідчення.

3) територія АЗС має бути спланована в такий спосіб, щоб унеможливити потрапляння розлитих нафтопродуктів (у тому числі у разі аварії) за її межі, і утримуватися з урахуванням вимог, викладених у пункті 1 розділу IX цих Правил.

4) розташування транспортних засобів в очікуванні заправки має забезпечувати можливість їх швидкої аварійної евакуації з території АЗС. Автомобілі, що чекають черги на заправку, має розміщуватися не ближче ніж за 3 м до автомобіля, що заправляється.

5) забороняється палити, проводити ремонтні та інші роботи, пов'язані із застосуванням відкритого вогню як у будинку АЗС, так і на відстані менше ніж 30 м від її території.

6) на АЗС мають бути вивішені на видних місцях плакати, які містять обов'язки водія під час заправки автотранспорту, а також інструкції про заходи пожежної безпеки.

7) місця заправки та зливання нафтопродуктів мають бути освітлені в нічний час.

8) АЗС мають бути оснащені телефонним та гучномовним зв'язком.

9) кришки зливних та замірних труб, люків оглядових та зливних колодязів повинні утримуватися закритими.

Вимірювання рівня нафтопродуктів у резервуарах повинно здійснюватися спеціально призначеними для цієї мети стандартними вимірювальними приладами (пристроями).

10) зливати нафтопродукти в підземні резервуари потрібно закритим способом (трубопроводом або через шланг).

Перед зливанням нафтопродукту з автоцистерн у резервуар слід заміряти рівень нафтопродукту в цьому резервуарі. Процес зливання повинен контролюватися працівником АЗС та водієм автоцистерни.

Наконечники зливних шлангів повинні бути виготовлені з матеріалу, що унеможливорює іскроутворення у разі ударів об корпус резервуара, і заземлені.

11) автоцистерни під час зливання повинні бути приєднані до заземлювального пристрою. Гнучкий заземлювальний провідник має бути постійно приєднаним до корпусу автоцистерни і мати на кінці пристосування для приєднання до заземлювального пристрою. Кожна цистерна автопотяга повинна бути заземлена окремо до повного зливання з неї нафтопродуктів.

Для захисту від прямих ударів блискавки і заземлення високих потенціалів усі металоконструкції та електропровідні неметалеві частини технологічного обладнання мають бути приєднані до заземлювального пристрою.

12) кожне технічне обслуговування, ремонт, перевірка роздавальних колонок повинні фіксуватися в журналі обліку ремонту устаткування.

13) очищення резервуарів повинно здійснюватися не рідше ніж один раз на два роки відповідно до вимог норм.

14) за герметичністю фланцевих, різьбових та інших типів з'єднань у колонках, роздавальних рукавах, трубопроводах та арматурі повинен бути встановлений постійний нагляд; витікання, що виникло, слід негайно усунути.

15) кришки оглядових і приймальних колодязів, а також колодязів очисних споруд повинні виготовлятися з негорючих матеріалів або матеріалів групи горючості Г1 та унеможливлювати іскроутворення під час ударів. Їх дозволяється відкривати лише для проведення технологічних операцій, профілактичних заходів, вимірів і добору проб.

16) для відкривання і закривання пробок металевої тари та проведення інших робіт у вибухонебезпечних зонах на АЗС повинен бути набір інструменту з металу, що не дає іскор.

17) під час заправлення на АЗС слід дотримуватися таких вимог:

мотоцикли й моторолери подаються до паливороздавальних колонок з вимкненими двигунами, пуск та вимкнення яких мають здійснюватися на відстані не менше ніж за 15 м від колонок, а автомобілі - своїм ходом із подальшим вимкненням двигунів до початку процесу заправлення;

нафтопродукти відпускаються безпосередньо в бензобаки.

Дозволяється відпускати власникам індивідуального транспорту нафтопродукти в спеціально призначені для цього металеві каністри. Забороняється відпускати паливо в скляну тару та тару з полімерних матеріалів.

Випадково розлиті на землю нафтопродукти треба засипати піском, а просочений пісок і замащені мастилом обтиральні матеріали збираються в металеві ящики з кришками, які щільно закриваються і після закінчення робочого дня вивозяться з території АЗС.

Відстань між автомобілем, який заправляється, та автомобілем, що стоїть за ним, має бути не менше ніж 3 м, а відстань між усіма іншими автомобілями, які стоять у черзі, - не менше ніж 1 м; повинна забезпечуватися можливість маневрування та виїзду з території АЗС.

18) на АЗС забороняються:

заправлення транспортних засобів з увімкненими двигунами;

проїзд автотранспорту над підземними резервуарами;

робота в одязі та взутті, облитих бензином;

заправлення транспортних засобів (крім легкових автомобілів), у яких перебувають пасажери;

заправлення автомобілів, завантажених небезпечним вантажем (вибуховими речовинами, стисненими та зрідженими горючими газами, ЛЗР і ГР, отруйними та радіоактивними речовинами);

в'їзд на територію АЗС і заправлення тракторів, не обладнаних іскрогасниками;

відпускання палива роздавальними колонками, які під'єднанні до заповнюваних резервуарів (під час зливання нафтопродуктів);

приєднання заземлювальних провідників до пофарбованих та забруднених частин автоцистерни;

використання як заземлювачів трубопроводів з ЛЗР, ГР та горючими газами, а також інших трубопроводів;

експлуатація вибухозахищеного електрообладнання зі знятими деталями оболонки, у тому числі кріпильними, передбаченими його конструкцією.

19) під час експлуатації ПАЗС треба дотримуватися таких вимог пожежної безпеки:

на кожній ПАЗС повинні бути нанесені фарбою написи «Пересувна АЗС», «Вогнебезпечно» та знак класифікації вантажу. Кожна ПАЗС має бути укомплектована первинними засобами пожежогасіння (не менше ніж

двома вогнегасниками, протипожежним покривалом, ящиком із піском, лопатою);

кожна ПАЗС повинна мати інструкцію щодо заходів пожежної безпеки для водія-заправника;

до початку відпускання нафтопродуктів водій-заправник зобов'язаний:

забезпечити надійне гальмування автомобіля й причепа на майданчику;

надійно заземлити ПАЗС (вертикальний заземлювач під час установлення забивають у землю на глибину 0,5-0,6 м);

підготувати до застосування первинні засоби пожежогасіння;

надійно зафіксувати дверцята шафи паливороздавальних агрегатів під час відкривання, протерти підлогу шафи;

перевірити герметичність трубопроводів та паливороздавальних агрегатів, за потреби негайно усунути несправності, що виникли.

6. Вимоги до газового господарства:

1) у приміщеннях газового господарства ГРП, ГРУ повинні бути вивішені схеми та інструкція з експлуатації обладнання.

Зовні приміщень на видних місцях повинні бути встановлені знаки безпеки (попереджувальний напис – «Вогненебезпечно. Газ») за чинними державними стандартами та табличка з телефоном відповідального за пожежну безпеку та газове господарство - на воротах ГРП.

2) приміщення з контрольно-вимірювальними приладами і пристосуваннями управління повинно бути відокремлено від ГРП і ГРУ газонепроникною стіною, в якій немає наскрізних отворів та щілин. Проходження комунікацій через стіну дозволяється тільки із застосуванням спеціальних улаштувань (сальників).

3) газонебезпечні роботи повинні проводитись відповідно до вимог законодавства про охорону праці. З персоналом повинен проводитись інструктаж, у тому числі щодо заходів пожежної безпеки, після якого члени бригади можуть допускатися до роботи.

4) до початку вогненебезпечних робіт (зварювання тощо) повинні бути виконані організаційні і технічні заходи для унеможливлення накопичення залишків газу і надходження його до місця роботи, проведений аналіз повітря на відсутність вибухонебезпечних концентрацій (особливо в непровітрюваних зонах), а також одержано дозвіл особи відповідальної за виконання вогневих робіт.

5) підготовку технологічного обладнання до ремонту, демонтаж і монтаж після ремонту в діючому ГРП та ГРУ, як правило, дозволяється виконувати протягом світлового дня.

В аварійній ситуації допускається виконувати ці роботи в нічний час за умови забезпечення додаткових заходів безпеки: підсилення освітлення, встановлення додаткового нагляду, а також безперервного контролю загазованості.

6) забороняється проводити монтаж або ремонт обладнання і газопроводів у приміщенні, якщо вентиляція не працює.

У разі виходу з роботи системи вентиляції ГРП та ГРУ потрібно вжити заходів для унеможливлення утворення вибухонебезпечної концентрації газу в приміщенні.

7) тиск у газових апаратах або газопроводах для виконання ремонтних робіт повинен знижуватися після їх вимкнення тільки через продувні свічі або регулятори тиску.

Забороняється для цієї мети роз'єднувати фланцеві з'єднання на запірній арматурі.

8) заглушки, встановлені на газопроводах, повинні бути розраховані на максимально можливий тиск газу в разі аварії і ремонтних робіт. Заглушки повинні мати хвостові виступи за фланці.

9) відігрівання газопроводів та арматури повинно проводитися парою або гарячою водою.

Забороняється застосування для цієї мети джерела тепла з відкритим вогнем.

10) роботи з ремонту електрообладнання ГРП та ГРУ і заміни перегорілих електроламп повинні проводитися за знятого струму. У разі недостатнього природного освітлення допускається застосування переносних світильників у вибухобезпечному виконанні або додаткове встановлення їх зовні за закритим віконним блоком.

11) у разі різких змін тиску газу негайно слід уживати заходів щодо виявлення й усунення причин, а також переведення котельних установок на спалювання резервних видів палива.

12) у разі витoku газу з газопроводу аварійну ділянку (зону) потрібно негайно огородити, вивісити відповідні попереджувальні й заборонні знаки безпеки, а також вжити заходів щодо термінового вимкнення пошкодженого газопроводу або обладнання.

13) забороняється застосування відкритого вогню для пошуку місць витoku газу.

14) у разі використання землерийних машин останній шар ґрунту над пошкодженим газопроводом завтовшки 200-300 мм необхідно прибирати вручну лопатами з дотриманням заходів безпеки.

15) забороняється використовувати діючі газопроводи для влаштування підвіски (опори) пристосувань і настилів будівельних риштувань.

16) у разі вимушеного перетинання зварювальним електрокабелем діючих газопроводів слід виконувати додаткове його ізолювання або встановлювати повітряну підвіску.

17) під час роботи в приміщеннях ГРП та ГРУ і в загазованому середовищі повинні застосовуватись інструменти з матеріалу, який не дає іскроутворення. Використання інструментів із чорного металу допускається за умови покриття робочої частини густим мастилом.

Персонал повинен бути у взутті, яке унеможливорює іскроутворення, і в одязі з матеріалу, який не накопичує статичних зарядів.

18) у разі встановлення газових плит біля стін (перегородок) із горючих матеріалів стіни (перегородки) слід ізолювати негорючими матеріалами: штукатуркою, покрівельною сталлю негорючим теплоізоляційним матеріалом не менше ніж 3 мм завтовшки та ін. Ізоляція повинна виступати за габарити плити не менше ніж на 0,1 м з кожного боку і не менше ніж на 0,8 м зверху.

Відстань від плити до ізольованих негорючими матеріалами стін (перегородок) повинна бути не менше ніж 0,07 м.

Відстань між плитою та неізолюваною стіною (перегородкою) з горючих матеріалів повинна бути не менше ніж 1 м.

19) установлення газових проточних водонагрівачів потрібно передбачати на стінах (перегородках) із негорючих матеріалів. Дopusкається встановлювати проточні водонагрівачів на обштукатурених, а також на облицьованих негорючими або важкогорючими матеріалами горючих стінах (перегородках) на відстані не менше ніж 0,03 м від них. Ізоляція повинна виступати за габарити корпусу водонагрівачів не менше ніж на 0,1 м.

20) установлення газових опалювальних котлів, опалювальних апаратів та ємних газових водонагрівачів слід виконувати біля стін із негорючих матеріалів або біля стін, захищених негорючими або важкогорючими матеріалами, на відстані не менше ніж 0,1 м.

21) меблі та інші вироби (предмети) з горючих матеріалів слід встановлювати не ближче ніж за 0,2 м від газових приладів.

22) у разі появи в приміщенні запаху газу слід негайно припинити його подавання, викликати аварійну газову службу та провітрити приміщення. До усунення несправності у приміщенні забороняється запалювати сірники, палити, застосовувати відкритий вогонь, вмикати та вимикати електроприлади.

23) газонебезпечні роботи повинні проводитись відповідно до вимог НПАОП 0.00-1.76-15.

7. Вимоги до складів твердого палива:

1) для зберігання вугілля різних марок на одному складі повинні передбачатися окремі ділянки складу. Спільне зберігання дозволяється у випадку, якщо передбачено спалювання суміші вугілля за його безпечного суміщення.

2) для гальмування процесу самозаймання вугілля в штабелях можуть застосовуватись інгібітори. Інгібітори вводяться у вугілля шляхом його оприскування у вузлах пересипання з конвеєра на конвеєр під час подачі його з розвантажувальної споруди на склад або спеціальними розприскувачами на складах.

3) дренажне обладнання, освітлення, телефонний і радіопошуковий зв'язок, пожежна сигналізація і пожежний водопровід складу вугілля повинні бути у справному стані, періодично оглядатись і перевірятись за графіком, затвердженим головним інженером електростанції.

4) автодороги на під'їздах до складу, а також розміщені за периметром складу або штабелів, повинні бути завжди готові для вільного проїзду пожежних та інших автомашин, бульдозерів, кранів та інших механізмів (очищені від вугілля, снігу, сторонніх предметів, а в нічний час достатньо освітлені).

У такому ж стані повинні підтримувати автодороги до гідрантів і засувок системи протипожежного водопостачання.

5) у разі час виявлення ознак самозаймання вугілля та його озолення в штабелях складів повинні вживатися невідкладні заходи для їх ліквідації.

6) на складах вугілля (крім складів для антрацитів) повинні передбачатись спеціальні майданчики для гасіння самозаймистого вугілля та остигання після його видалення із штабеля розміром не менше ніж 5% загальної площі штабелів.

7) за паливом, що зберігається на складі і може самозагоратись, повинно бути встановлено систематичне спостереження з метою своєчасного виявлення самозагорання. Основним методом експлуатаційного контролю за

станом штабелів є його зовнішній (візуальний) огляд, який виконується, за встановленим графіком черговою зміною або особою, призначеною начальником цеху.

8) склади вугілля повинні бути обладнані освітленням для безпечного проведення вантажно-розвантажувальних робіт у нічний час.

9) вугілля, яке лежить на складах для тривалого зберігання, повинно укладатись у штабелі після розвантаження його з вагонів у найкоротший термін.

Забороняється зберігання вивантаженого вугілля у безформних купках та навалом більше ніж дві доби (окислення вугілля може викликати його саморозігрів).

10) вугілля з помітним відхиленням від норм за якістю (дуже зволожене і засмічене породою та трісками) укладається в штабелі для короткочасного зберігання.

11) у разі укладання в один штабель вугілля різних груп за здатністю до окислення і самозаймання обсяги профілактики та експлуатаційного нагляду визначаються за найменш стійким вугіллям, незалежно від його кількісного вмісту в суміші.

Перед укладанням свіжого вугілля майданчик (основу) під штабель або його частину треба ретельно очистити від залишків старого вугілля, сміття, сторонніх предметів, після чого його планують, ущільнюють і перевіряють геодезичні відмітки.

12) забороняється змішувати вугілля нового надходження із вугіллям, що укладене у попередніх сезонах.

Під час укладання свіжого вугілля на неповністю звільнені склади треба невикористане вугілля підібрати, перемістити до невикористаної частини штабеля і надати йому правильної форми, а всю поверхню наново утвореної ділянки штабеля додатково ущільнити.

Вугілля, що закладене давніше, треба подавати на спалювання передусім.

13) за вугіллям, яке зберігається на складі, повинен бути встановлений систематичний нагляд для своєчасного виявлення осередків самонагрівання і самозаймання, а також дефектів, що виникають на штабелі (тріщини, зсуви тощо).

14) під час візуальних оглядів треба звертати особливу увагу на такі зовнішні ознаки зміни температури вугілля в штабелях (перші чотири ознаки стосуються весни, літа, осені):

поява за ніч на поверхні штабеля, що близько до осередку самонагрівання, вологих плям, які зникають зі сходом сонця;

швидке утворення сухих плям у штабелі після дощу або рясної роси;
поява пари і специфічного запаху продуктів розкладу вугілля;
утворення сольових нальотів на поверхнях штабелів, які зникають після опадів;

утворення проталин у сніговому покриві і фарбування снігу;
поява плям на поверхні безсніжної частини штабеля.

Контроль за появою осередків самонагрівання вугілля в штабелях може проводитись також інструментальними методами, наприклад за допомогою тепловізорів.

15) температура вугілля в штабелі контролюється за допомогою приладів тільки у тих випадках, коли на окремих ділянках штабеля самонагрівання не припинилось і треба уточнити розміри осередків самонагрівання. Для цього використовуються термометри або інші термовимірювальні прилади.

16) температура в штабелях не повинна перевищувати 45°C. У разі виявлення температури понад 45°C нагляд за температурним режимом потрібно проводити щодня, аж до стабілізації температури на рівні нижче ніж 45°C.

17) під час візуальних оглядів штабеля особливу увагу треба звертати на стан укосів у нижній частині, де скупчуються великі шматки вугілля, тому що в цих місцях кисень проникає в глибину штабеля, сприяючи самонагріванню і самозайманню вугілля. Осередки самонагрівання і самозаймання утворюються в основному в межах від 1,0 м до 1,5 м глибини штабеля і переважно на укосах.

18) у разі виявлення ознак самонагрівання вугілля треба негайно провести додаткове ущільнення поверхні штабеля на ділянці, що перевищує розміри осередку самонагрівання у 2-3 рази.

Якщо зазначені заходи будуть недостатніми, то осередки палива, що самозагорілося, мають бути вилучені зі штабеля з поступовим гасінням на спеціальному майданчику з подальшим подаванням у тракт паливоподачі котельні.

Після додаткового ущільнення за ділянкою з ознаками самонагрівання треба встановити щоденне візуальне спостереження.

19) вугілля треба видаляти із штабеля з подальшим гасінням на спеціальному майданчику і подачею в тракт паливоподачі на спалювання, якщо додаткове його ущільнення не дає позитивного ефекту та із штабеля й далі виділяються газоподібні продукти розкладу з характерним запахом загорання вугілля та його озолення в осередках самозаймання.

20) забороняється заливати водою осередок самозаймання вугілля безпосередньо в штабелі.

21) під час видалення вугілля з осередків самозаймання штабеля треба оконтурити майданчик, у межах якого виявлені ознаки самозаймання, вибрати вугілля із зони горіння за допомогою грейферного крана або екскаватора, охоплюючи й ту частину штабеля, яка зазнала самонагрівання і частково висохла. Залишене на даній ділянці штабеля вугілля треба перемішати з масою не нагрітого вугілля, що лежить поряд. Рекомендується додавати дрібне вугілля, взяте краном з іншого місця штабеля для засипки виробки. Потім провести ретельне ущільнення вугілля в штабелі на ділянці ліквідованого осередку самозаймання.

Видалення вугілля, яке горить, та його гасіння вимагають максимальної обережності (розвантаження грейферів або ковшів проводиться на мінімальній висоті, не дозволяється виймати вугілля, яке горить, у разі сильного вітру тощо), тому що частинки вугілля можуть бути причиною масового розповсюдження осередків поверхневого горіння на штабелі і виникнення пожеж за межами складів.

22) видалене з осередку самозаймання вугілля подавати в тракт паливоподачі забороняється. Видалене вугілля треба розмістити на окремому майданчику складу та поливати розпиленою водою до повного гасіння. Охолоджене вугілля разом із свіжим подати на спалювання.

23) у разі збереження деякого особливо активного вугілля можливе його поверхневе загоряння і поширення вогнища поверхнею штабеля.

Поверхневі осередки горіння треба ліквідувати за допомогою бульдозера шляхом перемішування вугілля з осередку займання зі свіжим вугіллем із подальшим ретельним його ущільненням.

Допускається гасіння поверхневих осередків горіння розпиленою водою. Після погашення осередків горіння поверхневий шар вугілля треба перемішати зі свіжим вугіллем (грейферним краном, бульдозером, екскаватором) та ущільнити.

За ліквідованим осередком горіння треба встановити контроль протягом тижня із записом в оперативному журналі відповідного підрозділу.

Якщо заходи для ліквідації поверхневих загорянь не дають позитивних результатів, верхній шар вугілля повинен бути видалений зі штабеля, а це місце засипане свіжим вугіллем і ретельно ущільнене.

24) у дощову погоду можливе гасіння поверхневих осередків горіння змішуванням вугілля з осередку з вологим вугіллем із цього ж штабеля, але з обов'язковим ущільненням.

25) вимивини, зсуви та інші дефекти, які виникають у штабелі самозаймистого вугілля через деякий час, а також через часті дощі, повинні ліквідуватись в найкоротший термін шляхом подачі свіжого вугілля, а штабель повинен додатково ущільнюватись.

Після тривалих дощів рекомендується проводити додаткове ущільнення всього штабеля. У зимовий період сніг із поверхні штабеля

можна не видаляти, але з настанням весняних відлиг його рекомендується видаляти для запобігання руйнуванню поверхні штабеля і зволоженню вугілля.

26) дані всіх оглядів стану штабелів на складах вугілля, вимірювання температури та інше заносяться в спеціальний «Журнал огляду вугілля, що зберігається на складі» із записом про вжиті заходи у випадку виявлення осередків самонагрівання, вимивин, зсувів тощо.

27) на кожній електростанції, що спалює вугілля, для вугільного складу повинна бути розроблена інструкція про заходи пожежної безпеки на вугільному складі.

28) інструкція про заходи пожежної безпеки на вугільному складі узгоджується з пожежною охороною і затверджується керівництвом електростанції.

29) на складі вугілля повинна бути обладнана самостійна мережа протипожежного водопостачання, або вона може входити до складу мережі протипожежного водопостачання електростанції.

30) пожежні гідранти на території складів вугілля повинні бути розміщені навколо штабелів не менше ніж через 150 м, а також навпроти розривів між штабелями і біля майданчика гасіння.

Мережу протипожежного водопроводу повинно бути поділено засувками на окремі ділянки, на кожній з яких повинно бути не більше ніж п'ять гідрантів.

На вугільних складах до майданчиків для охолодження вугілля, вибраного з місця самозаймання, треба встановлювати гідранти з подаванням води в кількості не менше ніж 10 л/с.

31) для гасіння пожежі, що виникла на складі вугілля, треба мати запас змочувача (поверхнево-активної речовини) для додавання до води з метою підвищення вогнегасних властивостей води, зменшення її витрат і скорочення тривалості гасіння пожежі.

32) на відстані менше ніж 50 м від краю штабеля вугілля III і IV груп забороняється розведення відкритого вогню.

При в'їзді на територію складу повинен бути розміщений плакат з написом «Заборонено паління та розпалювання відкритого вогню».

33) на складах твердого палива забороняється здійснювати розвантаження, зберігання і спалювання палива з незнайомими або невивченими характеристиками щодо вибухопожежонебезпеки.

Майданчик для зберігання твердого палива має бути очищений від рослинного сміття і горючих матеріалів, вирівняний і щільно втрамбований.

Забороняється складування вугілля на землі, яка має органічні речовини і колчедани.

34) під закладеними штабелями твердого палива не рекомендується розміщувати водостічні канали, дренажні пристрої, окремі труби і кабелі, а також теплофікаційні, кабельні та інші тунелі. За потреби будівництва тунелів вони повинні бути прохідними і мати перекриття із шаром ущільненого ґрунту над ним завтовшки не менше ніж 1 м.

35) габаритні розміри штабелів вугілля визначаються розмірами відведеного для них майданчика, а також можливостями вантажно-розвантажувальних механізмів.

36) для виконання регламентних робіт зі штабелями, а також проїзду механізмів і пожежних машин відстань від підшви штабелів до загорожі і фундаменту підкранових колій повинна бути не менше ніж 3 м, а до зовнішнього краю головки підкранової рейки або брівки автошляху - не менше ніж 2 м.

37) для уточнення розмірів осередку самозагоряння палива і для контролю за температурою осередку в штабелі повинні застосовуватись спеціальні термовизначальники і термощупи.

38) під час візуальних оглядів штабеля з паливом, що самозагорілося, особливу увагу має бути звернено на стан укосів у нижній частині, де накопичуються великі шматки, бо в цих місцях проникає кисень, що призводить до самонагрівання і самозагоряння.

39) у разі обладнання на складі палива незалежної мережі протипожежного водопостачання і насосної станції вони повинні експлуатуватись аналогічно до систем пожежогасіння даного енергетичного підприємства.

40) перед закладкою палива, яке тільки надійшло, основу старого штабеля треба очистити від залишків палива, особливо ретельно, якщо в ньому були осередки палива, що самозагорілися під час зберігання.

8. Вимоги до установок паливоподачі твердого палива:

1) на внутрішніх поверхнях огорожувальних конструкцій галерей трактів паливоподачі через кожні 20 м повинні бути встановлені вказівники найближчого виходу, напрям руху і відстань до нього. Над дверми евакуаційних виходів встановлюються світлові покажчики «Евакуаційний вихід», виконані у вибухозахищеній арматурі.

2) у транспортерах паливоподачі треба застосовувати тільки негорючу транспортерну стрічку, яка повинна бути сертифікована в Україні за цим показником.

3) постійні зварювальні пости в приміщеннях паливоподачі не дозволяються.

4) персонал, який забезпечує експлуатацію, наладку і ремонт паливоподачі твердого палива, зобов'язаний знати властивості палива, яке надходить на електростанцію і його вибухо- та пожежонебезпеку.

5) щоб уникнути самозаймання палива внаслідок його злежування в бункерах сирого вугілля, треба згідно з затвердженим графіком проводити їх спорожнення до мінімально допустимого рівня.

6) вибір електрообладнання для паливоподач, пилоприготувальних і котельних установок повинен проводитися відповідно до ПУЕ.

7) для кожної установки (групи однотипних установок) складається експлуатаційна інструкція, яка має охоплювати вимоги цих Правил із конкретизацією відповідно до місцевих умов. Інструкція зі схемами установки повинна бути на робочому місці чергового, який обслуговує установку.

8) під час експлуатації центральних сушильних і пилоприготувальних установок треба керуватися вказівками спеціальних інструкцій, які повинні розроблятися на основі цих Правил з урахуванням конкретних місцевих умов, марки палива і системи його сушіння та розмелювання.

9) вузли пересипання палива та інше технологічне обладнання з джерелами пиління повинні мати надійне ущільнення.

За станом ущільнень встановлюється періодичний контроль. Помічені неполадки треба ліквідувати в найкоротший термін.

10) для забезпечення санітарних норм і вимог вибухонебезпеки тракту паливоподачі на вузлах пересипки палива, у приміщеннях дробильного корпусу та пилоприготування передбачаються установки придушення пилу із застосуванням пристроїв димопридушення стаціонарного типу.

11) під час завантаження конвеєрних стрічок і їх роботі не повинно бути просипання палива. Просипане паливо слід прибирати.

12) у приміщенні тракту паливоподачі треба дотримуватися чистоти, регулярно проводити прибирання з видаленням пилу з усіх місць його нагромадження.

Прибирання слід виконувати згідно із затвердженим графіком, залежно від типу твердого палива, його здатності до окиснення й запилення приміщень.

Пил повинен прибиратись гідрозмиванням або механізованим способом. У разі потреби в окремих місцях його можна прибирати вручну. Ці роботи дозволяється виконувати тільки після зволоження пилу розпиленою водою.

13) дренчерні водяні завіси повинні перевірятися з пуском води за затвердженим графіком, але не менше ніж один раз на квартал. Результати огляду й пуску дренчерних завіс треба записувати в оперативний журнал паливно-транспортного цеху.

Місцеве ручне управління дренчерними завісами має бути справним і розташовуватись у доступних у разі пожежі місцях (на сходах, у тамбурах тощо).

14) у виробничих приміщеннях тракту паливоподачі забороняється:
 палити за межами спеціально відведених місць;
 застосовувати для опалення електричні нагрівальні прилади;
 застосовувати відкриті лампи розжарювання;
 подавати паливо, що самозагорілося (тліюче), на конвеєри і складувати його в бункери;
 нагромаджувати паливо під нижніми нитками конвеєрних стрічок;
 зупиняти конвеєри, навантажені паливом, крім аварійних випадків;
 у разі аварійної зупинки конвеєрні стрічки повинні бути розвантажені від палива в найкоротший термін;
 зберігати в галереях конвеєрів демонтоване обладнання, транспортерну стрічку та інші горючі матеріали.

15) у разі виявлення осередків вогнищ, тління або горіння в бункері сирого палива треба вжити таких організаційних і технічних заходів:
 негайно довести до відома начальника зміни, цеху або електростанції;
 організувати гасіння вогнища (тління) розпиленою водою;
 завантажити бункер до найбільшої відмітки свіжим паливом, якщо це можливо;
 швидко розпочати спрацювання палива з бункера;
 зробити відповідний запис в оперативному журналі цеху, а в разі пошкодження обладнання або його зупинки провести розслідування.

16) опалювальні системи, що встановлені вздовж тракту паливоподачі, повинні мати гладкі поверхні й бути легкодоступні для очищення.

17) електрообладнання, яке встановлене на тракті паливоподачі, має бути пилозахисного виконання і відповідати вимогам гідроприбирання пилу.

18) у приміщенні пилеприготування котельні, а також у приміщеннях паливоподачі діючих ТЕС підвіконня повинні бути пофарбованими з кутом нахилу не менше ніж 60°C до горизонту. Дозволяється покривати підвіконня кахляними або скляними плитками.

19) стіни всередині всіх виробничих приміщень повинні бути гладкими і пофарбовані водостійкою фарбою в тони, контрастні до кольорів паливного пилу. Стіни можуть також облицьовуватися кахляними (скляними) плитками.

Наявні виступи повинні виконуватися з укосами під кутом не менше ніж 60°C до горизонту і забарвлюватися водостійкою фарбою або облицьовуватися плитками.

20) приміщення паливоподачі, пилеприготування і котельної повинні мати справні вентиляцію та освітлення, а також працездатні пиловідокремлювальні і пилоприбивні пристрої (піногенератори, водяні і парові форсунки).

У вузлах пересипання палива для зменшення пиління висота перепаду повинна бути мінімально можливою за умовами компонування будівель та обладнання.

Гранична температура на поверхні опалювальних приладів не повинна перевищувати:

у разі використання вугілля – 130°C ;

у разі використанні торфу і сланцю – 110°C .

Застосування електрообігрівачів для опалення цих приміщень забороняється.

21) уся пилоприготувальна установка, а також паропроводи, гарячі пилогазоповітропроводи і мазутопроводи, які проходять через приміщення пилеприготування, повинні бути покриті тепловою ізоляцією з негорючого матеріалу. На елементах пилосистеми, схильних посиленому зносу, дозволяється установка знімного ізоляційного покриття.

22) прокладка трубопроводів для кисню, ацетилену та інших горючих газів і легкозаймистих рідин, тимчасових транзитних трубопроводів опалення, технологічного пару та електрокабелів у приміщеннях тракту паливоподачі забороняється.

23) устаткування пилеприготування в приміщеннях паливоподачі має бути розташоване в такий спосіб, щоб забезпечити вільні і зручні проходи і доступ до всіх його елементів.

24) східці та майданчики, для обслуговування технологічного обладнання всередині приміщення, щоб уникнути скупчення на них пилу, повинні бути з просічновитяжної сталі або ґратчастими. У місцях обслуговування обладнання майданчики над вихлопними отворами ВЗК

пилосистем, топки і газоходів, а також під мазутними форсунками повинні бути суцільними.

25) мінімальна температура пилогазоповітряної суміші (для систем пилеприготування з промбункером - за млином (сепаратором), для систем із прямим вдуванням - за сепаратором) під час подачі палива в млин, що пускається, і під час нормальної роботи системи повинна забезпечувати відсутність конденсації вологи і налипання пилу на елементах обладнання. Значення цієї мінімальної температури повинно бути зазначене в місцевій інструкції.

26) персонал, який забезпечує експлуатацію, наладку й ремонт паливоподачі твердого палива, зобов'язаний знати характеристику палива, яке надходить на електростанцію, і його вибухо- та пожежонебезпеку.

27) під час проведення різальних робіт треба вилучити або звести до мінімуму утворення інтенсивного джерела пилу, оскільки пил (розмір частинок менше ніж 0,2 мм) від вугілля, який зависає в повітрі, утворює вибухонебезпечну суміш.

28) концентрація паливного пилу в повітрі виробничих приміщень і галерей конвеєрів не повинна перевищувати допустимих значень, установлених санітарними нормами (до 10 мг/м³). Постійний контроль запиленості приміщень має проводитись за графіком, залежно від властивостей палива.

29) для забезпечення санітарних норм і вимог вибухонебезпеки тракту паливоподачі на вузлах пересипання палива повинні нормально працювати аспіраційні установки або установки подавлення пилу із застосуванням тонко розпиленої води, повітряно-механічної піни або водопарової суміші.

30) під час подавання палива треба, щоб працювали всі засоби знепилення, які розміщуються на тракті паливоподачі, а також пристрої - уловлювачі металу й трісок.

Пристрої пуску та зупинки установок знепилення або пилоподавлення повинні бути зблоковані з установками пуску й зупинки конвеєрів паливоподачі.

31) на тракті паливоподачі повинен регулярно проводитися контроль і своєчасно виконуватися поточний ремонт устаткування для зменшення нагромадження пилу.

Щоб уникнути завихрення пилу палива, слід регулярно проводити ремонт засклення і дверних прорізів.

32) на кабельних трасах, що проходять трактом паливоподачі, треба залишати просвіти між кабелями для зменшення нагромадження пилу.

Перетинання кабельних проходів на перекриттях та стінах повинні ущільнюватися негорючими матеріалами.

33) у приміщеннях, галереях конвеєрів і бункерах сирого вугілля застосовуються світильники пилозахисного виконання. Очищення світильників і заміна лампочок проводиться за умови вимкненої напруги і тільки електромонтером.

На трактах паливоподачі допускається застосування люмінесцентних світильників закритого виконання.

34) під час завантаженні конвеєрних стрічок і за їх роботи не повинно бути просипання палива. Просипане паливо слід прибирати протягом робочої зміни.

35) щоб уникнути злежування палива, що самозагорається в бункерах сирого вугілля, періодично за графіком проводиться їх опорожнення до мінімально допустимого рівня.

36) у разі переходу електростанції на довготривале спалювання газу або мазуту і перед капітальним ремонтом відповідного обладнання треба проводити повне опорожнення бункерів сирого вугілля.

37) змащувальні матеріали у кількості добової потреби зберігаються в закритій тарі й закритих маслянках поблизу робочих місць у спеціальних металевих ящиках.

38) у галереях тракту паливоподачі перехідні мости через конвеєри повинні бути в справному стані.

Х. Пилоприготувальні та теплосилові установки

1. Вимоги до установок для підготовки й спалювання твердого палива в пилоподібному стані:

1) у разі сушіння димовими газами об'ємний вміст кисню в пилогазоповітряної суміші в кінці установки (для систем із прямим вдуванням - за млином або сепаратором, для систем із промбункером за млиновим вентилятором) повинно бути не більше ніж 16% (без урахування вмісту водяної пари.)

Зазначений вміст кисню треба забезпечити у всіх режимах роботи системи: пуск, зупинка, нормальна робота, перебої в подачі палива.

Для антрацитів температура за умовами вибухобезпеки не обмежується і визначається лише умовами надійної роботи механічної частини млинів та інших елементів системи пилоприготування.

2) при розмолі сумішей твердих палив температура пилогазоповітряної суміші за млином (сепаратором) повинна вибиратися за найбільш вибухонебезпечним паливом.

3) температура пилогазоповітряної суміші на виході з парових трубчастих і газових барабанних сушарок, за винятком попередньо підключених до млинів труб-сушарок, не повинна перевищувати 110 °С для всіх видів палив, крім антрациту.

4) для кожного пилоприготувального устаткування має бути складена експлуатаційна інструкція, яка обов'язково охоплює й розділ із вимогами вибухо- і пожежної безпеки. Експлуатаційні інструкції на основне й допоміжне обладнання затверджує головний інженер станції.

5) персонал зобов'язаний суворо контролювати забезпечення встановленого паливного режиму котельних установок, що забезпечує безпеку роботи.

6) забороняється прокладання тимчасових кабельних трас навпроти горловини запобіжних пристроїв пилоприготувального устаткування на відстані ближче ніж 10 м.

Існуючі кабельні траси, які проходять на вказаній відстані, повинні бути захищені металевими кожухами (коробами) завдовжки не менше ніж 5 м, або перед запобіжними клапанами необхідно встановити відбійні щити.

Відбійні щити (або відводи) у запобіжних пристроях встановлюються в усіх випадках для безпеки персоналу й нормальної роботи обладнання в разі можливого викиду пилогазової суміші.

7) пуск у роботу заново змонтованого чи після капітального ремонту пилоприготувального устаткування повинен проводитися тільки після підписання приймального акта й під керівництвом відповідальної особи, яка має навик пуску й експлуатації цього устаткування.

Перед початком експлуатації треба проводити повузлові випробовування, пробний пуск основного й допоміжного обладнання або їх комплексне випробовування на холостому ході.

8) до пробного пуску обладнання або комплексного випробовування треба перевірити засоби управління, захисту, блокування і зв'язку, а також запобіжні пристрої та підготувати до роботи засоби гасіння пожежі.

9) до пуску устаткування мають бути проведені роботи з ізолювання негорючими теплоізоляційними матеріалами всіх гарячих поверхонь трубопроводів та елементів обладнання.

Температура на поверхні ізоляції не повинна перевищувати значень, встановлених ПТЕ.

Теплова ізоляція на гарячих трубопроводах повинна обов'язково мати додаткове металеве або інше негорюче покриття у місцях, які розташовані ближче ніж 3 м за від кабельних ліній і трубопроводів із нафтопродуктами та горючими газами.

10) забороняється пуск пилоприготувального устаткування після монтажу, капітального ремонту або довготривалої зупинки (більше ніж 3 діб) без огляду і прибирання обладнання, перевірки закриття усіх люків, а також у разі несправних систем технологічних захистів, блокувань і засобів пожежогасіння.

11) запуск у роботу пилоприготувального устаткування повинен здійснюватися тільки після повного закінчення усіх ремонтних, ізоляційних і налагоджувальних робіт, усунення виявлених недоробок, особливо щодо вибухо- і пожежної безпеки, а також після зняття будівельних пристосувань, які застосовувались під час будівельно-монтажних і ремонтних робіт.

12) температура сушильного агента в усіх режимах роботи пилоприготувального устаткування з урахуванням характеристики твердого палива й технологічної схеми має бути зазначена в інструкціях з експлуатації.

13) під час роботи пилоприготувального устаткування цілісність запобіжних пристроїв повинна періодично перевірятись черговим персоналом шляхом зовнішнього огляду за графіком, але не менше ніж один раз на квартал.

Усі запобіжні клапани треба обстежувати після вибухів (хлопків) у системі пилоприготувального устаткування.

Про всі помічені несправності (порушення щільності) треба довести до відома старшому зміни та зробити запис в оперативному журналі.

14) для запобіжних пристроїв пилоприготувального устаткування всередині приміщень необхідно застосовувати діафрагми з азбесту або металу (м'яка жерсть, алюміній), які розраховуються, виготовляються і встановлюються відповідно до технічних вимог. Поза приміщенням діафрагми встановлюються тільки з металу.

15) прибирання приміщень та обладнання треба проводити регулярно, оскільки велику небезпеку становить розпушення пилу, що осів. Дозволяється зволожувати пил дрібнорозпиленою водою.

16) для забезпечення нормальної роботи пилоприготувального устаткування треба:

не допускати потрапляння в приміщення і обладнання тліючого або горючого палива й інших джерел горіння;

негайно усунути місця скупчення пилу на обладнанні;

не допускати утворення в приміщенні, на будівельних конструкціях та обладнанні осідання паливного пилю й тліючих (горючих) середовищ;

здійснювати технічні заходи для зведення до мінімуму можливих місць осідання пилю в патрубках млинів, сепараторах, циклонах, у пилопроводах, бункерах пилю, патрубках запобіжних клапанів, млинових вентиляторів і пилових шнеках;

знижувати запиленість приміщень до рівня нижчого ніж допустимий санітарними нормами (10 мг/м^3);

здійснювати технічні заходи щодо зниження на пилоприготувальному устаткуванні й обладнанні об'ємної концентрації кисню (менше ніж 16%) шляхом подання в системи інертних або димових газів;

вести постійний контроль за пилоприготувальним устаткуванням і дотримуватися технологічного режиму його роботи, особливо в час пусків і зупинок пилосистем, а також у перебоїв подавання палива, які можуть призвести до вищедопустимих температур пилоповітряної суміші.

Під час пусків і зупинок (вихолощення) млинів рекомендується подавати інертні гази для зменшення вибухонебезпеки.

17) система виявлення пожежі в бункерах із підвищенням температури пилю або інших критеріїв повинна підтримуватися в справному стані й видавати на щит управління сигнал «Пожежа в бункері».

У час появи сигналу «Пожежа в бункері» необхідно вживати таких заходів:

негайно доповісти про ситуацію старшому зміни;

якщо котел працює, заповнити аварійний бункер пилом палива до найбільшої відмітки;

якщо температура в бункері продовжує рости, діяти відповідно до інструкції з експлуатації установок для приготування і спалювання твердого палива в пилоподібному стані.

Про вжиті заходи внести відповідні записи до оперативного журналу.

18) перед зупинкою котла на тривалий період пил у бункері повинен спрацюватись.

19) забороняється відкривати люки і лази на пилоприготувальному обладнанні, що працює.

20) відкриття люків і лазів на зупиненому пилоприготувальному устаткуванні треба виконувати обережно з метою запобігання розпушуванню пилю і утворенню вибухонебезпечної ситуації, а також викидам можливих тліючих вогнищ палива.

21) зварювальні та інші вибухонебезпечні роботи в приміщенні, а також на самому обладнанні пилоприготувального устаткування треба виконувати з дотриманням вимог пожежної безпеки, викладених у розділі XIV цих Правил.

22) забороняється застосовувати для гасіння загорянь і пожеж усередині й зовні пилоприготувального обладнання водяні й пінні засоби гасіння з компактними струменями, які можуть викликати додаткове розпушування пилу.

Пожежні крани треба укомплектовувати пожежними стволами, що дають розпилену воду.

2. Вимоги до котельних установок:

1) улаштування котельних установок має відповідати технічним вимогам із вибухобезпеки.

2) перед пуском котла після монтажу, ремонту або довгострокової зупинки (більше ніж 3 доби) треба перевірити (випробувати) і підготувати до роботи усі допоміжні механізми, засоби захисту, управління, вимірювання, блокування, зв'язку і систем пожежогасіння повітропідігрівників із пуском води через контрольний дренаж.

Пуск обладнання і розпалювання котла треба проводити під керівництвом посадової особи, яка має досвід його пуску та експлуатації.

3) забороняється розпочинати операції з розпалювання котла в таких випадках:

технологічне обладнання має дефекти, що не дозволяють забезпечити нормальний режим, а також можуть викликати пожежу;

не працюють контрольно-вимірювальні прилади (у тому числі й реєструвальні), які визначають основні параметри роботи котла;

є неполадки в ланцюгах управління, а також технологічних захистах і блокуваннях, які діють на зупинення котла;

не закінчені ізоляційні роботи й не зняті будівельні риштування;

не забезпечений нормальний режим у мережі протипожежного водопостачання і не готові засоби пожежогасіння.

4) перед розпалюванням (після згасання факела й після зупинки котла) топка й газоходи, зокрема й рециркуляційні, повинні бути провентильовані згідно з вимогами ПТЕ й експлуатаційної інструкції.

5) під час вентиляції запірні й регулювальні апарати необхідно встановити в такому положенні, яке забезпечить запобігання утворенню неventedованих (застійних) зон у топці, газоходах, повітропроводах і пальниках, а також запобігатиме потраплянню вибухонебезпечної суміші в систему котла.

6) газопровід до котла треба продути через спеціальні свічки.

Час продувки газом відрізків газопроводів визначається місцевими експлуатаційними інструкціями, у такому разі вміст кисню в газі не повинен перевищувати 1%.

Забороняється запалювати газ, який випускається через продувальні свічки.

Забороняється під час пускових операцій і продувки газопроводів проведення у цій зоні зварювальних та інших вогневих робіт.

7) для запобігання потраплянню попадання конденсату природного газу в котли треба вживати організаційні й технічні заходи. Пристрої для збору та випуску конденсату з газопроводів повинні відповідати вимогам вибухо- та пожежонебезпеки.

8) персонал зобов'язаний суворо контролювати забезпечення встановленого паливного режиму котельних установок, що гарантує безпеку роботи.

9) у разі одержання сигналу про загорання відкладень у газоході (повітропідігрівачі) котла треба:

повідомити старшого зміни про виникнення загорання у газоході або повітропідігрівачі;

зупинити котел;

відкрити засувку подавання води в стаціонарну установку пожежогасіння повітропідігрівача або подати насичену пару в газохід котла (за наявності скляних повітропідігрівачів).

Якщо температура за повітропідігрівачем буде продовжувати рости, треба діяти відповідно до оперативного плану пожежогасіння.

10) у разі виникнення пожежі в котельному відділенні котел негайно має бути зупинений, якщо вогонь або продукти згорання загрожують життю обслуговувального персоналу або є безпосередня загроза пошкодження обладнання, ланцюгів управління і захистів котла.

Котел також повинен бути зупинений в аварійних випадках, передбачених вимогами ПТЕ.

11) у разі пожежі в приміщенні котел вимкнути відключити ділянки газопроводу й мазутопроводу, які перебувають у зоні безпосередньої дії вогню або високих температур.

У разі потреби потрібно вжити заходів щодо спорожнення газо- і мазутопроводів від горючих матеріалів.

12) усередині котельних відділень на входних засувках, напірних і зворотних лініях мазутопроводів і газопроводів треба вивісити таблички «Закрити в разі пожежі».

Забороняється захащувати підходи до вказаних засувок деталями обладнання й іншими матеріалами.

На мазутопроводах і газопроводах повинна застосовуватись тільки стальна арматура з ущільнювальними кільцями з матеріалу, котрий у разі тертя й ударів не дає іскроутворення.

13) мазут, що розлився або протік через порушення щільності сальників арматури, форсунок або трубопроводів, треба присипати піском і негайно прибрати. Місця, де був пролитий мазут, добре протерти.

14) на мазутопроводах і паропроводах має застосовуватись і експлуатуватись тільки негорюча теплоізоляція.

15) треба унеможливити потрапляння мастила й мазуту на теплоізоляцію гарячих трубопроводів, а також на гарячі поверхні обладнання. У разі потрапляння в аварійних випадках мастила або мазуту на теплоізоляцію гарячих трубопроводів слід негайно вжити заходів щодо усунення горючих рідин із теплоізоляції.

У цих випадках ділянки теплоізоляції треба очистити гарячою водою або парою, а якщо це не допомагає (у разі глибокого проникнення в ізоляцію), дана ділянка теплоізоляції повинна бути повністю замінена.

16) періодично, але не менше ніж 1 раз на півроку треба проводити візуальний огляд стану теплової ізоляції трубопроводів, обладнання і бункерів. Виявлені порушення відмічати в журналі дефектів і неполадок з обладнанням.

17) забороняється проводити зварювальні й інші вогнебезпечні роботи на діючому вибухо- і пожежонебезпечному обладнанні котельних установок.

18) у разі виконання вогневих робіт у приміщенні насосного відділення спалимі конструкції і обладнання в радіусі 5 м повинні бути надійно захищені (металевим екраном, азбестом або змочені водою), а також мають бути вжиті заходи проти розлітання іскор і потрапляння їх на інші спалимі конструкції, розташовані нижче площадки і поверхи.

У разі можливості потрапляння іскор на розташовані нижче площадки й поверхи на цих відмітках треба поставити спостерігачів.

19) з метою підвищення надійності мазутопроводи в будівлях треба виготовляти з посилених сталених безшовних труб підвищеного класу з мінімальною кількістю фланцевих з'єднань на тиск відповідно $P_y=1,6$ МПа (16 кгс/см²); 4 МПа (40 кгс/см²); 6,4 МПа (64 кгс/см²) і 8,0 МПа (80 кгс/см²) за температури до 200 °С. У разі вимушеного застосування фланцевих з'єднань повинні використовуватись фланці типу «шип-паз» або інші, а поверхня фланцевих з'єднань і арматура діаметром $D_y=50$ мм і більше має закриватись кожухами для унеможливлення фонтанування.

Мазутопроводи повинні експлуатуватись і випробовуватись за спеціальними вимогами.

20) забороняється прокладання й експлуатація мазуто- і газопроводів нижче від нульової відмітки обслуговування головного корпусу електростанції.

21) усі трубопроводи в котельному відділенні повинні мати розпізнавальне фарбування і кольорові кільця залежно від властивостей речовини, яка транспортується, відповідно до чинних державних стандартів, а в приміщеннях і на обладнанні повинні бути знаки безпеки. Усі газопроводи треба фарбувати в жовтий, а мазутопроводи - в коричневий розпізнавальний колір.

22) резервний комплект мазутних форсунок, попередньо перевірений на стенді, має зберігатися на спеціальному стелажі поряд із відповідним котлом.

23) замінені форсунки треба очищати в спеціально відведеному і обладнаному місці, яке має первинні засоби пожежогасіння. Розлитий мазут слід негайно прибирати.

XI. Допоміжні об'єкти загального призначення

1. Вимоги до матеріальних складів і баз загального призначення:

1) умови та можливість сумісного зберігання небезпечних та особливо небезпечних речовин і матеріалів повинні визначатися згідно з ГОСТ 12.1.004-91 «Пожарная безопасность. Общие требования». Класи, підкласи та категорії таких речовин повинні визначатися згідно з ДСТУ 4500-3:2008 «Вантажі небезпечні. Класифікація» і вказуватися в нормативних і супровідних документах на речовини і матеріали.

2) до всіх будівель і споруд матеріальних складів і баз загального призначення на території енергетичного підприємства має бути забезпечений вільний доступ.

На відкритих майданчиках ширина між штабелями для зберігання різних речовин, матеріалів та обладнання має бути не менше ніж 5 м, а також мають бути передбачені проїзди для пожежних машин.

3) з території, що прилягає до складу, треба регулярно прибирати сміття, тару, опале листя та інші горючі відходи.

4) зберігання вантажів, тари та вантажних механізмів на рампях складів не дозволяється. Матеріали, розвантажені на рампу, до кінця роботи складу мають бути прибрані.

5) у разі застосування безстележного способу зберігання матеріали повинні укладатися у штабелі. Навпроти дверних отворів треба залишати проходи, які дорівнюють ширині дверей, але не менше ніж 1 м. Якщо склад

понад 10 м завширшки, посеред нього влаштовується поздовжній прохід не менше 2 м завширшки. Ширина проходів між штабелями має бути не менше ніж 1 м.

Ширину проходів та місця штабельного зберігання треба позначити обмежувальними лініями, нанесеними на підлозі, які добре видно.

Відстань між стінами та штабелями повинна бути не менше ніж 0,8 м.

6) дозволяється розміщувати у складських приміщеннях робочі місця комірників (обліковців, відбракувальників, товарознавців) з огороженням їх заскленими перегородками з негорючих матеріалів заввишки 1,8 м, які не повинні перешкоджати евакуації людей та матеріальних цінностей.

7) у складських приміщеннях, розташованих у будинках будь-якого ступеня вогнестійкості, допускається виконувати стелажі з горючих матеріалів висотою не більше ніж 3 м із забезпеченням проходів між стінами і стелажима завширшки не менше ніж 1 м. За відсутності приладів опалення стелажі можуть встановлюватись упритул до стін. Конструкції стелажів (у тому числі полиці) висотою більше ніж 3 м мають виконуватись з негорючих матеріалів.

8) забороняється застосування електронагрівальних приладів у пожежонебезпечних зонах складських приміщень.

9) використання опалювальних електронагрівальних приладів допускається лише у приміщеннях для обслуговувального персоналу складів (конторських, побутових), відділених від складських приміщень протипожежними перегородками та перекриттями.

Для опалення цих приміщень можуть застосовуватись масляні радіатори та нагрівальні електропанелі із закритими нагрівальними елементами зі справним електрозахистом та терморегулятором.

Не дозволяється складування різних матеріалів та обладнання на відстані менше ніж 1 м від опалювальних приладів.

10) горючі конструкції будівель та навісів складів повинні своєчасно проходити обробку вогнезахисними речовинами.

11) перед закриттям складу відповідальна особа повинна обійти усі приміщення, вимкнути електромережу, замкнути склад та здати під охорону. Результати огляду записати в журнал відповідно до додатка 6 цих Правил.

12) із зовнішнього боку воріт (дверей) повинна прикріплюватись інформаційна картка заходів безпеки зі знаками безпеки.

13) у складських приміщеннях не дозволяється:
зберігання продукції навалом та впритул до приладів опалення;

стоянка та ремонт вантажно-розвантажувальних і транспортних засобів;

експлуатація газових плит, печей, побутових електронагрівальних приладів, установлення з цією метою штепсельних розеток;

улаштування чергового освітлення; установлення прожекторів зовнішнього освітлення безпосередньо на дахах складів;

зберігання аерозольних упаковок в одному приміщенні з окисниками, горючими газами, ЛЗР та ГР;

зберігання кислот у місцях, де можливе їх стикання з деревиною, соломкою та іншими речовинами органічного походження (для нейтралізації випадково розлитих кислот місця їх зберігання треба забезпечувати готовими розчинами крейди, вапна або соди);

зберігання рослинних олій разом з будь-якими іншими горючими матеріалами;

застосування транспорту з двигунами внутрішнього згорання без іскрогасників;

в'їзд локомотивів безпосередньо до складських приміщень категорій А, Б, В;

паління, використання відкритого вогню.

14) системи протипожежного захисту складських приміщень повинні бути у справному стані.

2. Вимоги до складів балонів із газом:

1) балони з газами можуть зберігатися у спеціальних складах або на майданчиках, захищених від опадів та сонячного проміння (за винятком отруйних газів).

2) склади для зберігання балонів із горючими газами повинні бути одноповерховими, з покриттям, яке легко скидається, без горищних приміщень.

Покриття підлоги та рамп складів має бути виготовлене з матеріалів, що не утворюють іскор під час удару.

Для захисту від прямої дії сонячного проміння на балони шибки віконних отворів складу слід зафарбовувати білою фарбою або обладнувати сонцезахисними пристроями.

3) у разі зберігання балонів на відкритих майданчиках споруди, які захищають їх від дії опадів та сонячного проміння, повинні бути з негорючих матеріалів. Конструкція споруд повинна забезпечувати природну вентиляцію та відсутність можливості скупчення газів у разі їх витоку.

4) балони з горючими газами мають зберігатися окремо від балонів з киснем, стисненим повітрям, хлором, фтором та іншими окисниками, а також від токсичних газів. Зовнішня поверхня балонів має бути пофарбована в

установлений для певного газу колір. Дозволяється спільне зберігання на відкритих майданчиках балонів з різними продуктами розділення повітря. Крім того, місця для зберігання балонів з різними продуктами розділення повітря повинні бути відокремлені одне від одного протипожежною перегородкою першого типу заввишки 1,5 м.

5) під час зберігання і транспортування балонів із киснем не можна допускати потрапляння на них жиру та контактування арматури у замащеними мастилами.

У разі перекантовування балонів з киснем вручну забороняється братися за вентилі.

6) балони, в яких виявлено витікання газу, треба негайно прибрати зі складу в безпечне місце.

7) приміщення для зберігання горючих газів треба облаштовувати газовими аналізаторами, а за їх відсутності адміністрація об'єкта повинна встановити порядок відбору та контролю проб повітря.

8) балони з горючими газами, що мають башмаки, повинні зберігатися у вертикальному положенні в спеціальних гніздах, клітках та інших пристроях, що унеможливають їх падіння.

Балони, які не мають башмаків, слід зберігати в горизонтальному положенні на дерев'яних рамах чи стелажах. Висота штабеля у цьому разі не повинна перевищувати 1,5 м, а всі вентилі мають бути закриті запобіжними ковпаками і повернені в один бік.

У разі укладання балонів у штабелі між рядами треба встановити прокладки, які запобігають розкочуванню балонів та дотику їх між собою.

9) склади для зберігання балонів з горючими газами (крім майданчиків) повинні мати примусову вентиляцію, що постійно працює та гарантує безпечні концентрації газів.

У цих складах дозволяється лише водяне, парове низького тиску або повітряне опалення.

На дверях (воротах) складів балонів з газами треба вивішувати таблички з визначенням вогнегасної речовини, яку дозволяється застосовувати під час пожежі.

Обслуговувальний персонал повинен знати пожежну небезпеку газів, що зберігаються на складах, порядок евакуації балонів та правила гасіння горючих газів.

10) заборонено:

зберігання будь-яких сторонніх речовин, матеріалів, обладнання, предметів у складах балонів з газами;

транспортування і зберігання балонів з газами без запобіжних ковпаків та нагвинчених на штуцери заглушок;

зберігання балонів з пошкодженням корпусом (ум'ятинами, тріщинами, корозією тощо), а також з простроченим терміном періодичного огляду;

зберігання балонів з горючими газами та окисниками у приміщеннях, які не є спеціальними складами для балонів;

допускати удари балонів між собою під час навантаження, розвантаження і зберігання, падіння ковпаків та балонів на підлогу;

розміщення в одному відсіку складу більше ніж 500 балонів з горючими або отруйними газами, 1 тис. балонів з негорючими та неотруйними газами; зберігання в будівлі складу більше ніж 3 тис. балонів (у перерахунку на 40-літрові);

допуск у склад балонів з горючими газами осіб у взутті, підбитому металевими цвяхами або підковами;

перевищення встановлених норм заповнення балонів стисненими, зрідженими або розчинними газами (норма заповнення та методи її контролю повинні зазначатися в інструкції).

3. Вимоги до складів хімічних речовин:

1) обслуговувальний персонал повинен знати про пожежну небезпеку, правила безпечного зберігання і особливості гасіння хімічних речовин та реактивів.

2) на складах має бути розроблений план розміщення хімічних речовин із зазначенням їх найхарактерніших властивостей: «Вогненебезпечні», «Отруйні», «Хімічно активні» тощо.

3) зберігання хімічних речовин може здійснюватися в закритих сухих приміщеннях або під навісами у тарі залежно від фізико-хімічних та пожежонебезпечних властивостей продукції та кліматичних умов.

Під навісом дозволяється зберігання лише тих хімічних речовин, які від вологого повітря чи води не розкладаються, не розігріваються і не спалахують.

4) СДОР дозволяється зберігати лише суворо відповідно до існуючих для них спеціальних правил.

5) забороняється складування хімічних речовин у будівлях нижче ніж II ступеня вогнестійкості. З урахуванням однорідності фізико-хімічних і пожежонебезпечних властивостей речовин, що зберігаються, склади повинні розбиватися на окремі приміщення (відсіки), ізольовані одне від одного протипожежними перегородками 1-го типу (EI 45).

6) хімікати у дрібній (невеликій) тарі треба зберігати на стелажах відкритого типу або у шафах, а у великій тарі (упаковці) – штабелями. Щоб уникнути перевантажень, на стелажах треба встановлювати максимально

допустиму кількість (або масу) вантажних місць, що дозволяється для одночасного зберігання.

7) стелажі, на яких зберігаються хімічні речовини та матеріали, повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів і розміщуватись від нагрівальних приладів на відстані не менше ніж 1 м.

8) тара з хімічними речовинами, яка надходить на склад, не повинна мати пошкоджень герметичності та інших ознак несправності. У випадку виявлення пошкоджень тара повинна негайно видалятися зі складу.

На кожній тарі (упаковці) з хімічною речовиною повинен бути напис або бірка з її назвою та означенням характерних властивостей (окисник, пальне, самозаймисте тощо).

9) сулії з рідкими хімічними речовинами дозволяється зберігати лише обришкованими дерев'яними планками або у плетених кошиках.

10) для вантажно-розвантажувальних робіт слід застосовувати устаткування залежно від пожежовибухонебезпечності продукції.

11) підлога в приміщеннях для зберігання рідких хімічних речовин у тарі повинна мати ухили для стікання випадково розлитої рідини до спеціальних приймачів.

У складах кислот повинні бути нейтралізаційні речовини (сода, крейда чи вапно).

12) у приміщеннях, де зберігаються хімічні речовини, які можуть під час пожежі плавитися, необхідно передбачати пристрої, які обмежують вільне розтікання розплаву (бортики, пороги з пандусами тощо).

13) металеві порошки, здатні до самозаймання (алюмінієвий, цинковий, магнієвий, нікелевий, фосфор тощо), повинні зберігатися в окремих відсіках у герметично закритій тарі. У цих відсіках зберігання інших горючих матеріалів забороняється.

14) пляшки, бочки, барабани з хімікатами встановлюються на відкритих майданчиках групами, не більше ніж 100 шт. у кожній з розривом між групами не менше ніж 1 м. У кожній групі повинна зберігатися продукція лише певного виду, на що вказують відповідні написи. Майданчики треба добре утрамбовувати та огорожувати бар'єрами. Пляшки з реактивами на відкритих майданчиках мають бути захищені від дії сонячного проміння.

15) під час зберігання азотної та сірчаної кислот треба вжити заходів до недопущення стикання їх з деревиною, соломкою та іншими речовинами органічного походження.

Концентровану азотну кислоту не дозволяється розливати у скляні сулії.

16) речовини, які бурхливо реагують з водою (карбіди, лужні метали, перекис барію, гідрат натрію та інші), повинні розміщуватися в сухих, добре вентильованих одноповерхових приміщеннях з легкоскридним дахом. Усередині цих приміщень заборонено встановлення водяних, парових і каналізаційних труб. Дахи та стіни не повинні пропускати атмосферні опади, приміщення повинні бути захищені від попадання ґрунтових вод.

17) лужні метали слід зберігати в ізольованих відсіках (секціях), що розміщуються в торці складської будівлі, у металевих банках або контейнерах під шаром захисного середовища (інертних газів, мінеральних олій, гасу, парафіну).

У разі зберігання в одній секції складу різних лужних металів кожен із них має розміщуватися на окремому стелажі.

18) у відсіках, суміжних з відсіками, де розташовані лужні метали, дозволяється зберігати лише негорючі хімічні речовини.

19) барабани з металевим натрієм слід укладати з таким розрахунком, щоб у ширину було не більше ніж два у довжину – вісім та у висоту – чотири барабани.

20) окиснювальні хімікати (хромпик, хромовий ангідрид, перманганат калію, хром, селітра та інші окисники) повинні зберігатися в окремих секціях складів. Зберігати ці речовини з іншими горючими речовинами забороняється.

21) сажу, графіти, подрібнені та порошкові полімери слід зберігати в окремих закритих, сухих складах або в секціях складів, захищених від потрапляння атмосферних опадів та ґрунтових вод.

22) під час зберігання подрібнених та порошкових полімерних матеріалів у прогумованих та поліетиленових мішках верхня джгутова упаковка повинна зніматися.

23) карбід кальцію слід зберігати в сухих, добре провітрюваних приміщеннях. Рівень підлоги приміщення має бути на 0,2 м вище від планувальної позначки прилеглої території. Забороняється розташовувати склади для зберігання карбіду кальцію в підвальних приміщеннях та низьких місцях, що затоплюються.

24) барабани з карбідом кальцію можуть зберігатися на складах як у горизонтальному, так і у вертикальному положеннях. У механізованих складах дозволяється зберігання барабанів з карбідом кальцію у три яруси в

разі вертикальному зберіганні, а за відсутності механізації – не більше ніж три яруси в разі горизонтального зберігання та не більше ніж дві яруси в разі вертикального. Між ярусами барабанів повинні бути укладені дошки завтовшки 40-50 мм.

Ширина проходів між укладеними у штабелі барабанами з карбідом кальцію повинна бути не менше ніж 1,5 м.

25) сулії з кислотами можуть установлюватися на стелажах не більше ніж у два яруси за висотою або зберігатися на підлозі групами не більше 100 шт. у кожній по два чи чотири ряди, розділені бортиком не менше 0,15 м заввишки.

26) заборонено:

проводити у складах роботи, не пов'язані зі зберіганням хімічних речовин;

ходити персоналу у вогкому (волоному) одязі та взутті до складських приміщень, де зберігаються лужні метали та інші речовини, що вступають у реакцію з водою;

застосовувати для закривання сулій з кислотою пробки з органічних матеріалів (дерева, тканини, соломи тощо);

укладати тару з натрієм на стелажах заввишки менше ніж 0,2 м від рівня підлоги.

4. Вимоги до складів лісопиломатеріалів:

1) на складах лісоматеріалів місткістю до 10 тис. м³ повинні бути опрацьовані й погоджені з органами ДСНС України та його територіальними підрозділами плани розміщення штабелів із визначенням відстаней до сусідніх об'єктів, протипожежних розривів та проїздів всередині складів, граничного об'єму матеріалів, що зберігаються.

2) лісоматеріали слід зберігати в штабелях, а дрова можуть зберігатися як у штабелях, так і в купах.

3) під час зберігання пиломатеріалів на відкритих майданчиках підприємств висота штабелів не повинна перевищувати 8 м, а штабелів круглого лісу – 3 м. Ширина та довжина штабеля пиломатеріалів визначаються довжиною дошки (бруска). Кількість штабелів у групі не повинна бути більше ніж 12. Відстань між штабелями у групі – 2 м, між групами – 35 м. Ширина штабеля круглого лісу не повинна перевищувати довжину колоди, а довжина штабеля – 100 м.

4) на одній ділянці для зберігання дров дозволяється розміщувати їх не більше ніж 1,5 тис. м³ з відстанню між дільницями не менше ніж 6 м.

5) відстань від штабелів, навісів та закритих складів лісопиломатеріалів до пожежних гідрантів повинна бути не менше 8 м.

6) перед формуванням штабелів підштабельні місця мають бути очищені від трав'яного покриву, горючого сміття та відходів. У разі значного нашарування відходів основу під штабелем треба покривати шаром піску, землі або гравію завтовшки не менше ніж 0,15 м.

7) на кожний склад повинен бути розроблений план організації гасіння пожежі з визначенням заходів щодо розбирання штабелів, куп трісок тощо, а також з урахуванням залучення працівників енергетичного підприємства та техніки. План щороку перед початком весняно-літнього пожежонебезпечного періоду повинен практично відпрацьовуватися з усіма робочими змінами енергетичного підприємства із залученням відповідних підрозділів ОРСЦЗ.

8) крім первинних засобів пожежогасіння, на складах слід обладнувати пункти (пости) з запасом протипожежного інвентарю у кількості, яка визначається оперативними планами пожежогасіння.

9) лебідки з двигунами внутрішнього згоряння слід розміщувати на відстані не менше ніж 15 м від штабелів круглого лісу. Площа навколо лебідки повинна бути вільною від шматкових відходів та кори. Паливо для заправки двигунів дозволяється зберігати в кількості не більше ніж одна бочка (200 л) на відстані не менше ніж 10 м від лебідки та 20 м від найближчого штабеля.

10) коли укладаються і розбираються штабелі пиломатеріалів, транспортні пакети треба встановлювати лише з одного боку проїзду водночас проїжджа частина, яка залишається, повинна бути не менше ніж 4 м завширшки. Загальний об'єм неукладених у штабелі пиломатеріалів не повинен перевищувати їх добового надходження на склад.

11) перебирання і встановлення пакетів на випадок тимчасового припинення роботи механізмів, зберігання інвентарних дахів та прокладного матеріалу повинно здійснюватися на спеціальних майданчиках.

12) обгортання пакетів з лісопиломатеріалами водонепроникним папером (за відсутності цієї операції в єдиному технологічному процесі) повинно проводитись на спеціально відведених майданчиках.

Використаний водонепроникний папір, його обривки та обрізки треба збирати в контейнери з негорючих матеріалів, місця встановлення яких узгоджуються з пожежною охороною.

13) при зберіганні лісопиломатеріалів у будівлях ширина проходу між штабелями та частинами стін будівлі, що виступають, має бути не менше ніж 0,8 м.

Якщо застосовуються механізовані методи укладання, висота штабелів пиломатеріалів усередині складу не повинна перевищувати 4 м.

Якщо укладаються пиломатеріали різноманітних порід, сортів та розмірів усередині складів на стелажах, вони повинні бути віддалені від стін не менше ніж на 1 м.

14) підлога закритих складів та майданчиків під навісами повинна бути виготовлена з негорючого матеріалу.

15) тріски дозволяється зберігати в закритих складах, бункерах та на відкритих майданчиках, основа яких має бути з негорючого матеріалу.

16) будівлі, в яких розміщені електродвигуни конвеєрів подавання трісок, повинні бути не нижче ніж II ступеня вогнестійкості.

17) для спостереження за температурою нагрівання трісок усередині бурту треба передбачати спеціальні колодязі з електричними датчиками.

18) склади лісопиломатеріалів та дров повинні мати огорожі.

19) територію складу, що прилягає до штабелів, і розриви між останніми в жарку суху погоду слід щодня зрошувати водою.

5. Вимоги до архівосховища:

1) у приміщеннях архівів двері мають бути протипожежними 2-го типу (EI 30).

2) поздовжні проходи між стелажми, а також між стелажом та стіною повинні бути не менше ніж 0,8 м завширшки. Головний прохід має бути не менше ніж 1,2 м, а прохід між торцями стелажів та стіною – не менше ніж 0,45 м завширшки.

3) у приміщеннях архівосховищ забороняється влаштовувати побутові кімнати та інші підсобні приміщення.

6. Вимоги до підприємств транспорту, автогаражів:

1) підприємства транспорту, автогаражі, що мають КТЗ повинні забезпечувати виконання вимог пожежної безпеки, встановлені НАПБ В.01.054-2015/510 «Правила пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України».

2) у приміщенні або під навісами відстань між боковими бортами машин і стіною (колоною) повинна бути не менше ніж 0,8 м.

3) місця зберігання КТЗ з кількістю понад 25 одиниць повинні мати план розміщення КТЗ із зазначенням порядку евакуації в разі виникнення пожежі.

4) план розміщення КТЗ має передбачати цілодобове чергування персоналу, місце зберігання ключів запалювання, порядок евакуації КТЗ.

Місця зберігання КТЗ слід забезпечити буксирними тросами і штангами з розрахунку не менш як 1 трос (штанга) на 10 одиниць КТЗ.

5) під горючими (дерев'яними) навісами дозволяється зберігати не більше ніж 20 машин.

6) у місцях зберігання КТЗ не допускається:

- порушувати план розміщення КТЗ;
- захаращувати ворота і проїзди;
- проводити будь-які ремонтні роботи;
- тримати КТЗ з відкритими горловинами паливних баків та наявністю витікання пального і мастила;
- заправляти КТЗ паливом і зливати з них пальне;
- зберігати мастила і пальне, а також тару з-під них за винятком місць, передбачених виробником КТЗ;
- заряджати акумулятори безпосередньо на КТЗ;
- підігрівати двигуни, трубопроводи відкритим вогнем (смолоскипами, паяльними лампами тощо), користуватись відкритими джерелами вогню для освітлення;
- на загальних стоянках зберігати КТЗ для перевезення ЛЗР та ГР, а також горючих газів;
- зберігати у КТЗ промаслені обтиральні матеріали і спецодяг;
- залишати КТЗ на стоянці з увімкненим запалюванням;
- ставити на зберігання КТЗ з несправною електропроводкою, з несправною гальмовою системою;
- допускати накопичення на двигуні та його картері бруду й мастил.

7) виходи з оглядових каналів не повинні перекриватися транспортними засобами. Після закінчення роботи оглядові канали повинні очищатися від замащеного мастилом ганчір'я, розлитих ЛЗР та ГР.

Забороняється влаштування оглядових каналів та погребів у гаражах для зберігання автомобілів на газовому паливі.

8) кожен автомобіль повинен бути забезпечений вогнегасниками згідно з нормами.

9) у підвальних, підземних місцях зберігання КТЗ забороняється стоянка газобалонних КТЗ, а також КТЗ для перевезення сміття, отруйних і пально-мастильних матеріалів.

10) КТЗ, якими перевозяться ГЗР і ГР, слід зберігати в одноповерхових приміщеннях II ступеня вогнестійкості, ізольованих від інших приміщень стінами 2 типу, або на спеціально обладнаних відкритих місцях зберігання КТЗ.

Автомобілі-цистерни і спеціально обладнані автомобілі, призначені для перевезення небезпечних вантажів, ЛЗР та ГР, повинні мати надійне заземлення, вимикачі для вимкнення акумуляторної батареї автомобіля, не менше ніж два вогнегасники, покривало з повсті або негорючого теплоізоляційного матеріалу, ємність із сухим піском, лопату. Вихлопні труби в них повинні бути виведені під радіатор і обладнані справними іскрогасниками.

11) у місцях зберігання КТЗ не допускається наявність підземних (підпільних) споруд.

12) обладнання (пристосування) для підігріву газобалонних автомобілів на майданчиках для їх відкритого зберігання має запобігати можливість нагріванню газових балонів.

13) на майданчиках і в приміщеннях для зберігання автомобілів з двигунами, які працюють на зрідженому газі, не дозволяється підземні (підпільні) споруди (місця зливу газу) - підвали, калориферні камери, для відкритих стоянок автомобілів - канави, тунелі, колодязі.

14) у разі виявлення витікання газу із балонів на газобалонному автомобілі, який поставлений на стоянку, його слід відбуксирувати на пост зливу (випуску) газу.

15) забороняються технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів у непристосованих для цього приміщеннях. Капітальний ремонт транспортних засобів має здійснюватися на спеціалізованих станціях технічного обслуговування (підприємствах).

16) транспортні засоби, що надходять на технічне обслуговування, поточний ремонт тощо, слід очищати ззовні від бруду і, залежно від виду ремонту чи обслуговування вузлів та агрегатів, за потреби зливати паливо і мастила, а також знімати газові балони.

17) забороняється проводити ремонт і технічне обслуговування КТЗ з двигуном, що працює.

18) під час обслуговування та ремонту автомобілів, пов'язаних зі зняттям паливних баків, а також ремонтом паливопроводів, через які може витікати паливо з баків, баки слід повністю звільнити від палива.

Зливати паливо слід у місцях, в яких унеможливлено його загоряння. Зберігати злите паливо на постах обслуговування і ремонту забороняється.

Зливати відпрацьоване мастило треба в металеві бочки або ємності на окремих площадках.

19) під час ремонту бензинових двигунів вимикається запалювання, дизельних – паливоподача.

20) у приміщеннях, призначених для обслуговування та ремонту транспортних засобів, забороняється:

- порушувати план розміщення транспортних засобів;
- захаращувати ворота і проїзди;
- тримати транспортні засоби з відкритими горловинами паливних баків та за наявності витікання пального і мастил;
- заправляти транспортні засоби паливом і зливати з них паливо;
- заряджати акумулятори безпосередньо на транспортних засобах;
- підігрівати двигуни, трубопроводи відкритим вогнем (смолоскипами, паяльними лампами), користуватись відкритими джерелами вогню для освітлення;

залишати транспортні засоби з увімкненим запалюванням.

21) під час ремонту бензобаків треба попередньо промити їх гарячою водою або розчином каустичної соди, продути парою, просушити гарячим повітрям до повного видалення залишків ЛЗР. Очищення слід здійснювати на відкритому повітрі або у вентильованому приміщенні, а зварювання чи паяння - з відкритими отворами бензобаків та заповненням резервуара водою. Для миття та знежирювання треба застосовувати негорючі сполуки, пасти, розчинники та емульсії, а також ультразвукові та інші пожежобезпечні установки. Тільки в окремих випадках, якщо негорючі суміші не забезпечують потрібної за технологією чистоти обробки, допускається застосування відповідних ЛЗР або ГР.

ХІІ. Енергетичні установки

1. Вимоги до машинних залів та котельних відділень:

1) у будівлях головних корпусів електростанцій не допускається розміщувати виробництва категорії А, Б і В, якщо вони не пов'язані безпосередньо з основним технологічним процесом виробництва.

2) облицювання горючими матеріалами поверхні будівельних конструкцій в приміщеннях ГЩК, ЦЩК, БЩК та інших приміщень щитів керування заборонено.

3) у машзалах та котельних відділеннях кількість горючих речовин і матеріалів має бути мінімальною, що потрібно для технологічного процесу.

4) у машзалах та котельних відділеннях не допускається розміщувати обладнання, яке не стосується технології цих приміщень.

5) гарячі трубопроводи повинні мати теплову негорючу ізоляцію.

Теплова ізоляція основних трубопроводів за температури теплоносія вище ніж 100 °С на ділянках поверхні, яка міститься поблизу маслопроводів, мазутопроводів, проти їх фланцевих з'єднань, поблизу кабельних ліній повинна мати металеві та інші водонепрохідні негорючі покриття.

6) машзали експлуатуються згідно з вимогами ПТЕ та НАПБ В.01.061-2011/111. У них дотримується протипожежний режим, який установлений загальнооб'єктовою інструкцією з пожежної безпеки.

7) освітлювальна та силова електромережа машинних залів та котельних відділень повинні відповідати вимогам ПУЕ.

8) первинні засоби пожежогасіння розташовуються в машинному залі та котельному відділенні на освітлених легкодоступних місцях, але не перекриваючи проходів і проїздів.

9) забороняється перекривати доступ до первинних засобів пожежогасіння та пожежних кранів.

10) первинні засоби пожежогасіння передаються оперативним персоналом за зміною в повному комплекті, згідно із затвердженим керівником цеху переліком, про що робиться запис в оперативному журналі.

11) у машзалі та котельному відділенні пролиті горючі та змащувальні рідини треба негайно прибрати і підлогу витерти насухо.

12) у разі виникнення пожежі в машзалі та котельному відділенні або на допоміжному обладнанні, яка загрожує нагріву несучих металевих конструкцій покриття, вживаються заходи з їх охолодження з дотриманням вимог безпеки персоналу.

Такі заходи передбачаються в оперативному плані пожежогасіння.

2. Вимоги до паротурбінних установок:

1) для турбоагрегатів і допоміжного устаткування з виносними системами змащування необхідно застосовувати, як правило, негорючі чи важкогорючі синтетичні мастила.

2) обладнання централізованих систем змащування, в тому числі призначене тільки для електричних машин, належить встановлювати поза ЕМП.

3) під мастилонаповненим обладнанням електричних машин (мастилоохолоджувачі, мастилонасоси, мастилоочишувачі) треба передбачати металеві піддони з бортами заввишки не менше ніж 50 мм.

Відведення мастила з піддонів треба здійснювати в зливний бак ємністю до 5 м³, звідки мастило автоматично перекачується в мастилозбірник (ємність, розміщену поза головним корпусом).

У машинних відділеннях теплових електростанцій без технологічного підвалу замість зливних баків мають бути спеціальні приямки з кришками, з яких мастило автоматично перекачується в мастилозбірник.

4) на трубопроводах аварійного зливу нафтового турбінного мастила із мастилобаків турбін мають бути послідовно дві засувки з ручним приводом, одна з яких з колонковим приводом, виведеним на відмітку обслуговування турбін у безпечне в разі пожежі місце. Діаметр трубопроводів передбачається за умови забезпечення зливу мастила з баків протягом 10 - 15 хв, але не більше 350 мм. Приводи засувки аварійного зливу мастила опломбовуються і на них має бути напис «Аварійний злив мастила».

5) напірні мастилопроводи з надмірним тиском понад 0,1 МПа (1кгс/см²) до електричних машин (турбогенераторів, гідрогенераторів, постачальних насосів, синхронних компенсаторів) мають бути з посиленних безшовних сталевих труб з мінімальною кількістю фланцевих з'єднань.

6) на мастилосистемах належить передбачати застосування тільки сталевих трубопровідної арматури, фланцевих з'єднань типу шип-паз, які повинні закриватися кожухами з негорючих матеріалів.

7) мастилопроводи, які розміщені поряд з нагрітими поверхнями трубопроводів, треба брати в металеві коробки, які повинні мати нахил для стікання масла в аварійну ємність через трубу діаметром не менше ніж 75 мм.

Перевірка зливних пристроїв цих коробів виконується через заповнення їх водою після монтажу, а також у період капітальних ремонтів турбін зі складанням відповідного акта.

8) у фланцевих з'єднаннях мастилосистем електричних машин передбачаються ущільнення з маслобензиностійких і температуростійких (до 100 °С) матеріалів. У вузлах, які можуть піддаватися нагріванню вище ніж 100 °С, ущільнення передбачаються температуростійкими (до 200 °С).

9) пуск у роботу паротурбінних установок дозволяється тільки після закінчення всіх робіт, прибирання робочих місць, закриття всіх нарядів,

огляду обладнання оперативним персоналом з відповідним записом в оперативному журналі.

10) перед пуском паротурбінної установки оперативний персонал зобов'язаний перевірити, крім основного та допоміжного обладнання, готовність систем протипожежного захисту, наявність і справність кожухів та ізоляції гарячих поверхонь.

11) забороняється (за винятком аварійних ситуацій) для збору мастила з протікаючих ущільнень і сальників підкладати ганчірки, а також використовувати тимчасові лотки, металеві листи та дека.

Якщо негайно усунути незначне протікання мастила неможливо, розпорядженням начальника цеху встановлюється постійний нагляд за місцями протікання, а підтікаюче мастило витирається насухо.

У разі значних протікань треба аварійно зупинити обладнання і вивести в ремонт.

12) у випадках попадання масла на теплоізоляцію гарячих поверхонь, вони очищаються гарячою водою або парою, а якщо це не допомагає при глибокому просоченні масла в теплоізоляцію, то ця ділянка замінюється.

13) не рідше ніж один раз на 6 місяців проводиться огляд теплоізоляції паропроводів. Виявлені пошкодження поверхні теплоізоляції заносяться до журналу дефектів і усуваються з метою запобігання самозагорянню мастила, яке туди потрапило.

14) турбоагрегат слід негайно зупинити, крім випадків, які передбачені пунктом ПТЕ, а також у разі:

- сильних витоків мастила із загрозою його займання;
- займання забрудненої мастилом ізоляції на агрегаті;
- виникнення пожежі в машинному залі, яка загрожує безпеці обслуговувального персоналу і унеможливорює подальшу експлуатацію обладнання.

15) під час експлуатації турбоагрегатів не допускається потрапляння мастила на гарячі поверхні, в підвальні приміщення та на кабельні траси. Для цього повинні передбачатись заходи проти фонтанування мастила на напірних мастилопроводах, а саме:

- застосування сталевих запірної арматури замість чавунної;
- установлення фланців фасонного типу (з шипом і пазом);
- окожушування фланцевих з'єднань і запірної арматури;
- закриття металевими коробами маслопроводів, що проходять біля нагрітих поверхонь паропроводів.

Зазначені коробки виготовляються згідно з вимогами заводів-виробників турбін і повинні мати ухил для стоку мастила в аварійну ємність через трубу діаметром не менше ніж 75 мм. Перевірка зливних пристроїв

зазначених коробів проводиться заповненням їх водою після монтажу, а також у період капітальних ремонтів турбін зі складанням відповідного акта.

3. Вимоги до генераторів і синхронних компенсаторів:

1) для генераторів з водневим охолодженням має бути централізоване подавання водню і вуглекислоти або азоту.

Розміщення ручного керування подаванням водню і вуглекислоти (азоту) передбачається у безпечному в разі пожежі місці.

Не допускається передбачати встановлення рамп з газовими балонами в машинних залах, а також в підвальному приміщенні синхронних компенсаторів.

2) для запобігання утворенню вибухонебезпечної газової суміші на постачальних газових лініях і на лініях подавання повітря забезпечується можливість створення видимих розривів перед турбогенератором і синхронним компенсатором.

3) газова мережа виконується з цільнотягнутих труб із застосуванням газощільної арматури I класу. Газопроводи мають бути доступні для огляду та ремонту і мати захист від механічних пошкоджень.

4) трубопроводи видалення водню з генераторів і мастилобаків в атмосферу треба встановлювати так, щоб вони піднімались над покрівлею машинного відділення не менше ніж на 2 м. Встановлення вогнезатримувачів на цих трубопроводах не передбачається.

5) електроосвітлювальна арматура біля постів водневого охолодження, оглядових люків мастильної системи, термопар, які вимірюють температуру масла, має бути в вибухобезпечному виконанні.

6) для перевірки безпеки експлуатації газомастильної системи агрегатів з водневим охолодженням здійснюється хімічний контроль згідно з ПТЕ і місцевими інструкціями.

7) витіснення водню з системи охолодження генератора або синхронного компенсатора здійснюється суворо відповідно до місцевої інструкції.

8) обслуговувальний персонал зобов'язаний постійно контролювати герметичність замкнутих систем з воднем, підтримувати в справному стані оглядові пристрої мастилосистем і видалення водню з агрегатів.

9) за наявності в корпусі генератора (синхронного компенсатора) водню за всіх режимів роботи забезпечується безперервне подавання мастила на ущільнення для запобігання утворенню вибухонебезпечної концентрації

водню з повітрям і можливості її займання, а також робота вакуумного насоса або ежектора.

10) під час ремонтів треба вживати заходи із запобігання потраплянню водню в корпус генератора (синхронного компенсатора) шляхом утворення видимого розриву на трубопроводі подачі водню або на запірній арматурі на газовому посту.

11) аварійне витіснення водню з корпусу машин здійснюється, крім випадків, передбачених ПТЕ, за умови:

- припинення безперервної подачі мастила на ущільнення;
- порушення ущільнень;
- ненормальної вібрації мастилосистеми;
- появи іскор, диму та вогню на обладнанні.

12) у всіх випадках аварійної зупинки машин з водневим охолодженням треба:

- зняти навантаження і почати зупинку агрегату;
- відкрити запірну арматуру для випуску водню в повітря;
- подати інертний газ у корпус машини, не дочекавшись зупинки агрегату і зниження тиску водню;
- від'єднати від газового поста трубопровід подавання водню для створення видимого розриву;
- підготувати до дії засоби пожежогасіння.

13) справність установок і трубопроводів системи подавання водню або інертних газів у корпус генератора (синхронного компенсатора) від централізованих газових установок електростанції чи підстанції періодично контролюється. Виявлені дефекти усуваються в найкоротші строки.

Газощільність системи централізованого подавання водню чи інертного газу підтримується в технічному стані, який допускає добове витікання газу не більше ніж 5% від загального об'єму цієї системи.

14) конкретні дії персоналу в разі виникнення аварійних ситуацій визначаються інструкціями з урахуванням конструктивних особливостей агрегатів.

15) обмотки турбогенератора (синхронного компенсатора) з повітряним охолодженням або гідрогенератора, які загорілися, персонал може гасити через спеціальні оглядові й технологічні люки за допомогою пересувних засобів пожежогасіння (вогнегасників та пожежних стволів) після виникнення генератора з мережі та із використанням індивідуальних захисних засобів від ураження електричним струмом (заземлення пожежних стволів, діелектричні боти та рукавиці).

16) дії персоналу в разі гасіння пожежі на генераторах повинні відпрацьовуватися на протипожежних тренуваннях та навчаннях.

4. Вимоги до трансформаторів, автотрансформаторів, компенсувальних реакторів:

1) пожежна безпека в разі експлуатації трансформаторів, автотрансформаторів і компенсувальних реакторів забезпечується:

підтримуванням у справному стані пристроїв охолодження, регулювання і захисту обладнання;

дотриманням температурних режимів;

наявністю та підтримуванням у справному стані і в постійній готовності автоматичних систем пожежогасіння та мастилоприймальних пристроїв.

2) мастилоприймальні пристрої під трансформаторами і реакторами, маслопроводи або спеціальні дренажі мають підтримуватися у справному стані для запобігання розтіканню мастила в разі аварії та потраплянню його в кабельні канали та інші споруди.

3) для трансформаторів (реакторів) потужністю до 10 МВ·А допускається виконання маслоприймачів без відведення мастила. Мастилоприймачі мають бути заглиблено, розраховані на повний об'єм мастила, що вміщується над ним в обладнанні, та закриватися металевими ґратами, зверху на які повинен бути насипаний завтовшки 0,25 м шар чистого гравію або шар промитого гравійного щебеню, або шар непористого щебеню іншої породи фракцією від 40 до 70 мм.

4) гравійна засипка, яка розміщується в маслоприймальних чашах, повинна утримуватися в чистоті й не рідше ніж 1 раз на рік промиватися.

5) у разі значної забрудненості гравійної засипки або появи на ній рослинності вона повинна бути замінена.

6) одночасно з промиванням гравійної засипки слід випробовувати пропускну здатність мастиловідводів і стаціонарну систему пожежогасіння (за її наявності).

7) у разі виявлення протікання мастила потрібно негайно вжити заходів щодо виявлення та усунення причини, запобігання новим проявам (підтяжка болтових з'єднань, заварювання тріщин).

8) незаглиблений мастилоприймач потрібно виконувати у вигляді бортових огорож мастилонаповненого електроустаткування на довжину усього периметра гравійної засипки без розривів. Висота бортових огорож повинна бути не менше ніж 0,25 м і не більше ніж 0,5 м над рівнем

навколишнього планування землі згідно з вимогами пункту 4.2.67 Глави 4.2 ПУЕ-2014 «Розподільчі установки та підстанції напругою понад 1 кВ», затверджених наказом Міненерговугілля від 22 серпня 2014 року за № 598.

У місцях викочування трансформаторів і реакторів бортові огороження повинні перешкоджати розтіканню мастила і виготовлятися з матеріалу, який легко демонтується в разі ремонту, а потім встановлюється на своє місце.

9) забороняється використовувати (пристосовувати) стінки кабельних каналів як бортове огороження мастилоприймачів трансформаторів і реакторів.

10) вводи кабельних ліній у шафи управління, захисту й автоматики, а також розгалужувальні (з'єднувальні) коробки на трансформаторах і реакторах старанно ущільнюються негорючими матеріалами.

11) аварійні ємності для приймання мастила від трансформаторів і мастильних реакторів повинні перевірятися не рідше ніж 2 рази на рік, а також після сильних дощів, розтавання снігу або гасіння пожежі.

12) у мастилоприймачах без відведення мастила повинні передбачатися пристрої для відкачування і контролю наявності мастила та води.

За наявності води проводиться її відкачування, про що слід внести запис до оперативного журналу. Стаціонарні рівнеміри повинні утримуватися у справному стані.

13) перевірка роботи стаціонарної установки пожежогасіння і повноти зрошення проводиться під час планових вимкнень на 8 годин і більше, а також ремонтів.

Результати випробувань записуються в оперативний журнал, дефекти - у журнал дефектів.

Система трубопроводів стаціонарної установки пожежогасіння фарбується в червоний колір.

14) Горловина вихлопної труби трансформатора не повинна бути скерована на обладнання, встановлене ближче ніж за 30 м, а також місця проходу персоналу. У разі потреби встановлюються відбійні щити.

Матеріал і влаштування мембрани на вихлопній трубі повинні відповідати технічним вимогам.

Забороняється використовувати для цього матеріали, які не передбачені заводом-виробником.

Під час огляду трансформатора потрібно контролювати цілісність мембрани.

15) у разі виникнення пожежі на заземленому трансформаторі (реакторі) він повинен бути негайно вимкнений із мережі усіх напруг, якщо

не вимкнувся через дію релейного захисту. Персонал повинен проконтролювати включення стаціонарної установки пожежогасіння (за її наявності), викликати підрозділ ОРСЦЗ й далі діяти за оперативним планом пожежогасіння (карткою).

16) забороняється в разі пожежі на трансформаторі (реакторі) зливати мастило з корпусу, бо це може призвести до поширення вогню на обмотки, а також ускладнить гасіння пожежі.

17) гасіння пожеж на трансформаторах проводиться згідно з інструкцією на даний об'єкт.

18) у місцях встановлення пожежної техніки треба обладнати й позначити місця її заземлення.

Місця заземлення пересувної пожежної техніки визначаються спеціалістами, які обслуговують об'єкт, разом із представниками ОРСЦЗ та позначаються знаком заземлення.

19) забороняється введення в експлуатацію трансформаторів і мастильних реакторів на електростанціях і підстанціях, якщо не забезпечена повна готовість до роботи установок автоматичного пожежогасіння.

5. Вимоги до дизельних генераторів:

1) окремо встановлені ДГ повинні мати справне огородження за всім периметром, а також автодороги для під'їзду пожежної техніки.

Розміщуючи пересувні ДГ, треба дотримуватися протипожежних розривів між будівлями і спорудами.

2) приймання і зберігання рідкого палива для ДГ має відбуватись згідно з вимогами розділу IX цих Правил.

3) подавання палива з резервуарів у витратні баки проводиться тільки за допомогою ручних pomp або pomp з електроприводом.

Забороняється подавання палива за допомогою відер і переносних бачків.

Ємності з паливом повинні бути обладнані запірною арматурою та герметичними кришками.

4) персонал зобов'язаний контролювати наповнення витратних баків, обладнаних переливними трубами діаметром більшим, ніж діаметр наповнювальної труби. Переливна труба повинна мати надійне з'єднання з аварійним приймальним резервуаром.

Забороняється встановлювати запірні засувки (вентилі) на переливних трубах.

5) ручні засувки аварійного зливу палива з витратних баків повинні розміщуватися в безпечному місці, зручному для персоналу (поблизу виходів, у сусідньому приміщенні або коридорі тощо). Вони фарбуються в червоний колір з написом «Аварійний злив палива».

Аварійний злив палива з витратних баків мають спрямовувати в запасний резервуар самопливом.

6) заходи пожежної безпеки в кабельних спорудах дизельних генераторів повинні відповідати вимогам пункту 2 розділу XIII цих Правил.

7) забороняється в разі проведення ремонту з'єднувати вихлопні труби декількох двигунів у загальну відвідну трубу. Дозволяється виконувати багатоствольна труба з одним кожухом.

Вихлопні трубопроводи від колектора до глушника повинні мати мінімальне число колін і згинів.

8) цілісність і справність теплової ізоляції вихлопних трубопроводів (у межах машинного залу) повинна регулярно контролюватися. На вихлопних трубопроводах, які охолоджуються водою, тепла ізоляція не обов'язкова.

9) у місцях дотикання займистих будівельних конструкцій будівлі до вихлопних труб треба вживати такі протипожежні заходи:

на горищі й стінах навколо прохідної вихлопної труби, незалежно від наявності теплоізоляції слід передбачати протипожежні переділки та відступки;

вихлопна труба повинна мати висоту над дахом не менше ніж 2 м;

у разі горизонтального розміщення вихлопної труби її кінець слід вивести в бетонний або цегляний глушник (прямо́к), розташований за межами будинку, глушник треба періодично очищати від осадів.

10) експлуатуючи ДГ, треба встановити регулярний контроль за кріпленням та ущільненням колектора біля блока агрегату та вихлопної труби.

11) експлуатуючи ДГ забороняється:

вливати в циліндри й клапани легкозаймисті рідини для полегшення пуску двигунів;

заправляти паливний бак під час роботи агрегату, а також за гарячого двигуна й вихлопної труби;

розігрівати в приміщенні трубопроводи, арматуру та обладнання за допомогою відкритого вогню (паяльних ламп, факелів та ін.);

сушити спецодяг на нагрітих частинах обладнання;

захаращувати проходи виробничих приміщень і виходи з будинку, а також зберігати обладнання та інші матеріали поза спеціальними приміщеннями електростанції.

12) ДГ повинен бути негайно зупинений у таких випадках:

поява прогресувальних стуків і шумів у циліндрах або підшипниках;

поява диму з підшипників або картера, а також запаху горілого мастила;

припинення живлення водою системи охолодження або поява пари з вихлопної труби;

вихід з ладу регулятора частоти обертання і поява помпажу;

поява хлопків у глушнику;

виліт іскор з глушника;

відсутність або неякісне змащення частин, що труться;

розрив паливопроводів або маслопроводів агрегата;

пожежа в приміщенні, яка загрожує виведенням з ладу агрегата й життю персоналу.

13) особливої уваги потребує щільність з'єднань системи живлення і змащування агрегата. У разі потреби слід терміново вживати заходів щодо усунення дефектів ущільнення.

14) приміщення електростанції слід підтримувати в чистоті. Розлиті пально-мастильні матеріали треба негайно прибирати. Використані ганчірки слід зберігати в закритих металевих ящиках ємністю не більше ніж 0,5 м³ і наприкінці робочої зміни виносити у спеціально відведене місце. Забороняється зберігати в приміщеннях порожні бочки з-під нафтопродуктів.

ХІІІ. Розподільчі пристрої

1. Вимоги до розподільчих пристроїв електричних станцій і підстанцій:

1) на відкритих і закритих розподільчих пристроях повинні вживатися заходи, визначені НАПБ В.01.056-2013/111 «Правила будови електроустановок. Пожежна безпека електроустановок. Інструкція».

2) кабельні споруди і конструкції, на які укладають кабелі, повинні виготовлятися з негорючих матеріалів.

3) усе електрообладнання (корпуси електричних машин, трансформаторів, апаратів, світильників, розподільних щитів, щитів управління) треба занулити або заземлити відповідно до вимог ПУЕ.

4) захист будівель, споруд та зовнішніх установок від прямого потрапляння блискавки і вторинних її проявів, а також їх перевірку треба виконувати відповідно до вимог ДСТУ Б В.2.5-38:2008.

5) приміщення ЗРП повинні підтримуватися в чистоті.

6) забороняється в приміщеннях і корпусах ЗРП упорядковувати комори й інші підсобні та допоміжні споруди, що не належать до розподільної установки, а також зберігати електротехнічне обладнання, матеріали, запасні частини, ємності з горючими рідинами та балони з різноманітними газами.

7) для очищення електротехнічного обладнання від бруду й осадів повинні використовуватись, як правило, пожежобезпечні мийні сполуки й препарати. У виняткових випадках у разі неможливості з технічних причин використовувати спеціальні мийні засоби дозволяється застосування горючих рідин (розчинники, бензин тощо) у кількостях, що не перевищують разове використання, але не більше ніж 1 літра.

8) зварювальні й інші вогнебезпечні роботи в ЗРП дозволяється проводити тільки на обладнанні, яке не можна виносити, попередньо вживши протипожежних заходів згідно з пунктом 2 розділу XIV цих Правил.

9) кабельні канали ЗРП і наземні кабельні лотки ВРП мають бути завжди закриті негорючими плитами. Місця підводу кабелів до комірок ЗРП та інших споруд повинні мати негорюче ущільнення вогнестійкістю не менше ніж EI 45.

10) наземні кабельні лотки ВРП повинні мати вогнестійке ущільнення в місцях проходу кабелів з кабельних споруд у ці лотки, а також на місцях розгалуження на території ВРП.

Негорючі ущільнення повинні виконуватись у кабельних каналах у місцях їхнього проходу з одного приміщення в друге, а також на місцях розгалуження каналу і через кожні 50 м за всією довжиною.

Місця ущільнення кабельних лотків і каналів позначаються червоними смугами, нанесеними на лотки. За потреби робляться пояснювальні написи.

11) у кабельних лотках і каналах дозволяється використання поясів із піску або іншого негорючого матеріалу завдовжки не менше ніж 0,3 м. Атмосферні опади не повинні впливати на цілісність цих поясів.

12) на території ВРП треба періодично скошувати й прибирати траву. Забороняється випалювати суху траву на території об'єкта та прилеглої до огорожі території.

13) дозволяється на окремих ділянках території ВРУ мати декоративний чагарник або низькорослі дерева листяних порід, у тому числі фруктові, якщо вони не заважають загальному огляду території, а відстань між деревами і струмопровідними частинами унеможливорює електричне

перекриття відповідно до вимог ПУЕ. За деревами треба організувати агрономічний догляд.

14) на електричних станціях і підстанціях із постійним персоналом первинні засоби пожежогасіння у приміщеннях ЗРП повинні розміщуватись біля входу. Розподіляючи ЗРП на секції, пости пожежогасіння слід розміщувати в тамбурах або на площадках сходових майданчиків.

У розподільних установках мають бути визначені місця зберігання захисних засобів для пожежних підрозділів під час ліквідації пожежі. Застосування цих засобів з іншою метою заборонено.

15) на території ВРП первинні засоби пожежогасіння розміщують на спеціальних постах у зручному для персоналу місці (у приміщеннях щитів, тамбурах камер тощо).

Пояснювальні знаки й написи, що позначають місцезнаходження засобів пожежогасіння, повинні мати місце на стежках обходу території ВРУ.

16) місця розміщення на території ВРП пересувної пожежної техніки (відповідно до плану пожежогасіння) визначаються, обладнуються та позначаються відповідними знаками у місцях заземлення.

17) компресорні приміщення слід підтримувати в чистоті. Матеріал для витирання обладнання має зберігатись у спеціальних металевих ящиках, що закриваються, ємністю не більше ніж 0,5 м³.

Дозволяється безпосередньо в приміщенні зберігати добовий запас мастила для змащування обладнання у закритій тарі, що не б'ється (металевій, пластиковій).

18) проїзні дороги на території підстанцій і до вододжерел мають утримуватись в справному стані, а в зимовий період регулярно очищатись від снігу й льоду.

2. Вимоги до кабельного господарства:

1) до кабельного господарства електричних станцій і підстанцій належать усі кабельні споруди (поверхи, тунелі, шахти, канали, галереї, естакади), а також кабельні лінії, закриті в спеціальні металеві коробки або відкрито прокладені на спеціальних кабельних конструкціях.

Наказом керівника енергетичного підприємства кабельне господарство цілком або на окремих ділянках треба закріпити за відповідними цехами для забезпечення надійної експлуатації кабельних ліній і проведення потрібних будівельно-монтажних, ремонтних робіт і протипожежних заходів.

2) усі кабельні споруди слід регулярно оглядати згідно з графіком, затвердженим начальником відповідного цеху (підрозділу).

Результати огляду та виявлені недоліки обов'язково заносяться до оперативного журналу, журналу дефектів чи неполадок устаткування.

У разі виявлення порушень ущільнення кабельних ліній, що проходять через перегородки, перекриття, інші будівельні конструкції, треба негайно вжити заходів для їх відновлення.

3) кабельні споруди повинні підтримуватись в чистоті.

Забороняється влаштування будь-яких комор, майстерень, а також зберігання матеріалів й обладнання, у тому числі невикористаних кабельних виробів.

4) у разі виявлення потрапляння в кабельні споруди води і пари, пилу з твердого палива, мастила, мазуту або інших горючих рідин, а також їх водяних емульсій слід негайно вжити заходів щодо запобігання їх подальшому надходженню.

Для вилучення з кабельних споруд води, мастила, мазуту, інших горючих рідин і пилу треба організувати аварійні роботи.

5) у кабельних спорудах не ближче ніж через кожні 50 м повинні бути установлені світлові покажчики напрямку руху до найближчого виходу.

На дверях секційних перегородок треба нанести покажчики (схему) руху до найближчого виходу. Біля вихідних люків із кабельних споруд слід установити сходи так, щоб вони не заважали проходу тунелем (поверхом).

6) системи протипожежного захисту кабельних споруд експлуатуються зважаючи на вимоги розділу XV цих Правил.

На період перебування в кабельних спорудах персоналу (під час обходу, ремонтних робіт та ін.) запуск АСПГ з конкретного напрямку повинен переводитись на дистанційне управління, а після виходу персоналу знову встановлюватись на автоматичний режим. Про зміни режиму роботи АСПГ слід робити запис в оперативному журналі.

Ремонт автоматичних стаціонарних установок пожежогасіння кабельних споруд повинен проводитись у найкоротший строк.

7) гідроізоляція й дренажні устаткування кабельних споруд, що забезпечують відвід або автоматичну відкачку води, завжди мають бути в справному стані.

Робота дренажних пристроїв має перевірятись не менше ніж один раз на квартал із відповідним записом в оперативному журналі начальника зміни цеху. Виявлені недоліки фіксуються в журналі дефектів обладнання.

8) забороняється прокладання броньованих кабелів усередині приміщень і в кабельних спорудах без зняття горючого шару.

9) у разі виявлення пошкодження зовнішньої пластикової оболонки (шлангів) кабелів слід ужити термінових заходів для їх ремонту або заміни пошкодженої ділянки.

10) двері секційних перегородок кабельних споруд повинні бути самозакривними, відчинятися в бік найближчого виходу й мати щільний притвір.

Під час експлуатації кабельних споруд вони перебувають і фіксуються у закритому положенні.

Дозволяється для вентиляції кабельних приміщень у відповідному відсіку споруди тримати двері відчиненими, проте вони повинні автоматично зачинятись від імпульсу пожежної автоматики у відповідному відсіку споруди. Самозакривні дверей треба підтримувати у технічно справному стані.

11) у місцях проходу кабелів через стіни, перегородки і перекриття межа вогнестійкості проходок повинна бути не менше ніж нормована межа вогнестійкості цієї конструкції або протипожежної перешкоди за ознакою EI.

Вогнезахисне заповнення проходок повинне виконуватись відповідно до регламентів робіт з вогнезахисту, розробленого та затвердженого виробником або представником виробника вогнезахисного засобу, що відповідає сфері застосування та умовам експлуатації.

12) у разі заміни або прокладання нових кабелів відновлення вогнестійкого ущільнення кабельних трас проводиться безпосередньо після прокладання нового кабелю і до закриття наряду на роботи, що виконуються.

13) виходи кабелів із прохідних металевих кабельних коробів, а також коробів подібних типів повинні виконуватись із застосуванням штуцерів, металевих рукавів або труб.

14) у коробах кабельні лінії слід розділяти протипожежними перегородками 1-го типу з улаштуванням відповідного вогнезахисного заповнення у таких місцях:

при вході в інші кабельні споруди;

на горизонтальних ділянках кабельних коробів через кожні 30 м, а також біля розгалужень у інші короби головних потоків кабелів;

на вертикальних ділянках у разі проходження через перекриття, але не рідше ніж через кожні 20 м.

Місця ущільнення кабельних ліній, що прокладені в кабельних коробах, позначаються червоними смугами на зовнішніх стінах коробів, у разі потреби робляться пояснювальні написи.

15) під час експлуатації кабельних ліній не дозволяється їх перегрів вище за допустимі норми від обладнання і джерел нагріву, до того ж треба захищати кабелі від заливання гарячими рідинами в місцях встановлення засувки та фланцевих з'єднань на трубах з гарячими рідинами.

18) кабельні коробки різних типів повинні закриватися швидкознімними кришками, а запірні пристрої повинні відчинятися без використання ключів та інших пристосувань.

19) пил від твердого палива, що осів на кабельних трасах і в коробах (особливо в котельних і на трактах паливоподачі), слід прибирати за затвердженим графіком, але не менше ніж один раз на квартал, залежно від здатності пилу до самозаймання.

20) металеві оболонки кабелів і металеві поверхні, якими вони прокладаються, мають бути захищені негорючими антикорозійними покриттями.

21) у приміщеннях пристроїв підживлення мастилонаповнених кабелів забороняється зберігати горючі та інші матеріали, що не належать до даної установки.

22) кабельні канали й фальшпідлоги в розподільних установках та інших приміщеннях слід перекривати негорючими плитами, що знімаються. У приміщеннях автоматизованих систем управління трансформаторних підстанцій, щитів управління й інших приміщеннях з паркетними підлогами дерев'яні щити мають бути знизу захищені листовим негорючим матеріалом чи іншим вогнезахисним матеріалом. Ці плити й щити повинні мати засоби для швидкого їх підймання вручну.

23) прокладати силові кабелі в конструкціях, каналах і лотках треба тільки однорядно, а контрольні кабелі – пошарово або пучками (відповідно до вимог ПУЕ) з максимальним розміром у діаметрі не більше ніж 100 мм або в окремих комірках спеціальних кабельних конструкцій розміром 100x100 мм.

24) під час ремонту забороняється прокладання через кабельні споруди будь-яких транзитних комунікацій і шинопроводів, а також використання металевих лотків із суцільним дном та коробів.

Не дозволяється прокладання пучків кабелів діаметром понад 100 мм. У разі проходження пучків кабелів через перегородки, стіни й перекриття для ущільнення кабелів їх треба розкладати, як правило, в один шар, відокремлюючи один ряд від іншого негорючими матеріалами завтовшки не менше ніж 20 мм.

25) не дозволяється експлуатація кабелів з пошкодженою або такою, що втратила в процесі експлуатації захисні властивості, ізоляцією.

26) не дозволяється залишати під напругою кабелі з неізовльованими струмопровідними жилами.

27) відстань від кабелів та ізольованих проводів, прокладених відкрито у конструкціях на ізоляторах, трасах, в лотках, до місць відкритого зберігання горючих матеріалів повинна бути не менше ніж 1 м.

28) прокладати кабельні лінії просто неба слід з урахуванням нагрівання кабелів безпосередньо від сонячного випромінювання і застосовувати кабелі з оболонкою, стійкою до ультрафіолетового випромінювання.

3. Вимоги до приміщень акумуляторних батарей:

1) на дверях приміщень акумуляторних батарей повинні бути відповідні написи, а також знаки безпеки згідно з ДСТУ ISO 6309:2007.

2) у разі заміни та під час ремонту нагрівальних пристроїв, світильників, електродвигунів, вентиляції та електропроводки в основних і допоміжних приміщеннях слід ураховувати вимоги до їх монтажу, установки й експлуатації у вибухонебезпечних зонах відповідно до ПУЕ.

3) у приміщеннях акумуляторних батарей слід регулярно перевіряти стан припливно-витяжної вентиляції, яка має блокуватись із зарядним пристроєм і забезпечувати нормальний режим роботи.

4) підлоги й стелажі для влаштування стаціонарних акумуляторів мають відповідати вимогам ПУЕ і технічним умовам.

5) у разі реконструкції акумуляторної батареї її приміщення може опалюватись калориферним пристроєм, що розміщується поза цим приміщенням, з використанням пристрою проти занесення іскри через вентиляційні канали.

Трубопроводи парового або водяного опалення акумуляторних приміщень слід з'єднувати зварюванням.

Забороняється використання фланцевих з'єднань і установлення вентилів.

6) ремонт та зберігання кислотних і лужних акумуляторів треба здійснювати у різних приміщеннях.

7) в акумуляторному приміщенні відбір повітрягазового середовища для вентиляції треба виконувати як з верхньої, так і з нижньої його частини.

Якщо стеля має конструкції чи схил, що виступають, слід передбачити витяжку повітря відповідно з кожного відсіку або найвищої частини стелі.

8) за умови природного освітлення приміщень акумуляторних батарей скло вікон має бути матовим або покритим білою фарбою, стійкою до агресивного середовища.

9) робота з використанням відкритого вогню у приміщеннях акумуляторних батарей повинна виконуватись тільки після припинення зарядки батареї та за умови ретельного провітрювання й аналізу повітряного середовища.

10) забороняється безпосередньо в приміщеннях акумуляторних батарей палити, зберігати кислоти й луги в кількості, що перевищує однозмінну потребу, залишати спецодяг, горючі матеріали.

XIV. Ремонт і реконструкція обладнання

1. Вимоги пожежної безпеки під час організації ремонту й реконструкції технологічного обладнання:

1) установлений протипожежний режим на енергетичному підприємстві є обов'язковим для персоналу підрядних, ремонтних, будівельно-монтажних і налагоджувальних організацій і повинен суворо виконуватися.

2) заходи й контроль за пожежною безпекою на ремонтних і будівельних майданчиках, а також під час монтажних і налагоджувальних робіт визначаються керівництвом енергетичного підприємства (цеху) разом з організацією, яка проводить ці роботи. Майданчики повинні бути огорожені й на них встановлені знаки безпеки згідно з ДСТУ ISO 6309:2007.

3) під час ремонтних робіт для обмивки і обезжирювання деталей технологічного обладнання, обмоток генераторів та електродвигунів застосовуються пожежобезпечні мийні засоби.

4) під час проведенні ремонтних робіт треба вжити такі заходи:

забезпечити вільні проходи та проїзди, шляхи евакуації, а також проходи до засобів пожежогасіння;

зварювальні й інші вогневі роботи проводити тільки на обладнанні, яке не можна винести на постійний зварювальний пост;

пролите мастило й інші горючі речовини слід негайно прибирати;

промаслене ганчір'я для обтирання треба зберігати в закритому металевому ящику, а після закінчення роботи виносити (вивозити) з приміщення для утилізації.

5) на трактах паливоподачі (приводних і натяжних станціях, у галереях конвеєрів, вузлах пересипання палива, дробильних установках, бункерних галереях, бункерах сирого вугілля і пилу та ін.) до початку ремонтних робіт слід прибрати просипане вугілля, вугільний пил, інші горючі предмети.

6) вулканізаційні роботи на конвеєрних стрічках повинні проводитися на виділених ділянках завдовжки не менше ніж 10 м уздовж конвеєрів з установкою на цих ділянках переносних негорючих щитів для огороження розташованого поруч обладнання. До початку робіт будівельні конструкції та обладнання повинні бути очищені від палива й пилю.

7) розчинники і клей для склеювання конвеєрних стрічок використовуються у такій кількості, яка потрібна для проведення разових робіт. Забороняється використовувати скляну тару для зберігання розчинників.

8) до початку ремонтних робіт на млинах, млинових і дугтьових вентиляторах і їхніх двигунах треба прибрати пролите мастило і вугільний пил із підлоги та обладнання.

9) під час ремонту обладнання деталі й матеріали слід розміщувати на ремонтних майданчиках, щоб не захаращувати основні проходи й проїзди транспорту всередині приміщень і під'їзди до них.

10) на котлах зводять інвентарні риштування, а дерев'яний настил просочують антипіренами. До початку розпалювання котлів усі риштування повинні бути розібрані й прибрані.

11) у разі регенерації мастила на стаціонарно установлених або пересувних центрифугах повинен бути організований постійний нагляд чергового персоналу за їх роботою і температурою мастила, яка повинна підвищуватися в межах, зазначених у технічних умовах. Розлите в процесі очистки мастило треба, не зволікаючи, прибрати.

Установку слід негайно вимикати в разі протікання мастила або наявності інших неполадок, які можуть призвести до пожежі чи виходу з ладу. Місце проведення робіт під час робіт на пересувній центрифугі має бути забезпечене первинними засобами пожежогасіння, якщо в радіусі 20 м відсутній постійний пост.

12) злив мастила з трансформаторів і реакторів (або їх заповнення) на ремонтному майданчику в трансформаторній майстерні, на спеціальному або монтажному майданчику в головному корпусі електростанцій має здійснюватися шляхом під'єднання переносних шлангів до централізованого розведення мастилопроводів мастилогосподарства. З цією метою використовуються спеціальні баки.

13) у разі сушіння трансформатора (реактора) методом індукційного підігріву з додатковим обігрівом днища бака треба:

для утеплення бака застосовувати негорючі матеріали;

нагрівальні печі для встановлення під баком трансформатора (реактора) повинні бути тільки закритого типу і встановлювати їх треба лише на негорючій основі;

шланги для циркуляції мастила використовувати тільки мастилостійкі, забезпечити міцне з'єднання циркуляційних шлангів для запобігання протіканню мастила;

якщо в радіусі 20 м відсутній постійний пост із засобами пожежогасіння, то місце проведення робіт слід забезпечити первинними засобами пожежогасіння;

на весь період проведення робіт установити чергування персоналу, попередньо проінструктованого щодо заходів, які треба вживати в разі виникнення пожежі.

2. Вимоги пожежної безпеки під час проведення зварювальних та інших вогневих робіт:

1) до вогневих робіт належать усі види електрозварювальних, газозварювальних (газорізальних), бензогазорізальних і паяльних робіт, розігрівання (варіння) бітумів та смол, а також інші роботи з використанням відкритого вогню або нагріву деталей до температури займання матеріалів і конструкцій.

2) на кожному енергетичному підприємстві наказом повинен бути встановлений порядок підготовки й проведення всіх вогневих робіт у цехах, приміщеннях і на території об'єкта.

3) місця проведення вогневих робіт поділяються на:
постійні, що організовуються у спеціально обладнаних з цією метою цехах, майстернях чи на території об'єкта (майданчиках);
тимчасові, коли вогневі роботи проводяться безпосередньо в приміщеннях, на обладнанні під час ремонтів або аварійно відновлюваних робіт, спорудах та на території об'єкта, якщо нема можливості винести деталі чи конструкції на постійні місця проведення вогневих робіт.

4) проведення вогневих робіт на тимчасових місцях дозволяється лише після вжиття заходів, які унеможливають виникнення пожежі:
вимкнення обладнання;
очищення робочого місця від горючих матеріалів;
захист горючих конструкцій та обладнання;
забезпечення первинними засобами пожежогасіння (вогнегасником, ящиком з піском та лопатою, вид та кількість визначаються відповідно до вимог).

Вид (тип) та кількість первинних засобів пожежогасіння, якими має бути забезпечене місце проведення тимчасових вогневих робіт, зазначаються в наряді-допуску та наряді на вогневі роботи.

Якщо поблизу розміщується пожежний кран, то до місця проведення робіт у тимчасових місцях треба прокласти рукав зі стволом.

5) до проведення вогневих робіт допускаються особи, яким виповнилось 18 років і які пройшли навчання та перевірку знань, відповідну підготовку та мають посвідчення з відміткою на право проведення вогневих робіт.

3. Вимоги до проведення вогневих робіт у постійних місцях:

1) постійні місця проведення вогневих робіт визначаються наказом за підприємством, а після обладнання приймаються комісією за участю СПБ та представника підрозділу ОРСЦЗ, що охороняє об'єкт на договірній основі (за наявності), і з оформленням відповідного акта. Акт складається на всі постійні місця або окремо на кожне. Акт приймання затверджується керівником енергетичного підприємства.

2) вогневі роботи на постійних місцях проводяться без оформлення наряду-допуску на вогневі роботи.

3) обладнання постійних місць для проведення вогневих робіт має відповідати таким вимогам:

якщо місце для проведення вогневих робіт виділено не в окремому приміщенні, а в цеху чи іншому приміщенні, то воно повинно бути відгороджене негорючими щитами заввишки не менше ніж 1,8 м, а відстань між перегородкою та підлогою - не більше ніж 50 мм. Для запобігання розлітання розпечених часток цей зазор повинен бути обгороджений сіткою з негорючого матеріалу з розміром чарунок не більше ніж 1,0 x 1,0 мм;

наявність витяжної вентиляції;

наявність металевої шафи або стелажа для інструменту;

ввідний щиток електроживлення, електрозварювальний трансформатор, рампи, пристрої для встановлення газових балонів добової потреби та інші пристрої повинні бути у справному стані;

наявність окремого контура заземлення;

добова потреба горючих рідин, потрібних для виконання паяльних робіт, повинна зберігатися в ємності, яка не б'ється, і в металевій шафі;

пожежні щити комплектуються двома або більше пінними чи вуглекислотними і одним порошковим вогнегасниками, азбестовим полотном, кошмою, ємністю з водою або ящиком із піском;

не дозволяється розміщувати постійні місця для проведення вогневих робіт у пожежонебезпечних та вибухопожежонебезпечних приміщеннях.

4) у постійних місцях проведення вогневих робіт мають бути в наявності:

затверджений керівником енергетичного підприємства перелік видів дозволених вогневих робіт;

інструкція з пожежної безпеки;

потрібні плакати з технології проведення вогневих робіт.

5) у постійних місцях проведення вогневих робіт, де є не більше ніж 10 зварювальних постів, для кожного з них дозволяється мати по одному запасному балону з киснем та горючим газом. Запасні балони треба огородити щитами з негорючих матеріалів або зберігати у спеціальних прибудовах до майстерні. Балони повинні розміщуватися на відстані 1 м від опалювальних приладів і 5 м - від відкритого вогню.

6) якщо у постійних місцях проведення вогневих робіт є більше ніж 10 постів (зварювальних, різальних), їх треба забезпечити централізованим електро- та газопостачанням.

7) під час перерв у роботі, а також у кінці робочої зміни зварювальна апаратура повинна вимикатися з електромережі, шланги від'єднуватися і звільнятися від горючих рідин та газів, а у паяльних ламп тиск повинен бути повністю знижений.

Після закінчення робіт уся апаратура й устаткування мають бути вимкнені й прибрані.

8) не дозволяється постійне зберігання балонів із газом у місцях проведення вогневих робіт. Балони повинні бути захищені від сонячних променів та інших джерел тепла. Запасні й пусті балони повинні зберігатися в негорючих провітрюваних прибудовах або під спеціальним навісом.

9) балони з киснем і ацетиленом для подавання газу у зварювальну майстерню повинні встановлюватися в окремих, ізольованих один від одного приміщеннях. Стіна цих приміщень з боку зварювальної майстерні повинна бути протипожежною.

10) для запобігання розлітання іскор кожний пост треба огородити постійними або переносними огорожами з негорючих матеріалів.

11) забороняється зберігати разом у приміщеннях балони з киснем, горючих газів, карбід у кальцію, фарб, мастил і жирів.

12) у разі встановлення у зварювальній майстерні автоматичних зварювальних установок проходи з усіх сторін повинні бути не менше ніж 2 м.

4. Вимоги пожежної безпеки під час проведення вогневих робіт у тимчасових місцях:

1) відповідальність щодо забезпечення заходів пожежної безпеки під час виконання тимчасових вогневих робіт покладається на керівників структурних підрозділів, у приміщеннях або на території яких проводяться ці роботи.

2) керівник структурного підрозділу, де проводяться вогневі роботи на тимчасових місцях (крім будівельних майданчиків та приватних домоволодінь), зобов'язаний оформити наряд-допуск на виконання тимчасових вогневих робіт (далі – наряд-допуск), форма якого наведена у додатку 8 до цих Правил. Наряди-допуски погоджуються з СПБ енергетичного підприємства або ДПД об'єкта, або фахівцем з пожежної безпеки, а у разі їх відсутності – зі службою охорони праці.

Перевірка впорядкування робочого місця до пожежобезпечного стану здійснюється особою, відповідальною за пожежну безпеку, за місцем проведення тимчасових вогневих робіт.

У разі аварій тимчасові вогневі роботи виконуються під наглядом відповідальної особи. За таких умов повинні бути виконані протипожежні заходи, які унеможливають виникнення пожежі.

Дозволяється виконання тимчасових вогневих робіт, які виконуються під час ремонту та експлуатації енергетичного обладнання за єдиними нарядами, передбаченими Правилами безпечної експлуатації електроустановок та Правила техніки безпеки при експлуатації тепломеханічного обладнання електростанцій та теплових сітей з обов'язковим урахуванням в них заходів з пожежної безпеки, відображених в окремих вказівках наряду.

3) під час виконання тимчасових вогневих робіт на пожежонебезпечному обладнанні (мазутні ємності, газопроводи і газорозподільні пункти, мастилопроводи і мастилогосподарство паротурбінних установок, генераторів і синхронних компенсаторів, бункери з паливом) і у вибухопожежонебезпечних місцях, якщо ці роботи неможливо виконувати у постійних місцях, наряд-допуск має право видавати уповноважена посадова особа. Наряд-допуск обов'язково погоджується з СПБ або керівником об'єкта (підрозділу), а також представником підрозділу ОРСЦЗ, що охороняє об'єкт на договірній основі (за наявності).

4) на інші тимчасові вогневі роботи наряд-допуск видають особи, які мають право видачі нарядів.

5) перед виконанням вогневих робіт у вибухопожежонебезпечних приміщеннях (місцях), в ємностях, колодязях та інших небезпечних спорудах треба посилити природну або штучну вентиляцію за допомогою відкривання додаткових вікон, люків і інших отворів або встановлення вентиляторів;

потрібно також взяти аналіз повітря на загазованість за допомогою газоаналізатора. Під час виконання вогневих робіт слід вести контроль за станом повітряного середовища.

6) технологічне обладнання, на якому передбачається проведення вогневих робіт, повинно бути приведене в пожежовибухобезпечний стан до початку цих робіт (видалення пожежовибухонебезпечних речовин та відкладень, вимкнення робочої комунікації, зниження тиску, спорожнення, промивання, прошпарення та ін.).

7) якщо вогневі роботи проводитимуться на висоті, то місце проведення цих робіт повинне бути огорожене й очищене від горючих матеріалів у радіусі, зазначеному у таблиці 3 додатку 9 до цих Правил.

8) розміщені в межах зазначених радіусів будівельні конструкції, настили підлог, оздоблення та обладнання, виконані з горючих матеріалів, треба захистити від потрапляння на них іскор металевими екранами, покривалом з негорючого теплоізоляційного матеріалу чи іншими засобами, а в разі потреби – полити водою.

9) з метою унеможливлення випадків потрапляння розпечених часток металу в суміжні приміщення, на сусідні поверхи, близько розташоване устаткування всі оглядові, технологічні й вентиляційні люки, монтажні та інші отвори в перекриттях, стінах і перегородках приміщень, де здійснюються вогневі роботи, повинні бути закриті негорючими матеріалами. Двері до суміжних приміщень повинні бути зачинені.

10) електрозварювальні та газорізальні роботи, що проводяться в місцях проходу (проїзду) людей, слід обов'язково огородити щитами заввишки не менше ніж 1,8 м з негорючого матеріалу.

11) після закінчення вогневих робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення, усунути можливі причини виникнення пожежі, за потреби місце полити водою, а черговий персонал має забезпечити перевірку місця проведення цих робіт упродовж 2-х годин після закінчення.

Якщо вогневі роботи проводились на трактах паливоподачі, в кабельних спорудах, на складах з горючими матеріалами та в інших пожежовибухонебезпечних місцях, нагляд за місцем проведення вогневих робіт після їх закінчення збільшується до 3-х годин.

5. Вимоги пожежної безпеки під час проведення електрозварювальних робіт:

1) установка для ручного зварювання має бути забезпечена вимикачем чи контактором (для увімкнення джерела зварювального струму

в розподільну цехову мережу), показчиком величини зварювального струму та захисним пристроєм у первинному ланцюзі.

Окремо встановлені зварювальні двигуни-генератори та трансформатори захищаються запобіжниками лише з боку мережі живлення.

2) з'єднання зварювальних проводів слід робити за допомогою обтискання, зварювання, паяння або спеціальних затискачів з наступним ізолюванням їх за допомогою гумового шланга. Під'єднання електропроводів до електротримача зварювального виробу та зварювального апарата здійснюється за допомогою мідних кабельних наконечників, скріплених болтовими з'єднаннями.

Забороняється використовувати оголені або з пошкодженою ізоляцією проводи, а також застосовувати нестандартні запобіжники.

3) проводи, під'єднанні до зварювальних апаратів, розподільних щитів та іншого обладнання, а також до місць зварювальних робіт, мають бути надійно ізолювані і в потрібних місцях захищені від дії високої температури, механічних пошкоджень та хімічних впливів.

У разі проведення електрозварювальних робіт, пов'язаних із частими переміщеннями зварювальних установок, мають використовуватись механічно міцні кабелі.

4) кабелі (електропроводи) електрозварювальних машин повинні розміщатися від трубопроводів кисню на відстані не менше ніж за 0,5 м, а від трубопроводу ацетилену та інших горючих газів – не менше ніж 1 м.

5) зворотним провідником, який з'єднує зварювальний виріб із джерелом зварювального струму, можуть служити сталеві або алюмінієві шини будь-якого профілю, зварювальні плити, стелажі й сама зварювальна конструкція за умови, якщо їх переріз забезпечує безпечне за правилами нагрівання проходження струму.

З'єднання між собою окремих елементів, що використовуються як зворотний провідник, треба виконувати за допомогою болтів, струбцин та затискачів.

6) використовувати як зворотний провідник внутрішні залізничні шляхи, мережі заземлення чи занулення, а також металеві конструкції будівель, комунікацій та технологічного устаткування заборонено.

7) у разі проведення електрозварювальних робіт у вибухопожежонебезпечних та пожежонебезпечних приміщеннях зворотним проводом від зварювального виробу до джерела струму може бути лише ізолюваний провід, причому за якістю ізоляції він не повинен поступатися прямому провідникові, приєднуваному до електродотримача.

8) конструкція електродотримача для ручного зварювання повинна забезпечувати надійне затискання та швидку заміну електродів, а також унеможливлувати коротке замикання його корпусу на зварювану деталь під час тимчасових перерв у роботі або в разі його випадкового падіння на металеві предмети. Держак електродотримача має бути виготовлений з негорючого діелектричного та теплоізоляційного матеріалу.

9) електроди, які використовуються під час зварювання, повинні бути заводського виготовлення і відповідати номінальній величині зварювального струму.

У разі заміни електродів їхні залишки (недогарки) треба класти у спеціальний металевий ящик встановлений біля місця зварювальних робіт.

10) електрозварювальна установка на весь час роботи повинна бути заземлена. Крім заземлення основного зварювального обладнання, у зварювальних установках необхідно заземлювати затискач вторинної обмотки зварювального трансформатора, до якого приєднується провідник, що йде до виробу (зворотний провідник).

11) над переносними і пересувними електрозварювальними установками, які використовуються на відкритому повітрі, слід спорудити навіси з негорючих матеріалів для захисту від атмосферних опадів.

Технічне обслуговування та планово-запобіжний ремонт зварювального устаткування мають проводитися відповідно до графіка. Щодня після закінчення роботи слід проводити чищення агрегатів та пускової апаратури.

12) температура нагрівання окремих частин зварювального агрегата не повинна перевищувати 75°C .

13) опір ізоляції струмопровідних частин зварювального кола повинен бути не нижче ніж 0,5 МОм.

Ізоляцію треба перевіряти не рідше ніж 1 раз на 3 місяці (у разі автоматичного зварювання під шаром флюсу – 1 раз на місяць), і вона повинна витримувати напругу 2 кВ протягом 0,12 год.

6. Вимоги пожежної безпеки під час проведення газозварювальних (газорізальних) робіт. Різання металів із використанням ГР.

1) пересувні (переносні) ацетиленові генератори слід установлювати на відкритих майданчиках. Дозволяється їх тимчасова робота в добре провітрюваних приміщеннях.

Ацетиленові генератори треба огорожувати і розташовувати на відстані не ближче ніж за 10 метрів від місць проведення зварювальних робіт, а також від відкритого вогню, нагрівальних предметів, місць забору

повітря компресорами, вентиляторами та на відстані не менше ніж 5 м від балонів з киснем та горючими газами.

У місцях установлення ацетиленових генераторів слід вивішувати таблички (плакати) з написами «Стороннім вхід заборонено», «Вогнєнебезпечно», «Не проходити з вогнем».

2) закріплення газопідвідних шлангів, що приєднуються до ніпелів апаратури, пальників, різаків та редукторів, повинно бути надійним. З цією метою треба використовувати спеціальні хомути.

Дозволяється замість хомутів закріплювати шланги не менше ніж у двох місцях уздовж ніпеля м'яким в'язальним дротом.

На ніпелі водяних затворів шланги повинні надягатися щільно, але не закріплюватися.

3) після закінчення робіт карбід кальцію в переносному генераторі повинен бути використаний повністю. Вапняковий мул, який видається з генераторів, слід вивантажувати у пристосовану для цієї мети тару та зливати в мулову яму або спеціальний бункер.

Відкриті мулові ями необхідно огорожувати, а закриті ями повинні мати негорючі перекриття і бути обладнані витяжною вентиляцією та люками для видалення мулу.

Куріння і застосування джерел відкритого вогню в радіусі 10 м від місць зберігання мулу забороняється, про що повинні повідомляти відповідні написи чи заборонні знаки.

Закріплення газопідвідних шлангів на приєднувальних ніпелях апаратури, пальників, різаків та редукторів повинно бути надійним. З цією метою треба застосовувати спеціальні хомутики.

Дозволяється замість хомутиків закріплювати шланги не менше ніж у двох місцях уздовж ніпеля м'яким відпаленим (в'язальним) дротом.

На ніпелі водяних затворів шланги повинні надягатися щільно, але не закріплюватися;

розкриті барабани з карбідом кальцію слід захищати від води та вологи герметичними кришками з відігнутими краями, які щільно охоплюють барабан. Висота борта кришки має бути не менше ніж 50 мм.

4) у місцях зберігання і розкриття барабанів з карбідом кальцію забороняється куріння, використання відкритого вогню та використання інструменту, який під час роботи утворює іскри.

У приміщеннях ацетиленових установок, де є проміжний склад карбиду кальцію, дозволяється зберігання його одночасно не більше ніж 200 кг, у тому числі у відкритому вигляді - не більше одного барабана.

Відстань від пальників (за горизонталлю) до перепускних рампових (групових) установок має бути не менше ніж 10 м, а до окремих балонів з киснем та горючими газами - не менше ніж 5 м.

5) балони з газом під час їхнього зберігання, транспортування та експлуатації повинні бути захищені від сонячних променів та інших джерел тепла.

Балони, що встановлюються у приміщеннях, розташовуються від приладів опалення та печей не менше ніж за 1 м, а від джерел тепла з відкритим вогнем – не менше ніж за 5 м.

Зберігання в одному приміщенні кисневих балонів та балонів з горючими газами, а також карбід калцію, фарб, мастил, жирів забороняється.

6) до місця зварювальних робіт балони з газом доставляються на спеціальних візках, ношах, санчатах.

До порожніх балонів з-під кисню і горючих газів вимоги під час транспортуванні такі самі, як і до наповнених.

7) під час проведення газозварювальних та газорізальних робіт забороняється:

- відігрівати замерзлі ацетиленові генератори, трубопроводи, вентиля, редуктори та інші деталі зварювальних установок відкритим вогнем або розпеченими предметами;

- допускати стикання кисневих балонів, редукторів та іншого зварювального обладнання з різними мастилами, а також забрудненим мастилом одягом та шматтям;

- переносити балони на плечах та руках;

- зберігати й транспортувати балони з газом без нагвинчених на їх горловини запобіжних ковпаків;

- працювати від одного водяного затвора двом і більше ніж зварювальникам;

- завантажувати карбід калцію завищеної грануляції або вштовхувати його в лійку апарата за допомогою залізних предметів, а також працювати на карбідному пилові;

- завантажувати карбід калцію в мокрі завантажувальні корзини або за наявності води у газозбірнику, а також завантажувати кошики карбідом калцію більше ніж наполовину їх об'єму під час роботи генераторів «вода на карбід»;

- здійснювати продування шланга для горючих газів киснем та кисневого шланга горючими газами, а також робити взаємну заміну шлангів під час роботи;

- користуватися шлангами, довжина яких перевищує 30 м, а під час виконання монтажних робіт - 40 м (застосування шлангів довжиною більше 40 м дозволяється у виняткових випадках, з письмового дозволу особи, яка видала наряд-допуск на виконання робіт);

- перекручувати, заломлювати чи затискати газопідвідні шланги;

- переносити генератор за наявності в газозбірнику ацетилену;

форсувати роботу ацетиленових генераторів шляхом навмисного збільшення тиску газу в них або збільшення одноразового завантаження карбіду кальцію;

використовувати мідний інструмент для розкриття барабанів з карбідом кальцію, а мідь - як припій для паяння ацетиленової апаратури та в тих місцях, де можливе стикання з ацетиленом.

8) під час роботи на бензогасорізах робоче місце організовується як і для зварювальних робіт. Особливу увагу слід звертати на запобігання розливанню та правильність зберігання пального, дотримання режиму різання.

9) зберігання запасу пального на місці проведення бензогасорізальних робіт дозволяється у кількості не більше ніж змінна потреба. Пальне необхідно зберігати у справній, негорючій, спеціальній тарі, що не б'ється та щільно закривається, на відстані не менше ніж 10 м від місця проведення вогневих робіт.

10) бачок для пального повинен бути справним та герметичним. Бачки, не випробувані (щороку) водою на тиск 1 МПа, які мають витікання горючої суміші та несправний насос чи манометр, до експлуатації не допускаються.

11) перед початком робіт треба пильно перевіряти справність усієї арматури бензогасоріза, щільність з'єднань шлангів на ніпелях, справність різьби в накидних гайках та головках.

12) бачок із паливом повинен бути на відстані не ближче ніж 5 м від балонів з киснем, від джерела відкритого вогню і від робочого місця різальника. Бачок слід розмістити так, щоб на нього не потрапляли полум'я та іскри під час роботи.

13) у разі бензогасорізальних робіт забороняється:

проводити різання, якщо тиск повітря у бачку з паливом перевищує робочий тиск кисню в різачку;

перегрівати випарник різачка до вишневого кольору, а також підвішувати його вертикально, головкою вгору;

затискати, перекручувати чи заломлювати шланги, які подають кисень або пальне до різачка;

використовувати кисневі шланги для підведення бензину чи гасу до різачка і навпаки;

використовувати пальне зі сторонніми домішками та водою;

заповнювати бачок паливом більше ніж на 3/4 його об'єму;

розігрівати випарник різачка шляхом запалювання наливої на робочому місці ЛЗР та ГР;

перевозити бачок з ЛЗР та ГР разом з кисневим балоном на одному візку.

7. Вимоги пожежної безпеки під час проведення робіт з паяльними лампами:

1) робоче місце в разі проведення робіт з використанням паяльних ламп повинне бути очищене від горючих матеріалів, а конструкції з горючих матеріалів, які містяться на відстані менше ніж 5 м, повинні бути захищені екранами з негорючих матеріалів або політі водою.

2) паяльні лампи треба підтримувати утримувати справними та не менше ніж 1 раз на місяць перевіряти їх на міцність та герметичність із занесенням результатів і дати перевірки до спеціального журналу. Крім того, не менше ніж 1 раз на рік повинні проводитись контрольні гідравлічні випробування паяльних ламп тиском.

3) кожна лампа повинна мати інвентарний номер та паспорт із зазначенням результатів заводського гідравлічного випробування та допустимого робочого тиску.

4) заправляти паяльні лампи паливом і розпалювати їх слід у спеціально відведених для цього місцях.

Для запобігання викидам полум'я з паяльної лампи пальне, яким заправляють лампи, повинно бути очищене від сторонніх домішок та води.

5) щоб уникнути вибуху паяльної лампи забороняється:
застосовувати як пальне для ламп, що працюють на гасі, бензин чи суміш бензину з гасом;

підвищувати тиск у бачку лампи під час накачування повітря понад допустимий робочий, зазначений у паспорті;

заповнювати лампу паливом більше ніж 3/4 об'єму бачка;

відкручувати повітряний гвинт та наливну пробку, якщо лампа горить або ще не охолола;

ремонтувати лампу, а також виливати з неї чи заправляти її паливом поблизу відкритого вогню.

6) щоб уникнути вибуху паяльної лампи забороняється:
застосовувати як пальне для ламп, що працюють на гасі, бензин чи суміш бензину з гасом;

підвищувати тиск у бачку лампи під час накачування повітря понад допустимий робочий, зазначений у паспорті;

заповнювати лампу паливом більше ніж 3/4 об'єму бачка;

відкручувати повітряний гвинт та наливну пробку, якщо лампа горить або ще не охолола;

ремонтувати лампу, а також виливати з неї чи заправляти її паливом поблизу відкритого вогню.

8. Вимоги пожежної безпеки під час проведення робіт із розігрівання (варіння) бітумів та смол:

1) розігрівання (варіння) бітумів та смол треба здійснювати у спеціальних котлах, котрі мають бути справними і забезпеченими кришками з негорючих матеріалів, які щільно закриваються, та не допускати наявності в котлах води чи льоду в разі їх завантаження.

Заповнювати котли дозволяється не більше ніж на $3/4$ їх об'єму.

2) щоб уникнути виливання мастики в топку та її загорання, котел треба встановлювати під нахилом, щоб його край, розташований над топкою, був на 50-60 мм вище ніж протилежний. Топковий отвір котла повинен бути обладнаний відкидним козирком з негорючого матеріалу.

Топки котлів після закінчення роботи треба погасити й залити водою.

3) місце розігрівання (варіння) бітумів та смол слід обвалювати або огорожувати суцільним бортиком з негорючого матеріалу висотою не менше ніж 0,3 м.

4) місця розігрівання (варіння) бітуму (смол) необхідно забезпечити ящиками із сухим піском ємністю $0,5 \text{ м}^3$, лопатою та не менше ніж двома вогнегасниками.

5) під час роботи пересувних котлів на зрідженому газі газові балони в кількості не більше ніж два повинні розміщуватися у замкнених вентильованих шафах з негорючих матеріалів на відстані не менше ніж 20 м котлів, що працюють.

6) у разі розміщення бітумного котла просто неба над ним необхідно встановлювати навіс із негорючих матеріалів.

7) котли допускаються встановлювати групами, але не більше ніж по три.

Відстань між групами котлів – не менше ніж 9 м.

8) Місце розігрівання (варіння) бітумів (смол) має бути на спеціально відведених майданчиках на відстані:

від будівель та споруд IV, IVa, V ступеня вогнестійкості – не менше ніж 30 м;

від будівель та споруд III, IIIa, IIIб ступеня вогнестійкості – не менше ніж 20 м;

від будівель та споруд I та II ступеня вогнестійкості – не менше ніж 10 м.

9) категорично забороняється розміщувати бітумні котли на горючих покрівлях будинків та споруд.

10) підігрівати бітумні суміші всередині приміщень слід у бачках з електропідігрівом. Забороняється використовувати для підігрівання прилади з відкритим вогнем.

11) постачання гарячої бітумної мастики на робочі місця має здійснюватися:

у спеціальних металевих бачках, що мають форму зрізаного конуса, оберненого широкою частиною донизу, з кришками, які щільно закриваються. Кришки повинні мати запірні пристрої, що не допускають відкривання у разі падіння бачка;

насосом по сталевому трубопроводу, закріпленому на вертикальних ділянках до будівельної конструкції, не допускаючи при цьому протікань;

на горизонтальних ділянках дозволяється подавання мастики через термотривкий шланг. У місці з'єднання шланга зі сталевую трубою повинен надягатися запобіжний футляр завдовжки 0,4-0,5 м (з брезенту або інших щільних матеріалів).

Після наповнення резервуара установки для нанесення мастики повинно бути проведене відкачування мастики з трубопроводу.

12) забороняється:

залишати котли без нагляду в процесі розігрівання (варіння);

встановлювати котли в горищних приміщеннях та на покриттях будинків і споруд;

розігрівати бітумопровід і роздавальні крани відкритим вогнем;

продовжувати топити котли з бітумами (смолами) в разі витікання. У такому випадку треба загасити котел та вжити заходи щодо ремонту або його заміни.

9. Вимоги пожежної безпеки під час проведення фарбувальних робіт:

1) до роботи з горючими речовинами та матеріалами (рулонними, плитковими, епоксидними смолами, мастиками, що містять вогнебезпечні речовини) допускаються особи, які пройшли спеціальне навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму.

2) у разі використання горючих речовин і матеріалів треба суворо дотримуватися вказівок та інструкцій, що додаються на виконання робіт. Забороняється використовувати речовини та матеріали, які не мають характеристик пожежної небезпеки, а також вказівок або інструкцій з безпечного виконання робіт.

3) установки й пристосування для фарбування повинні бути справними і забезпечувати необхідну герметичність обладнання за нормального тиску і режиму роботи.

4) наливання лаків і фарб виконується за допомогою засобів малої механізації. Розлиті фарбувальні матеріали треба негайно прибрати.

Ємності з лакофарбувальними матеріалами повинні мати об'єм, що забезпечує змінну потребу. Пусту тару з-під лакофарбувальних матеріалів треба прибрати мірою її звільнення та після закінчення зміни.

5) фарбувальні роботи, які передбачено проводити у всьому приміщенні, слід починати з найвіддаленішої від основного евакуаційного виходу ділянки.

6) забороняється починати фарбувальні роботи, якщо в зоні ближче ніж 20 м виконуються ремонтні роботи з застосуванням відкритого вогню. За потреби проведення фарбування слід вимагати припинення вогнебезпечних робіт.

7) забороняється проводити фарбувальні роботи, якщо відсутні чи несправні засоби пожежогасіння.

Забороняється фарбування технологічного обладнання під час його гідралічного випробування, у тому числі в зоні випробування трубопроводів цього обладнання.

8) у разі ручного фарбування внутрішніх поверхонь великогабаритних виробів (типу цистерн тощо) треба передбачати в них не менше ніж два отвори (люки) з протилежних боків: один для витяжки, другий для усмоктування свіжого повітря. Фарбування слід починати з боку люка для витяжки повітря.

9) доступ людей до закритих резервуарів або приміщень одразу ж після закінчення робіт з ґрунтування чи фарбування ГР не дозволяється, про що повинні сповіщати попереджувальні написи (плакати). На відновлення робіт у цих апаратах (приміщеннях) має бути дозвіл керівника робіт.

10) приміщення та робочі зони, в яких працюють з горючими речовинами (приготування суміші, нанесення її на вироби), які виділяють вибухонебезпечні пари, мають бути забезпечені природною або примусовою припливно-витяжною вентиляцією. Кратність повітрообміну для безпечного ведення робіт повинна визначатися проектом виконання робіт згідно з розрахунками. У цих приміщеннях не слід виконувати роботи, пов'язані з використанням вогню, або ті, що викликають іскроутворення. Не дозволяється перебування осіб, які не беруть участі в безпосередньому виконанні робіт.

11) внутрішні поверхні стін приміщень для постійних фарбувальних робіт повинні бути облицьовані негорючим матеріалом заввишки не менше ніж 2 м для легкого очищення від забруднень.

Такі приміщення мають бути обладнані самостійною примусовою припливно-витяжною вентиляцією та системами місцевих відсмоктувачів з фарбувальних камер, ванн занурення, постів ручного фарбування сушильних камер тощо.

Забороняється здійснювати фарбувальні роботи, якщо вимкнуті системи вентиляції. Слід передбачати захисне блокування, яке унеможливує подавання матеріалів (або тисненого повітря) до розпилювальних пристроїв у разі припинення роботи вентиляції. Витяжні вентиляційні установки фарбувальних приміщень повинні мати звукову або світлову сигналізацію, яка сповіщає про припинення їх роботи.

12) вентилятори витяжних систем від фарбувальних дільниць фарбувального та сушильного обладнання слід використовувати у вибухобезпечному виконанні.

13) фарбувальні та сушильні камери, а також дільниці безкамерного фарбування на ґратах підлягають обладнанню СПЗ.

10. Вимоги пожежної безпеки під час проведення будівельно-монтажних робіт:

1) замовник спільно з генпідрядною (підрядною) організацією зобов'язаний призначити наказом осіб, відповідальних за пожежну безпеку об'єктів, що будуються, реконструюються, технічно переоснащуються від замовника і генпідрядної (підрядної) організації як за об'єктом, так і за окремими ділянками в цілому, а також відповідальних за виконанням протипожежних заходів, забезпечення засобами первинного пожежогасіння, їх утримання та виконання передбачених проектом протипожежних заходів.

3) у разі реконструкції, розширення, технічного переоснащення та капітального ремонту об'єктів (приміщень, дільниць тощо) без зупинки технологічного процесу, а також у разі введення в експлуатацію об'єктів чергами керівники об'єктів, на території або у приміщеннях яких здійснюються зазначені роботи несуть відповідальність за забезпечення законодавства у сфері пожежної безпеки відповідно до Кодексу цивільного захисту.

4) Керівники робіт зобов'язані:

організувати вивчення та забезпечити контроль за виконанням на споруджуваних об'єктах цих Правил, а також протипожежних заходів, проектів організації та виконання робіт працівниками, зайнятими під час вогневих, фарбувальних та будівельно-монтажних робіт;

забезпечити проведення з працівниками на будівництві спеціального навчання, інструктажів та перевірки знань з питань пожежної безпеки;

встановити на об'єктах, що споруджуються, режим куріння, проведення вогневих та інших пожежонебезпечних робіт, порядок прибирання, вивезення, утилізації горючих будівельних відходів;

організувати ознайомлення працівників будівництва з пожежонебезпекою кожного виду будівельно-монтажних робіт, а також речовин, матеріалів, конструкцій та обладнання, що застосовуються на цих роботах;

згідно з чинним порядком своєчасно організувати на будівництві пожежну охорону, здійснювати заходи щодо забезпечення об'єктів пожежною технікою та обладнанням, засобами зв'язку, протипожежним водопостачанням, наочною агітацією, знаками пожежної безпеки, а також первинними засобами пожежогасіння;

утримувати в справному стані і постійній готовності до застосування первинні засоби пожежогасіння, сигналізації та зв'язку;

не допускати ведення будівельно-монтажних робіт, якщо відсутні протипожежне водопостачання, дороги, під'їзди та зв'язок;

призначати осіб, відповідальних за протипожежний стан окремих ділянок будівництва, справність інженерних протипожежних систем та установок.

5) особи, відповідальні за пожежну безпеку окремих ділянок будівництва, зобов'язані:

забезпечити дотримання на підпорядкованих їм ділянках встановленого протипожежного режиму всіма працівниками;

знати пожежну небезпеку своєї ділянки;

своєчасно та якісно виконувати протипожежні заходи, передбачені проектною документацією та цими Правилами;

забезпечити пожежобезпечну експлуатацію приладів опалення, теплогенераційних установок, електромереж та електроустановок, уживати негайних заходів для усунення виявлених несправностей, які можуть призвести до пожежі;

уживати негайних заходів для усунення виявлених несправностей, які можуть призвести до пожежі;

забезпечити справне утримання та постійну готовність засобів пожежогасіння, навчити працівників правилам застосування вказаних засобів;

щодня після закінчення роботи перевіряти протипожежний стан дільниці, вимкнення електромережі та обладнання, не допускати перебування працівників та інших осіб, які закінчили роботу, в побутових і допоміжних приміщеннях у вечірній та нічний час.

У разі реконструкції та капітального ремонту об'єкта (приміщень, ділянок) без зупинення технологічного процесу, а також у разі почергового введення в експлуатацію об'єкта відповідальним за забезпечення заходів

пожежної безпеки є керівник об'єкта, на території або у приміщеннях якого здійснюються зазначені роботи.

6) на кожній тимчасовій будівлі та споруді треба вивішувати таблички, на яких зазначено її призначення, інвентарний номер, прізвище особи, відповідальної за її експлуатацію та протипожежний стан.

7) до всіх споруд, що будуються, та допоміжних споруд, у тому числі й тимчасових місць відкритого зберігання будівельних матеріалів, конструкцій та устаткування має бути забезпечений вільний під'їзд. Улаштування під'їздів та доріг до будівель, що зводяться, треба завершити до початку основних будівельних робіт.

8) площа, зайнята під відкриті склади горючих матеріалів, а також виробничі, складські та допоміжні будівлі з горючих і важкогорючих матеріалів мають бути очищені від сухої трави, кори та трісок.

У разі зберігання на відкритих майданчиках горючих будівельних матеріалів, виробів, конструкцій з горючих матеріалів, а також обладнання в горючій упаковці вони повинні розміщатися у штабелях чи групами площею не більше ніж 100 м². Відстані від штабелів (груп) до будівель і споруд, що будуються, та підсобних будівель і споруд повинні бути не менше ніж 25 м.

9) горючі будівельні відходи (обрізки лісоматеріалів, тріски, кора, стружка, тирса та ін.) треба щодня прибирати з місць виконання робіт та територій будівництва у спеціально відведені місця.

10) забороняється розводити багаття на території будівництва, курити в місцях зберігання і застосування ГР та матеріалів, а також у тимчасових адміністративно-побутових приміщеннях та спорудах.

11) для евакуації людей з висотних споруд треба влаштовувати не менше ніж двоє сходів з негорючих матеріалів на весь період будівництва.

Усі роботи, які пов'язані з підвищенням вогнестійкості будівельних конструкцій та вогнезахисту матеріалів, повинні проводитися під час зведення будинку, споруди одночасно з монтажем даних елементів конструкцій згідно з проектом виконання робіт.

У разі пошкодження шару вогнезахисної обробки повинні вживатися заходи щодо негайного його відновлення.

12) виконання робіт всередині будівель і споруд із використанням горючих речовин і матеріалів одночасно з іншими будівельно-монтажними роботами, пов'язаними з використанням відкритого вогню (зварювання тощо), не дозволяється.

13) у разі виконання покрівельних робіт з площею покриття 1 тис. м² і більше із застосуванням утеплювача з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4

на покрівлі з метою пожежогасіння слід передбачати влаштування тимчасового протипожежного водогону. Відстань між пожежними кранами слід приймати з огляду на умови подавання в будь-яку точку не менше ніж двох струменів води з витратою 5 л/с кожна.

Усі роботи на покрівлі, пов'язані із застосуванням відкритого вогню, мають проводитися до початку використання горючих та важкогорючих матеріалів.

14) якщо на покрівлі використовуються агрегати для наплавлення рулонних матеріалів, заправку паливом цих агрегатів треба здійснювати у спеціальному місці, забезпеченому вогнегасниками та ящиками з піском. Зберігання палива для заправлення агрегатів, а також порожньої тари з-під палива на покрівлі не дозволяється.

15) для опалення мобільних (інвентарних) будівель повинні використовуватися парові та водяні калорифери, а також ТЕН (теплоелектронагрівники) заводського виготовлення, а для опалення мобільних (інвентарних) приміщень можуть застосовуватися масляні радіатори, електроконвектори із закритими нагрівальними елементами. Такі радіатори та електропанелі повинні мати справний індивідуальний електрозахист і терморегулятор.

16) сушіння одягу та взуття повинно проводитися у спеціально пристосованих для цього приміщеннях, будівлях чи спорудах з центральним водяним опаленням або із використанням водяних калориферів.

Улаштування сушарень у тамбурах та інших приміщеннях, розташованих біля виходів із будівель, забороняється.

17) не дозволяється використання для сушіння та обігрівання приміщень саморобних нагрівальних приладів, жаровень, мангалів, електроприладів з відкритими електронагрівними елементами.

18) освітлювальні прожектори на території будівельного майданчика треба встановлювати, як правило, на окремих опорах. Забороняється встановлювати прожектори на покрівлях із горючих матеріалів і на будівлях із полімерними утеплювачами в огорожувальних конструкціях.

XV. Технічні засоби протипожежного захисту

1. Вимоги до систем протипожежного захисту, засобів зв'язку:

1) СПЗ мають бути справними, завжди підтримуватися в працездатному стані. Несправності, які впливають на їх працездатність, повинні усуватися негайно, інші несправності, усуваються у передбачені регламентом терміни, також треба робити записи у відповідних журналах.

2) з метою підтримання експлуатаційної придатності СПЗ підлягають технічному обслуговуванню, яке повинне здійснюватися відповідно до вимог затверджених регламентів робіт з технічного обслуговування, а також технічної документації підприємств-виробників на обладнання, що використовується.

3) керівник підприємства (об'єкта), що здійснює технічне обслуговування систем протипожежного захисту, повинен забезпечити:

працездатність систем;

розроблення для кожної системи експлуатаційної та технічної документації з технічного обслуговування, перелік та порядок ведення якої визначено вимогами технічної документації їх виробників;

своєчасне виконання робіт з технічного обслуговування систем;

роботи з технічного обслуговування (ремонт) систем лише за умови тимчасового зняття з пожежного спостерігання окремих її ділянок, на яких безпосередньо проводяться роботи (для чого своєчасно повідомляти суб'єкт господарювання, що здійснює спостерігання за цими системами, про початок та закінчення робіт);

надання протягом трьох робочих днів повідомлення (письмово або телефонограмою) суб'єкту господарювання, що здійснює спостерігання за СПЗ про закінчення або розірвання договору на технічне обслуговування цих;

у разі надходження повідомлень про спрацювання або несправність системи своєчасне прибуття обслуговувального персоналу для встановлення причини спрацювання та усунення несправностей (термін прибуття не повинен перевищувати 12 годин для міст обласних центрів і 24 години для інших населених пунктів).

4) на період проведення ремонтних або профілактичних робіт на СПЗ, з їх вимкненням, адміністрація енергетичного підприємства зобов'язана вжити заходів щодо забезпечення пожежної безпеки захищуваних приміщень та технологічного устаткування, повідомивши про це службу пожежної безпеки, ДПД (службу охорони праці), відповідний підрозділ ОРСЦЗ.

5) енергетичні підприємства, розташовані за межами населених пунктів, треба забезпечувати засобами зв'язку, які дають можливість використання їх для передавання повідомлення про пожежу в будь-який час доби.

6) об'єкти з масовим перебуванням людей, потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної небезпеки повинні мати телефонний зв'язок із найближчим підрозділом ОРСЦЗ або з центром прийняття тривожних оповіщень населеного пункту.

7) шлейфи пожежної сигналізації, лінії управління та зв'язку повинні контролюватися за режимом «Готовність», періодично випробовуватися на режим «Тривога» та «Установка спрацювала» згідно з планом-графіком.

8) у приміщенні, де розташовані приймально-контрольні прилади СПС, має бути визначений порядок дій чергового персоналу на випадок появи сигналів про пожежу або про несправність в СПЗ

Приміщення повинне бути обладнане переносним електричним ліхтарем, має бути сухим і добре вентильованим.

9) диспетчерські пункти, щити управління, пожежні пости і станції пожежогасіння повинні бути забезпечені схемами СПЗ, а також інструкціями з управління ними.

10) біля щитів управління АСПГ повинні бути таблички із зазначенням захищуваних приміщень або технологічного устаткування.

В установках СПЗ на вузлах управління слід також надавати схеми обв'язки, на табличках зазначити типи та кількість зрошувачів у секції, а засувки і крани нумерувати відповідно до схеми обв'язки. Такі ж схеми повинні бути і в насосних АСПГ.

2. Вимоги до систем зовнішнього протипожежного водопроводу:

1) утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання зобов'язані здійснювати підприємства, яким вони належать на підставі права власності або іншого речового права відповідно до вимог НАПБ Б.05.026-2015 «Інструкція про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання». Мережі протипожежного водогону повинні забезпечувати потрібні за нормами витрату та напір води.

2) мережі підземного протипожежного водогону на електростанціях та підстанціях мають бути стійкі до корозії (напірні пластмасові та інше).

3) До протипожежного водопостачання належать водойми (ставки, річки, озера, басейни, канали, градирні, резервуари), насосні станції, мережа трубопроводів на території об'єкта з гідрантами (зовнішній протипожежний водогін), а також мережа трубопроводів у будинках, спорудах з пожежними кранами (внутрішній протипожежний водогін).

4) Перевірка справності пожежних гідрантів повинна здійснюватися особами, що відповідають за їх технічний стан, разом з пожежними частинами не менше ніж два рази на рік (навесні й восени) з випробуванням на тиск та витрату води, оформленням акта з записом у журнал контролю стану системи пожежного водопостачання енергетичного підприємства (додаток 10 цих Правил). Випробування водогону повинно проводитись

також після кожного ремонту, реконструкції або увімкнення нових споживачів в мережу водогону.

5) До пожежних гідрантів, водойм повинні бути під'їзди з твердим покриттям. За наявності на території об'єкта або поблизу нього (у радіусі до 200 м) природних або штучних вододжерел – річок, озер, басейнів, градирень тощо – до них повинні бути влаштовані під'їзди з майданчиками (пірсами) розмірами не менше ніж 12х12 м для встановлення пожежних автомобілів і забирання води будь-якої пори року. Під'їзди повинні бути оснащені показниками згідно з ДСТУ ISO 6309:2007.

6) У разі неможливості безпосереднього забирання води з пожежного резервуара (водойми) слід передбачити приймальні (мокрі) колодязі об'ємом не менше ніж 3 м³, з'єднані з резервуаром (водоймою) трубопроводом діаметром не менше ніж 0,2 м. Перед приймальним (мокрим) колодязем на з'єднувальному трубопроводі треба розміщувати в окремому колодязі засувку з штурвалом, виведеним під кришку люка.

7) Витрачений під час гасіння пожежі запас води з резервуарів має бути відновлений у термін не більше ніж 24 годин. На енергетичних підприємствах, що мають водогінні мережі, заповнення пожежних водойм слід передбачати від існуючої мережі трубопроводами діаметром не менше ніж 77 мм із встановленням на них запірної арматури.

Пожежні резервуари повинні бути захищені від замерзання води.

8) Кришки люків колодязів підземних пожежних гідрантів повинні бути очищені від бруду, льоду й снігу, в холодний період утеплені, а стояки звільнені від води. Кришки люків рекомендується фарбувати в червоний колір, а біля місць розташування пожежних гідрантів і водойм повинні бути встановлені показники (об'ємні зі світильником або плоскі із застосуванням світловідбивних покриттів) з нанесеними на них:

для пожежного гідранта – літерним індексом ПГ, цифровими значеннями відстані в метрах від показника до гідранта, внутрішнього діаметра трубопроводу в міліметрах, зазначенням виду водопровідної мережі (тупикова чи кільцева);

для пожежної водойми – літерним індексом ПВ, цифровими значеннями запасу води в кубічних метрах.

9) Забороняється використовувати воду з протипожежних вододжерел у будь-яких інших цілях (побутових, виробничих, господарських), не пов'язаних з перевіркою їх технічного стану, гасінням пожеж та пожежно-тактичними навчаннями (заняттями).

10) Проведення перевірок технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання, у тому числі випробувань пожежних гідрантів на водовіддачу, тих, що знаходяться на території об'єктів,

покладається на керівників об'єктів або на відповідальних працівників цих об'єктів, визначених наказом керівника.

3. Вимоги до систем внутрішнього протипожежного водопроводу:

1) Мережі внутрішнього протипожежного водогону енергетичних об'єктів повинні забезпечувати потрібні за нормами витрату та напір води.

2) Кожен пожежний кран-комплект має бути укомплектований пожежним рукавом, однакового з ним діаметра, та стволом, кнопкою дистанційного запуску пожежних насосів (за наявності таких насосів), а також важелем для полегшення відкривання вентиля. Елементи з'єднання пожежного крана, рукавів та ручного пожежного ствола мають бути однотипними.

3) Пожежний плоскоскладальний рукав має бути утримувати сухим, складеним в «гармошку» або подвійну скатку, приєднаним до крана та ствола і не рідше ніж один раз на шість місяців розгортати та згортати наново, змінюючи подовжню складинку.

4) Використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, забороняється.

5) У вибухопожежонебезпечних приміщеннях за наявності пилу пожежні крани повинні бути укомплектовані пожежними стволами, що подають воду як суцільним струменем, так і розпиленням.

6) Пожежні кран-комплекти повинні розміщуватись у вбудованих або навісних шафках, які мають отвори для провітрювання і пристосовані для опломбування та візуального огляду їх без розкривання. Виготовляючи шафи, потрібно передбачати в них місце для зберігання двох вогнегасників. На дверцята шаф, в яких знаходяться вогнегасники, мають бути нанесені знаки безпеки за ДСТУ ISO 6309:2007.

7) Спосіб установлення пожежного кран-комплекту повинен забезпечувати зручність повертання вентиля та приєднання рукава. Напрямок осі вихідного отвору патрубка пожежного крана має унеможливлувати виключати різкий залом пожежного рукава у місці його приєднання.

8) На дверцятах пожежних шафок із зовнішнього боку повинні бути зазначені після літерного індексу «ПК» порядковий номер крана та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

9) Пожежні кран-комплекти не рідше ніж один раз на шість місяців підлягають технічному обслуговуванню і перевірці на справність шляхом пуску води з реєстрацією результатів перевірки у спеціальному журналі

контролю стану системи протипожежного водопостачання енергетичного підприємства, наведеному у додатку 10 цих Правил. Пожежні кран-комплекти повинні постійно бути справними і доступними для використання.

10) Зовнішні патрубки з приєднуваними головками, засувки, зворотні клапани для приєднання рукавів пожежних машин повинні підтримуватись у справному стані.

11) У неопалюваних приміщеннях узимку вода з внутрішнього протипожежного водопроводу повинна зливатись. При цьому біля пожежних кранів-комплектів повинні бути написи (таблички) про місце розташування і порядок відкривання відповідної засувки або пуску насоса. З порядком відкривання засувки або пуску насоса треба ознайомити всіх працівників цього об'єкта.

12) За наявності в неопалюваному приміщенні (будинку) трьох і більше пожежних кранів-комплектів на сухотрубній мережі внутрішнього протипожежного водопроводу в утепленому місці на вводі треба встановлювати засувку з електроприводом. Її відкриття та пуск насоса слід здійснювати дистанційно від пускових кнопок, установлених всередині шафок пожежних кран-комплектів.

13) Технічне обслуговування пожежних кран-комплектів, а також облік всіх обстежень та випробувань треба здійснювати відповідно до ДСТУ EN 671-3:2005.

14) Після технічного обслуговування суб'єкт господарювання, що здійснював такі роботи, повинен установити на пожежних кран-комплектах таблички, на яких зазначаються:

- позначка «ПЕРЕВІРЕНО»;
- дата проведення технічного обслуговування;
- найменування суб'єкта господарювання – виконавця робіт, його реквізити;
- дані кваліфікованої особи, яка проводила технічне обслуговування.

15) Насосні станції повинні відповідати таким вимогам:

у приміщенні насосної станції повинні бути вивішені загальна схема протипожежного водопостачання та схема обв'язки насосів. На кожній засувці і пожежному насосі-підвищувачі повинна бути інформація про їх призначення. Порядок увімкнення насосів-підвищувачів визначається інструкцією;

у приміщеннях насосних станцій забороняється зберігання сторонніх предметів і устаткування;

трубопроводи й насоси треба фарбувати у відповідний колір;

електропостачання пожежних насосів повинно бути від двох незалежних джерел живлення;

електрифіковані засувки повинні перевірятися не рідше ніж два рази на рік, а пожежні насоси - щомісяця й утримуватись у постійній експлуатаційній готовності. Не рідше ніж один раз на місяць повинна перевірятися надійність переведення пожежних насосів з основного на резервне електропостачання (у тому числі від дизельних агрегатів) з реєстрацією результатів у «Журналі контролю стану системи пожежного водопостачання енергетичного підприємства»;

розміщення запірної арматури на всмоктувальних і напірних трубопроводах пожежних насосів повинно забезпечувати можливість заміни або ремонту будь-якого насоса, зворотного клапана, запірної арматури без припинення подавання води в мережу протипожежного водопроводу;

біля входу в приміщення насосної станції слід розміщувати напис (табло) «Пожежна насосна станція» з освітленням уночі;

якщо на насосній станції немає постійного чергового персоналу, то приміщення повинно замикатися на замок, а дверях має бути напис про місцезнаходження ключів і телефон особи, у якої вони зберігаються.

4. Вимоги до засобів пожежогасіння:

1) використання пожежної техніки, у тому числі пожежного обладнання, інвентарю та інструменту для господарських, виробничих та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням або навчанням протипожежних формувань, забороняється.

2) пересувна пожежно-рятувальна техніка (пожежні автомобілі, мотопомпи, причеми) повинна утримуватись у пожежних депо або спеціально призначених для цієї мети приміщеннях (боксах), температура повітря в яких повинна бути не нижче ніж 10 °С. Ці приміщення повинні мати освітлення, телефонний зв'язок, тверде покриття підлоги, утеплені ворота, інші пристрої та обладнання, потрібні для забезпечення нормальних і безпечних умов роботи. Пожежна техніка повинна постійно бути у повній готовності.

3) пожежно-рятувальні автомобілі, мотопомпи та причеми, введені в експлуатацію (поставлені на бойове чергування або в резерв), повинні бути у повній готовності до виїзду (застосування) за тривою, справними, мати повний комплект придатного до застосування пожежно-технічного оснащення, заправлені паливом, мастильними матеріалами, забезпечені запасом вогнегасних речовин.

4) за кожним пожежним автомобілем, мотопомпою, пристосованою (переобладнаною) для пожежогасіння технікою, слід закріплювати водія (моториста), який пройшов спеціальну підготовку. На пожежні автомобілі та мотопомпи повинні бути визначені бойові обслуги.

Ставлячи зазначену пожежну техніку на бойове чергування, треба організувати цілодобове чергування на ній особового складу (членів ДПД).

На об'єкті повинен бути відпрацьований порядок скерування і прибуття (доставки) техніки на місце пожежі згідно з розкладом виїзду, у тому числі й на поруч розташовані об'єкти житлового сектору. Підприємство, де організовано цілодобове чергування на виїзній пожежній техніці, зобов'язане щодня інформувати про її боєготовність найближчий підрозділ ОРСЦЗ.

5) перед уведенням в експлуатацію (установленням на бойове чергування) пожежні автомобілі, мотопомпи та причеми треба випробовувати на відповідність вимогам нормативно-технічної документації за участю представників ОРСЦЗ.

6) види, періодичність, зміст та технологічна послідовність робіт з технічного обслуговування пожежних автомобілів, мотопомп та причепів повинні відповідати вимогам, установленим в експлуатаційній документації на вироби конкретних типів (марок).

Про перевірку стану агрегатів із запуском двигуна треба робити запис у спеціальному журналі, який зберігається у приміщенні, де встановлена ця техніка.

7) будівлі, споруди, приміщення, технологічні установки повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного полотна, пожежними відрами, лопатами, пожежним інструментом (гаками, ломачами, сокирами тощо), які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у їх початковій стадії розвитку за нормами.

Ця вимога стосується також будівель, споруд та приміщень, обладнаних будь-якими типами установок пожежогасіння, пожежної сигналізації або внутрішніми пожежними кран-комплектами.

8) для зазначення місцезнаходження первинних засобів пожежогасіння слід установлювати вказівні знаки згідно з ДСТУ ISO 6309:2007. Знаки повинні бути розміщені на видних місцях на висоті 2 - 2,5 м від рівня підлоги як усередині, так і поза приміщеннями.

9) розміщення та експлуатація вогнегасників повинні здійснюватись згідно з вимогами НАПБ 03.007-2015/113 «Норми належності первинних засобів пожежогасіння для об'єктів і транспортних засобів підприємств Міненерговугілля України».

10) для розташування первинних засобів пожежогасіння у виробничих, складських, допоміжних приміщеннях, будівлях, спорудах, а також на території енергетичного підприємства, як правило, повинні встановлюватися спеціальні пожежні щити (стенди).

На пожежних щитах розміщуються ті первинні засоби гасіння пожежі, які можуть використовуватися в даному приміщенні, споруді, установці.

До комплекту засобів пожежогасіння, які розміщуються на пожежному щиті, входять: вогнегасники – 3 шт., ящик з піском – 1 шт., покривало з негорючого теплоізоляційного матеріалу або повсті розміром 2 х 2 м – 1 шт., гаки – 3 шт., лопати – 2 шт., ломи – 2 шт., сокири – 2 шт.

Пожежні щити та засоби пожежогасіння повинні бути пофарбовані в червоний колір та мати перелік всіх засобів пожежогасіння.

11) на пожежних щитах треба зазначити їхні порядкові номери та номер телефону для виклику підрозділу ОРСЦЗ.

Порядковий номер пожежного щита зазначають після літерного індексу «ПЩ».

Пожежні щити, які встановлені на території, повинні бути опломбовані й мати захист вогнегасників від прямих сонячних променів.

За пожежними щитами слід вести нагляд щодо підтримування інвентарю, який розміщується на ньому, у справному стані, укомплектованому згідно з описом, своєчасним фарбуванням і заміною після використання вогнегасників.

12) вогнегасники слід установлювати у легкодоступних та помітних місцях (коридорах, біля входів або виходів з приміщень тощо), а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш імовірна поява осередків пожежі. Крім того, забезпечити їх захист від прямих сонячних променів та безпосередньої дії опалювальних та нагрівальних приладів.

Пожежні щити (стенди), інвентар, інструмент, вогнегасники в місцях встановлення не повинні створювати перешкоди під час евакуації людей.

13) переносні вогнегасники повинні:

навішуватися на вертикальні конструкції на висоті не більше ніж 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення;

установлюватися в пожежні шафи поруч з пожежними кранами у спеціальні тумби або на пожежні щити (стенди).

14) навішування вогнегасників на кронштейни, розміщення їх у тумбах або пожежних шафах повинно забезпечувати можливість прочитання маркувальних написів на корпусі.

15) експлуатація та технічне обслуговування вогнегасників мають здійснюватися відповідно до вимог НАПБ 03.007-2015/113 «Норми належності первинних засобів пожежогасіння для об'єктів і транспортних засобів підприємств Міненергугілля України», паспортів заводів-виготовлювачів та затверджених у встановленому порядку регламентів технічного обслуговування.

16) вогнегасники, які експлуатуються, повинні мати:
облікові (інвентарні) номери за прийнятою системою нумерації;
пломби на пристроях ручного пуску;
бирки та маркувальні написи на корпусі;
червоне сигнальне фарбування згідно зі стандартами.

17) зарядження і перезарядження вогнегасників усіх типів повинні виконуватися відповідно до інструкцій з експлуатації. Газові та закачні вогнегасники, в яких маса вогнегасного заряду або тиск середовища менше або більше ніж номінальні значення на 5% (за температури 20 ± 2 °C), підлягають дозарядженню (перезарядженню).

18) Відповідальними особами за своєчасне і повне оснащення об'єктів вогнегасниками та іншими засобами пожежогасіння, забезпечення їх технічного обслуговування, навчання працівників правил користування вогнегасниками є власники цих об'єктів.

19) використані вогнегасники, а також вогнегасники із зірваними пломбами треба негайно відправляти на технічне обслуговування або замінити їх.

На технічне обслуговування з об'єкта одночасно дозволяється відправити не більше ніж 50 % вогнегасників від їх загальної кількості.

20) вогнегасники, встановлені за межами приміщень або в неопалюваних приміщеннях та не призначені для експлуатації за мінусових температур, повинні зніматися на холодний період. У таких випадках на пожежних щитах та стендах слід надати інформацію про місце розташування найближчого вогнегасника.

XVI. Порядок дій у випадку пожежі

1. Загальні вимоги до порядку дій у випадку пожежі:

1) у разі виявлення ознак пожежі (горіння) на енергетичному об'єкті перша особа, яка виявила загорання, зобов'язана негайно повідомити про це за телефоном 101, а також начальнику зміни станції (диспетчеру або черговому підстанції), у такому разі треба назвати місцезнаходження об'єкта, зазначити кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, наявність людей, обстановку на пожежі а також повідомити своє прізвище. Після повідомлення про пожежу треба вжити (за можливості) заходів щодо евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі первинними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей, дотримуючись правил безпеки.

Зі свого боку начальник зміни станції (диспетчер або черговий підстанції) зобов'язаний перевірити, чи викликані підрозділи ОРСЦЗ (за потреби продублювати повідомлення), повідомити про це керівника енергетичного підприємства або особу, яка виконує його обов'язки.

У разі потреби – викликати інші аварійно-рятувальні служби (медично-санітарні, газорятувальні, пошуково-рятувальні тощо).

2) старший зміни особисто або з допомогою чергового персоналу зобов'язаний визначити місце осередку пожежі, можливі шляхи його поширення, загрозу робочому енергообладнанню, яке опинилося в зоні пожежі, організувати збір ДПД.

3) після визначення місця осередку пожежі старший зміни зобов'язаний:

особисто або за допомогою чергового персоналу перевірити ввімкнення СПЗ (за їх наявності);

вжити заходів щодо створення безпечних умов для персоналу і підрозділів ОРСЦЗ під час гасіння пожежі. У випадку загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), використовуючи для цього наявні сили й засоби;

провести можливі операції на технологічних установках (вимкнення або перемикання на обладнанні, витіснення водню з генератора, зняття напруги з електроустановок, злив мастила з мастилобака турбогенератора та інші дії, передбачені оперативними картками та планами пожежогасіння);

розпочати гасіння пожежі силами й засобами енергетичного об'єкта;

призначити для зустрічі підрозділів ОРСЦЗ особу, яка добре знає розташування під'їзних шляхів і джерел зовнішнього водопостачання;

за потреби – вжити заходів для охолодження водою металевих ферм і колон будівлі від пожежних гідрантів і кран-комплектів або АСПГ з дотриманням вимог заходів безпеки.

4) Вимкнення або перемикання приєднань у зоні пожежі може проводитись за оперативною картою начальником зміни станції (диспетчером або черговим підстанції) або оперативно-виїзною бригадою (далі – ОВБ) з подальшим повідомленням вищого оперативного керівництва (диспетчера) після закінчення операції вимкнення.

5) до прибуття першого підрозділу ОРСЦЗ керівником КГП є старший зміни енергетичного об'єкта (начальник зміни станції, начальник зміни цеху, черговий диспетчер) або керівник об'єкта. КГП зобов'язаний передусім вивести з місця пожежі всіх сторонніх осіб і забезпечити виконання вимог безпеки щодо запобігання ураженню електричним струмом, інших небезпек для осіб, які перебувають поблизу місця пожежі.

6) старший начальник підрозділу ОРСЦЗ, який прибув на місце пожежі, зобов'язаний негайно зв'язатися зі старшим зміни енергетичного об'єкта, отримати від нього дані про обставини пожежі й письмовий допуск на проведення гасіння пожежі (додаток 11 цих Правил).

7) підрозділи ОРСЦЗ приступають до гасіння пожежі на електроустановках після інструктажу старшим з присутніх інженерно-технічних працівників або ОВБ.

8) для керівництва гасінням пожежі відповідно до НАПБ В.05.027-2011/111 організовується оперативний штаб пожежогасіння. До складу штабу повинен входити старший з присутніх інженерно-технічних працівників об'єкта або ОВБ, який повинен мати на правому рукаві червону розпізнавальну пов'язку з нанесеним знаком електричної напруги.

9) під час гасіння пожежі робота пожежних підрозділів (розміщення сил і засобів пожежогасіння, зміна позицій, перехід від одних засобів пожежогасіння до інших тощо) проводиться з урахуванням вказівок старшої особи з присутніх інженерно-технічних працівників енергетичного об'єкта або ОВБ. Зі свого боку старший з присутніх інженерно-технічних працівників або ОВБ погоджує з КГП свою роботу і розпорядження, а також інформує під час гасіння пожежі про зміни в стані роботи електроустановок та іншого обладнання.

10) гасіння пожежі ручними засобами в надзвичайно задимлених приміщеннях енергетичних об'єктів (видимість менше ніж 5 і 10 м за діаметра sprysku відповідно 13 і 19 мм (див. табл. 2)) з проникненням у них без зняття напруги з електроустановок і кабельних ліній не допускається (додаток 12 цих Правил).

Застосування морської і сильно забрудненої води не допускається.

Під час гасіння пожежі компактними і розпиленими водяними струменями без зняття напруги з електроустановок ствол повинен бути заземлений, а ствольщик має працювати в діелектричному взутті, діелектричних рукавицях і перебувати на відстані згідно з НАПБ В.05.027-2011/111.

11) гасіння пожежі у приміщеннях електроустановок, які перебувають під напругою до 10 кВ, усіма видами піни за допомогою ручних засобів забороняється, оскільки піна і розчин піноутворювання мають підвищену електропровідність порівняно з розпиленою водою.

За потреби гасіння пожежі повітряно-механічною піною з об'ємним заповненням приміщення (тунелю) піною проводиться попереднє закріплення піногенераторів, їх заземлення, а також заземлення насосів пожежних машин.

Водій пожежної машини повинен працювати в діелектричних рукавицях і взутті.

12) пристрої для заземлення пожежних стволів, піногенераторів і насосів пожежних машин комплектуються в необхідній кількості енергетичними об'єктами із гнучкого мідного голого проводу перерізом не менше ніж 25 мм². У всіх випадках довжина проводу не обмежується і

визначається відповідно до потреби вільного маневрування особи, що працює пожежним стволем.

Місця заземлення пересувної пожежної техніки визначаються спеціалістами енергетичних об'єктів разом з представниками підрозділу ОРСЦЗ і позначаються знаком заземлення.

13) необхідна кількість заземлень, діелектричного взуття, діелектричних рукавиць і місця їх зберігання визначаються керівниками енергетичних об'єктів, зважаючи на розрахунок подання вогнегасних засобів на електроустановки, які перебувають під напругою.

14) забороняється користуватися зазначеними заземлювальними пристроями, діелектричним взуттям і рукавицями, крім випадків пожежі або проведення сумісних з підрозділами ОРСЦЗ тренувань (навчань) на об'єкті.

15) особовому складу підрозділів ОРСЦЗ категорично забороняється виконувати будь-які вимкнення та інші операції з електротехнічним обладнанням на електростанції та підстанції.

Заходити в розподільні пристрої та інші приміщення електричних пристроїв з метою гасіння пожежі особовий склад підрозділів ОРСЦЗ має право тільки після отримання допуску та інструктажу персоналу, який обслуговує даний пристрій.

16) у разі виникнення пожежі на енергетичному об'єкті без постійного чергового персоналу гасіння пожежі підрозділами ОРСЦЗ до прибуття ОВБ або чергового може проводитись самостійно тільки за попередньо розробленим спільно працівниками ДСНС України і фахівцями енергетичного підприємства і затвердженням керівником енергетичного підприємства і територіальним органом ДСНС України оперативним планом (карткою) пожежогасіння. Водночас повинні бути ужиті негайні заходи для виклику експлуатаційного персоналу (ОВБ).

2. Загальні вимоги під час гасіння пожежі в кабельних спорудах:

1) за наявності в кабельних спорудах автоматичної системи пожежогасіння перевіряється її ввімкнення й ефективність роботи. Якщо вона не ввімкнулась автоматично, то приводиться в дію дистанційним (ручним) управлінням. Перед пуском її в дію треба впевнитись у відсутності персоналу та працівників ОРСЦЗ у захищуваних приміщеннях.

2) у разі гасіння пожежі на відкритих кабельних трасах слід застосовувати розпилену воду від пожежних стволів.

3) для проходів в кабельні споруди (тунелі, поверхи, шахти) і подання від пересувних засобів пожежогасіння розпиленої води, повітряно-механічної

піни, крім основних входів (дверних отворів), потрібно використовувати наявні люки.

4) з метою запобігання поширенню пожежі треба вживати заходів для створення водяних завіс або введення піногенераторів через люки для заповнення об'єму кабельного приміщення повітряно-механічною піною від пересувної пожежної техніки.

У разі подання піни в кабельні приміщення через дверні отвори піногенератори закріплюються у верхній частині дверної коробки або поблизу неї.

3. Загальні вимоги під час гасіння пожежі на генераторах і синхронних компенсаторах:

1) у разі загорання обмоток генераторів або синхронних компенсаторів з повітряним охолодженням машина повинна бути аварійно зупинена персоналом, вимкнена з мережі і введена в дію стаціонарна установка водяного пожежогасіння.

Забороняється застосування пінних і хімічних вогнегасників для гасіння пожежі всередині генераторів або синхронних компенсаторів.

2) у разі загорань (вибухів) водню біля підшипників та в інших місцях генераторів і синхронних компенсаторів з водневим охолодженням треба аварійно зупинити турбогенератор (синхронний компенсатор) і вимкнути з мережі. Від централізованої системи подати в корпус вуглекислий газ (азот) для витіснення водню. Одночасно приступити до гасіння водню за допомогою вуглекислотних вогнегасників та інших засобів пожежогасіння.

3) для гасіння розлитого мастила внаслідок порушень ущільнень підшипників, фланцевих з'єднань мастилосистеми і горіння кабельних трас біля турбогенераторів потрібно застосувати розпилену воду від пожежних кранів і пересувної пожежної техніки, дотримуючись правил безпеки.

4) у разі виникнення пожежі біля турбогенераторів ужити негайних заходів для охолодження металевих ферм перекриття машинного залу за допомогою водяних струменів від пожежних кранів або лафетних стволів.

5) у разі пожежі на мастилосистемі турбогенератора теплової або атомної електростанції з небезпекою її поширення на мастилобак ужити заходів для зливання мастила в аварійну ємність або ввімкнути стаціонарну установку зрошення мастилобака (за її наявності).

4. Загальні вимоги під час гасіння пожежі на трансформаторах і мастилонаповнених реакторах:

1) у разі аварії на трансформаторі (реакторі) з виникненням пожежі він повинен бути вимкнений з мережі з усіх сторін і заземлений.

Після зняття напруги потрібно проводити гасіння пожежі будь-якими засобами пожежогасіння з використанням розпиленої води, повітряно-механічної піни та вогнегасниками.

2) за наявності на трансформаторі (реакторі) стаціонарної автоматичної системи пожежогасіння її треба ввімкнути дистанційно (вручну), якщо вона не ввімкнулась автоматично.

3) у разі внутрішнього пошкодження трансформатора (реактора) з викидом масла через вихлопну трубу або через нижній роз'єм (зріз болтів і деформація фланця) і виникненні пожежі всередині трансформатора (реактора) потрібно вводити засоби гасіння пожежі всередину трансформатора (реактора) через верхні люки і через деформований роз'єм.

4) у разі виникнення пожежі на трансформаторі (реакторі) зливати мастило з трансформатора (реактора) забороняється, оскільки це може призвести до пошкодження внутрішніх обмоток і ускладнення подальшого гасіння.

5) у разі пожежі на трансформаторі, встановленому в закритому приміщенні (камері), і ЗРП слід вжити заходів щодо запобігання поширенню пожежі через отвори, канали, вентиляційну систему тощо. Для гасіння пожежі треба застосовувати ті самі засоби гасіння пожежі, що й для трансформаторів зовнішньої установки.

6) під час розвиненої пожежі на трансформаторі треба захищати водяними струменями від дії високої температури металеві опори, портали, сусідні трансформатори та інше обладнання, до того ж у зоні водяних струменів з ближнього обладнання і розподільних пристроїв треба зняти високу напругу й заземлити їх.

**Начальник Управління охорони праці,
промислової безпеки та цивільного захисту**



О. Усачов

ПЕРЕЛІК
основної організаційно-розпорядчої, звітної та облікової документації
з питань пожежної безпеки для енергетичних підприємств

1. Організація спеціального навчання, перевірки знань, інструктажів з питань пожежної безпеки та протипожежних тренувань.

1.1. Наказ (або відповідне положення) про порядок організації спеціального навчання, перевірки знань, проведення інструктажів з питань пожежної безпеки та протипожежних тренувань.

1.2. Програми для проведення вступних та первинних (повторних) протипожежних інструктажів.

1.3. Журнали реєстрації інструктажів з питань пожежної безпеки.

1.4. Наказ про організацію порядку, форми та місця проведення спеціального навчання та перевірки знань працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою,

а також перелік робіт та спеціальностей, за якими проводяться такі навчання.

1.5. Програма та тематичний план проведення спеціального навчання працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою.

1.6. Наказ про створення комісії для проведення перевірки знань працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою. Протоколи результатів проведення перевірки знань та посвідчення про проходження спеціального навчання.

1.7. Наказ про затвердження переліків посад, при призначенні на які працівники зобов'язані проходити навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки.

1.8. Наказ про створення постійно діючої комісії з перевірки знань з питань пожежної безпеки посадових осіб, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки, а також виконання цих заходів. Протоколи результатів проведення перевірки знань та відповідні посвідчення.

1.9. Затвердженні графіки і тематики цехових, об'єктових та спільних протипожежних тренувань.

1.10. Затвердженні програми протипожежних тренувань.

1.11. Журнали обліку протипожежних тренувань.

2. Організація діяльності добровільної пожежної охорони.

2.1. Наказ про створення добровільно-пожежної дружини та призначення начальника ДПД.

2.2. Заяви членів ДПД та рішення загальних зборів.

2.3. Реєстр членів ДПД, навчальні програми, журнал обліку та розклад занять із членами ДПД, журнал обліку профілактичної і роз'яснювальної роботи.

2.4. Документація страхових організацій щодо обов'язкового особистого страхування членів ДПД.

2.5. Табель оперативного розрахунку ДПД, схема та спосіб оповіщення про пожежу членів ДПД та працівників підприємства, протоколи проведення оглядів-конкурсів протипожежного стану та практичних занять (тренувань) із членами ДПД по

відпрацюванню навичок з евакуації персоналу та матеріальних цінностей на випадок виникнення пожежі.

3. Утримання систем протипожежного захисту.

3.1. Наказ або розпорядження про призначення особи, відповідальної за експлуатацію та оперативного персоналу для контролю за справним станом систем протипожежного захисту.

3.2. Інструкція про порядок дій чергового (оперативного) персоналу на випадок появи сигналів про пожежу або про несправність в СПЗ.

3.3. Схема системи пожежної сигналізації та системи пожежогасіння. Схема обв'язки насосної станції. Інструкція з управління автоматичною системою пожежогасіння.

3.4. На об'єкті має бути наступна експлуатувальна та технічна документація:

- проектна документація та виконавчі креслення на систему;
- акт приймання і здавання системи в експлуатацію;
- паспорти на устаткування та прилади системи;
- інструкція з експлуатування системи;
- акти і протоколи ведення монтажних і налагоджувальних робіт;
- договір на виконання робіт протипожежного призначення з підтримання експлуатаційної придатності (технічного обслуговування) систем протипожежного захисту (систем пожежогасіння, пожежної сигналізації, протидимного захисту, оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей, устаткування для передачі тривожних сповіщень) із суб'єктом господарювання, який має ліцензію відповідно до вимог чинного законодавства;
- план-графік з підтримання експлуатаційної придатності системи;
- матеріали перевірки засобів вимірювання та свідоцтва на посудини, що працюють під тиском;
- перелік регламентних робіт із підтримання експлуатаційної придатності системи;
- копії сертифікатів відповідності або свідоцтва про визнання приладів і обладнання СПЗ та вогнегасні речовини;
- опис алгоритму (порядку) функціонування системи, у складі якої є технічні засоби на базі мікропроцесорних пристроїв, з можливістю перепрограмування їх роботи;
- графік чергувань оперативного (чергового) персоналу);
- посадові інструкції оперативного (чергового) персоналу;
- журнал обліку вогнегасної речовини автоматичної системи пожежогасіння;
- акт зарядки систем газового або порошкового пожежогасіння.
- план-схема приміщень, які захищаються та розміщення приладів систем протипожежного захисту;
- журнал обліку робіт з підтримання експлуатаційної придатності і ремонту (планового та позапланового) систем протипожежного захисту;
- журнал обліку санкціонованих та несанкціонованих спрацювань (відмов, несправностей) систем протипожежного захисту.

4. Утримання систем протипожежного водопостачання.

4.1. Наказ про призначення особи, відповідальної за технічний стан протипожежного водопостачання.

4.2. Акти перевірки справності пожежних гідрантів та акти випробування працездатності мережі систем зовнішнього протипожежного водопроводу на тиск і витрату води. Журнал контролю стану системи протипожежного водопостачання, журнал реєстрації результатів перевірок надійності переведення пожежних насосів з основного на резервне електропостачання та журнал обліку технічного обслуговування пожежних кран-комплектів.

4.3. Загальна схема протипожежного водопостачання.

4.4. Інструкції з експлуатації систем протипожежного водопостачання.

4.5. Інструкція про порядок відкривання засувки або пуску насосу.

4.6. Журнал обліку перевірок джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

4.7. Відомість періодичного обліку джерел зовнішнього протипожежного водопостачання на об'єкті.

4.8. Акт прийому на облік джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

4.9. Акт зняття з обліку джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

4.10. Акт виявлених несправностей джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

5. Експлуатація засобів пожежогасіння.

5.1. Наказ або розпорядження про призначення особи, відповідальної за утримання

й експлуатацію первинних засобів пожежогасіння.

5.2. Договір з організацією про технічне обслуговування вогнегасників.

5.3. Сертифікат відповідності та паспорт на кожний вогнегасник.

5.4. Акти приймання вогнегасників на технічне обслуговування та після їх технічного обслуговування.

5.5. Журнал обліку вогнегасників на об'єкті.

6. Загальна документація щодо утримання території, будівель, споруд і приміщень.

6.1. Посадові інструкції, положення про підрозділи з відображенням обов'язків посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки, утримання та експлуатації засобів протипожежного захисту.

6.2. Наказ (інструкція) про встановлення відповідного протипожежного режиму.

6.3. Наказ про призначення осіб, відповідальних за утримання вогнезахисного покриття будівельних конструкцій. Акти перевірки технічного стану вогнезахисного покриття (просочення).

6.4. Наказ про встановлення порядку підготовки і проведення всіх вогневих робіт. Перелік видів дозволених вогневих робіт та інструкція про заходи пожежної безпеки під час проведення пожежонебезпечних видів робіт. Акт приймання постійних місць проведення вогневих робіт. Наряди-допуски на проведення вогневих робіт.

6.5. Наказ про закріплення кабельного господарства. Графік огляду кабельних споруд.

6.6. Загальнооб'єктова інструкція про заходи пожежної безпеки.

6.7. Інструкції про заходи пожежної безпеки для кожного приміщення об'єкта, враховуючи всі вибухо та пожежонебезпечні приміщення.

6.8. Інструкція для працівників охорони (сторожів, вахтерів, вартових тощо), у якій визначені їхні обов'язки щодо контролю за дотриманням протипожежного режиму, огляду території і приміщень, порядок дії в разі виявлення пожежі, спрацювання засобів пожежної сигналізації та автоматичного пожежогасіння, а також хто з посадових осіб адміністрації має викликатися в нічний час у разі пожежі. Список (для працівників охорони) посадових осіб підприємства із зазначенням їх домашньої адреси, службового і домашнього телефонів.

6.9. Перелік необхідних інструкцій та іншої технічної документації.

6.10. Плани (схеми) евакуації людей на випадок пожежі.

6.11. Схема території з розміщенням будівель, водойм, гідрантів, пірсів та градирень, під'їздів пожежних автомобілів до них. Спеціальний план розміщення транспортних засобів з описанням черговості та порядку евакуації в разі виникнення пожежі.

6.12. Акти перевірок (ревізії) пристроїв захисту від блискавок.

7.13. Протоколи замірів опору ізоляції і перевірки спрацювання приладів захисту електричних мереж та електроустановок від короткого замикання.

6.14. Журнал огляду складів, лабораторій та інших приміщень перед їх закриттям після роботи.

6.15. Бланки допусків на проведення гасіння пожежі.

6.16. План пожежогасіння на підприємстві та оперативні картки дій на випадок виникнення пожежі.

6.17. Журнал перевірок приладів опалення.

7. Для кожного приміщення об'єкта мають бути розроблені та затверджені керівником об'єкта або уповноваженою ним посадовою особою інструкції про заходи пожежної безпеки.

У цих інструкціях повинні вказуватися:

категорія приміщення з вибухопожежної та пожежної небезпеки (для виробничих, складських приміщень та лабораторій);

вимоги щодо утримання евакуаційних шляхів та виходів;

спеціальні місця для куріння та вимоги до них;

порядок утримання приміщень, робочих місць;

порядок зберігання та застосування легкозаймистих рідин, горючих рідин (далі - ЛЗР, ГР), пожежовибухонебезпечних речовин і матеріалів;

порядок прибирання робочих місць, збирання, зберігання та видалення горючих відходів, промасленого ганчір'я;

порядок утримання та зберігання спецодягу;

місця, порядок та норми одночасного зберігання в приміщенні сировини, напівфабрикатів та готової продукції;

порядок проведення зварювальних та інших вогневих робіт;

порядок огляду, вимкнення електроустановок, приведення в пожежобезпечний стан приміщень та робочих місць, закриття приміщень після закінчення роботи;

заходи пожежної безпеки при роботі на технологічних установках та апаратах, які мають підвищену пожежну небезпеку;

граничні показання контрольно-вимірювальних приладів, відхилення від яких можуть викликати пожежу або вибух;

обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

Ці інструкції мають вивчатися під час проведення протипожежних інструктажів, проходження навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму, а також в системі виробничого навчання і вивішуватися на видимих місцях.

Додаток 3
до Правил пожежної безпеки в компанія
на підприємствах та в організаціях
енергетичної галузі України
(підпункт 4 пункт 6 розділ V)

ПРОТОКОЛ № _____

засідання комісії з перевірки знань з питань пожежної безпеки
за результатами спеціального навчання відповідно
до програми пожежно-технічного мінімуму

" ____ " _____ 20__ р.

М. _____

Комісія у складі:

Голови комісії: _____,
(прізвище, ініціали, посада)

членів комісії: _____,
(прізвища, ініціали, посади)

створена відповідно до наказу _____ від _____ № _____
(назва енергетичного підприємства)

Комісія здійснила перевірку знань з питань пожежної безпеки у працівників _____

(структурний підрозділ енергетичного підприємства)

зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою відповідно до програми
пожежно-технічного мінімуму та встановила такі результати:

№ з/п	Прізвище, ініціали працівника	Професія, посада працівника	Назва структурного підрозділу	Дата попередньої перевірки	Причина перевірки	Відмітка (знає/не знає)	№ посвідчення	Дата наступної перевірки	Підпис працівника, який пройшов перевірку
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Голова комісії:

(ініціали, прізвище) (посада) _____ (підпис)

Члени комісії:

(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

(посада) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Додаток 4
до Правил пожежної безпеки в компанія
на підприємствах та в організаціях
енергетичної галузі України
(підпункт 5 пункт 6 розділ V,
підпункт 4 пункт 7 розділ V)

200 мм	
	ПОСВІДЧЕННЯ про проходження навчання та перевірки знань з питань пожежної безпеки
	70 мм

200 мм	
ПОСВІДЧЕННЯ № _____ про проходження навчання та перевірки знань з питань пожежної безпеки Видано _____ _____ Посада _____ _____ Місце роботи _____ _____	Власник посвідчення з «.....» 20.... р. по «.....»20.... р. пройшов навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки у _____ (назва суб'єкта, який навчає) _____ _____ Підстава: протокол засідання комісії від «.....»..... 20....р. № Голова комісії _____ М.П.
	70 мм

Додаток 5
до Правил пожежної безпеки в компаніях,
на підприємствах та в організаціях
енергетичної галузі України
(підпункт 4 пункт 7 розділу V)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання постійно діючої комісії з питань пожежної безпеки
з перевірки знань посадових осіб, до обов'язків яких належить
забезпечення виконання заходів пожежної безпеки,
а також виконання цих заходів

"__" _____ 20__ р.

м. _____

Комісія _____ у
складі: _____
(назва енергетичного підприємства)

голови комісії: _____,
(прізвище, ініціали, посада)

членів комісії: _____,
(прізвища, ініціали, посади)

створена відповідно до наказу _____ від _____ № _____

Комісія здійснила перевірку знань з питань пожежної безпеки у
працівників _____
(структурний підрозділ енергетичного підприємства)

в обсязі Програм проведення навчання з питань пожежної безпеки посадових осіб, до обов'язків
яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки.

В результаті перевірки знань комісією встановлено такі результати:

№ з/п	Прізвище, ініціали працівника	Професія, посада працівника	Назва структурного підрозділу	Тривалість навчання, год.	Відмітка (знає/не знає)	№ посвідчення	Дата наступної перевірки	Підпис працівника, який пройшов перевірку знань
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Голова комісії:

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени комісії:

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток 6
до Правил пожежної безпеки в компанія
на підприємствах та в організаціях
енергетичної галузі України
(підпункт 21 пункт 2 розділ VII,
підпункт 11 пункт 1 розділ XI)

ЖУРНАЛ
огляду складів, лабораторій та інших приміщень
перед їх закриттям після роботи

№ з/п	Найменування приміщення	Проведення огляду		Працівники, які проводили огляд		Примітка
		Дата і час	Результати	Прізвище особи	Підпис	
1	2	3	4	5	6	7

Додаток 7
до Правил пожежної безпеки в компанія
на підприємствах та в організаціях
енергетичної галузі України
(підпункт 19 пункт 1 розділ VIII)

Відстань
між світильниками з лампами розжарювання та конструкціями і
конструктивними елементами будинків із горючих матеріалів,
за винятком груп Г1, Г2

Таблиця 1

Номінальна потужність Р, Вт	Мінімальна відстань, м
100	0,5
300	0,8
500	1,0

НАРЯД-ДОПУСК
на виконання вогневих робіт

Виданий: _____
(посада або кваліфікація старшого виконавця, виконавця робіт, прізвище та ініціали)

На виконання робіт: _____
(вказати конкретно, які вогневі роботи виконуватимуться, їх характер і зміст)

Місце проведення робіт: _____
(ділянка або установка, апарат, приміщення, територія тощо)

Час проведення робіт: початок _____ (час, дата)
закінчення _____ (час, дата)

Заходи щодо забезпечення пожежної безпеки робіт: _____
(заходи, які необхідно виконувати під час
підготовки об'єкта до виконання робіт, їх проведення і після закінчення)

Особа, відповідальна за пожежну безпеку місця проведення робіт:

_____	_____	_____
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(прізвище, ініціали)

Наряд видано:

_____	_____	_____
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(прізвище, ініціали)

Наряд погоджено:

 _____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

 _____ (при потребі - додаткові вимоги пожежної безпеки)

Наряд-допуск продовжено до: _____
 (дата, час)

 _____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

 _____ (при потребі - додаткові вимоги пожежної безпеки)

Інструктаж щодо заходів пожежної безпеки отримав, з переліком протипожежних заходів, що необхідно виконати, ознайомлений:

 _____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Роботи закінчені, робоче місце упорядковано до пожежобезпечного стану: _____
 (дата, час)

 _____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Пожежобезпечний стан місця, де проводилися вогневі роботи, перевірів: _____
 (дата, час)

 _____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Додаток 10
до Правил пожежної безпеки в
компаніях, на підприємствах та в
організаціях енергетичної галузі України
(підпункт 4 пункту 2 та підпункт 9
пункту 3 розділ XV)

ЖУРНАЛ КОНТРОЛЮ
стану системи протипожежного водопостачання
енергетичного підприємства

Дата перевірки	Найменування обладнання і джерела водопостачання, що перевіряються	Виявлені недоліки	Посада, прізвище і підпис осіб, які брали участь у перевірці	Заходи щодо усунення недоліків. Строк виконання	Посада, прізвище і підпис особи, відповідальної за усунення недоліків
1	2	3	4	5	6

Додаток 11
до Правил пожежної безпеки в
компаніях, на підприємствах та в
організаціях
енергетичної галузі України
(підпункт 6 пункт 1 розділ XVI)

ДОПУСК
на проведення гасіння пожежі

_____ (назва об'єкта)

1. Місце проведення гасіння пожежі і що дозволяється гасити: _____
(назва приміщень, відкритого пристрою)

2. Електроустановки, кабелі в зоні пожежі і на підступах до них знеструмлені: _____
(перераховуються)

_____ не знеструмлені електроустановки і кабелі, зазначаються місця їх розміщення і максимальна напруга)

3. Допуск видав: _____
(година, хвилини, число, місяць, рік)

_____ (посада працівника енергооб'єкта)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

3. Інструктаж з електробезпеки при гасінні пожежі на енергооб'єкті отримав: _____

_____ (година, хвилини, число, місяць, рік)

_____ (посада керівника гасіння пожежі)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Додаток 12
до Правил пожежної безпеки в
компаніях, на підприємствах та в
організаціях
енергетичної галузі України
(підпункт 10 пункт 1 розділ XVI)

Відстань
від насадки ствола до електроустановок і кабелів в залежності
від номінальної напруги

Таблиця 3

Номінальна напруга, кВ	Мінімально допустима відстань від насадки ствола до електроустановок і кабелів (у метрах), які загорілися, і сусідніх, що не загорілися, за діаметра сприску	
	13 мм	19 мм
До 1 включно	3,5	4,0
Понад 1 до 10 включно	4,5	8,0